

CUPRINS

A.	SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS	1
a.1	Introducere.....	1
a.2	Utilizarea situațiilor financiare ilustrative.....	2
a.3	Adoptarea IFRS pentru prima dată.....	4
a.4	Considerații cu privire la consolidare.....	5
a.5	Concluzia.....	7
B.	ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA	8
b.1	Prefață la Îndrumările IFRS.....	8
b.2	Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS	8
b.2.1	Prezentare fidelă	8
b.2.2	Continuitatea activității.....	9
b.2.3	Contabilitatea de angajamente	11
b.2.4	Prag de semnificație și agregare.....	12
b.2.5	Compensare.....	13
b.2.6	Informații comparative	15
b.2.7	Consecvența prezentării	16
b.3	Instrumente financiare	16
b.3.1	Definiția și exemple de instrumente financiare	16
b.3.2	Clasificarea instrumentelor financiare	17
b.3.3	Evaluarea instrumentelor financiare.....	24
b.3.4	Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective.....	35
b.3.5	Deprecierea activelor financiare	44
b.3.6	Derecunoașterea activelor financiare	62
b.3.7	Datorii financiare și capitaluri proprii.....	71
b.3.8	Prezentarea informațiilor privind instrumentele financiare.....	77
b.3.9	Evoluții viitoare.....	80

Această versiune a raportului de progres 2 reprezintă o traducere după original, care a fost întocmit în engleză. În toate problemele legate de interpretarea informațiilor, a punctelor de vedere sau a opiniilor, versiunea în limba originală a raportului de inițiere prevalează față de prezenta traducere

b.4	Contracte de asigurare.....	81
b.4.1	Introducere.....	81
b.4.2	Definiții.....	82
b.4.3	Distincția între contractele de asigurări și cele de investiții.....	83
b.4.4	Abordarea contractelor de asigurare din perspectiva IFRS	85
b.4.5	Rezerve tehnice	89
b.4.6	Alte aspecte semnificative	95
b.4.7	Prezentare și furnizare de informații.....	98
b.4.8	Evoluții ulterioare	99
b.5	Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora	101
b.5.1	Active immobilizate corporale și necorporale	101
b.5.2	Deprecierea activelor nefinanciare	114
b.6	Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor	127
b.7	Adoptarea pentru prima dată a IFRS	135
b.7.1	Scopul ghidului	135
b.7.2	Obiectivele IFRS 1 Adoptarea IFRS pentru prima dată.....	135
b.7.3	Principii generale	136
b.8	Prezentarea și lista de verificare a informației.....	142
b.8.1	Scopul ghidului	142
b.8.2	Obiectivele listei de verificare	142
C.	IFRS TRAINING	144
c.1	Contextul și obiectivele.....	144
c.2	Domeniul de aplicare și abordare.....	146

ANEXA 1. Situațiile financiare pentru companiile de asigurări

ANEXA 2. Situațiile financiare ale entităților de creditare

ANEXA 3. Situațiile financiare de caracter general

ANEXA 4. Prezentări aferente adoptării pentru prima dată

ANEXA 5. Lista de verificare IFRS

ANEXA 6. Materialele pentru trainingul IFRS

Această versiune a raportului de progres 2 reprezintă o traducere după original, care a fost întocmit în engleză. În toate problemele legate de interpretarea informațiilor, a punctelor de vedere sau a opiniilor, versiunea în limba originală a raportului de inițiere prevalează față de prezenta traducere

A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS

a.1 Introducere

Raportul acoperă activitatea efectuată conform scopului Sarcinii 3 a Proiectului “Dezvoltarea cadrului de reglementare și a metodologiei pentru implementarea IFRS în cadrul pieței financiare nebancare”.

În baza discuțiilor purtate cu echipa CNPF pe parcursul proiectului s-a convenit că metoda cea mai efectivă pentru a răspunde la cerințele procesului de implementare IFRS o reprezintă dezvoltarea următoarelor situații financiare ilustrative:

- Situațiile financiare pentru companiile de asigurări (pentru a acoperi companiile ce efectuează operațiuni de asigurare);
- Situațiile financiare ale entităților de creditare (pentru a acoperi entitățile care activează în domeniul micro-finanțării, creditării și atragerii de economii);
- Situațiile financiare de caracter general (care nu sunt acoperite de scopul principal al proiectului dar care au fost agreate ca fiind adăugătoare de valoarea, datorită faptului că, companiile listate vor trebui să implementeze IFRS);
- Modele de prezentare a informației cu privire la adoptarea IFRS pentru prima dată – pentru a acoperi informațiile generale necesare cerute la adoptarea IFRS pentru prima dată.

De remarcat totuși că IFRS nu prevede cerințe specifice în privința informațiilor solicitate de la entitățile individuale, prin urmare situațiile financiare ilustrative sunt întocmite mai mult pentru a evidenția informațiile care sunt mai relevante pentru diferite tipuri de afaceri. Ca exemplu, în mod normal informațiile cu privire la instrumentele financiare (IAS 32, IAS 39, IFRS 7) vor fi mai relevante pentru entitățile ce prestează servicii financiare; cu toate acestea celelalte entități trebuie să le ajusteze în funcție de situația lor. Prin urmare, situațiile financiare ilustrative generale pot servi drept ghid pentru orice tip de operațiune.

Noi nu am elaborat situații financiare ilustrative ce acoperă emitenții titlurilor de valoare, fondurile facultative de pensii și biroul istoriilor de credit, deoarece, cum s-a convenit, operațiunile acestor categorii sunt foarte limitate.

În general, luând în considerație modul cum ar trebui să fie utilizate situațiile financiare ilustrative (a se vedea comentarii mai jos) nu este recomandabil ca ele să fie adoptate cu caracter de lege. Acestea ar trebui utilizate mai mult ca ghiduri emise de către autoritatea de reglementare drept recomandări pentru companiile în cauză.

**A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE
SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS
(CONTINUARE)**

a.1 Introducere (continuare)

Cu toate acestea, pentru a facilita revizuirea de către organul de reglementare a situațiilor financiare, în baza acestor situații financiare ilustrative pot fi elaborate formulare de raportare specifice (utilizând, de exemplu, elementele - rând sugerate în bilanțul contabil, contul de profit și pierdere și situația fluxului de numerar).

a.2 Utilizarea situațiilor financiare ilustrative

În conformitate cu IFRS, nu este posibil de a elabora un model rezonabil universal de situații financiare. Aceasta se datorează faptului că majoritatea informației dezvăluite impune aplicarea raționamentului profesional și prezentarea situațiilor financiare trebuie ajustată în conformitate cu operațiunile entității.

Scopul situațiilor financiare ilustrative este de a ajuta companiile la întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS). Situațiilor financiare ilustrative se bazează pe IFRS în vigoare pentru situațiile financiare care acoperă perioada de raportare încheiată la 31 decembrie 2011. Companiile ar trebui să monitorizeze modificările ulterioare în IFRS și să le aplice chiar dacă astfel de modificări nu sunt incluse în situațiile financiare ilustrative (situațiile financiare ilustrative ar putea fi de asemenea actualizat în fiecare an conform modificărilor în standarde).

Modelul situațiilor financiare este rezonabil pentru a acoperi cele mai comune operațiuni ale entităților menționate mai sus, cu toate acestea nu toate tranzacțiile potențiale ar putea fi incluse. Pentru a fi utilizate, ele ar avea nevoie de numeroase ajustări. Este important de reținut că:

- Unele informații incluse în situațiile financiare ilustrative ar putea fi inaplicabile entităților raportoare. Secțiunile respective sau elementele-rând trebuie să fie excluse de către aceste companii;
- Descrierea inclusă (de exemplu politicile contabile, politicile de management al riscului, tranzacțiile) și soldurile incluse în situațiile financiare ilustrative sunt prezentate doar cu scopul asigurării unei inteligibilități mai bune. Entitățile raportoare trebuie să pregătească situațiile în dependență de circumstanțele proprii;
- Pentru entitățile ce nu întocmesc situații financiare consolidate, informațiile cu privire la consolidare trebuie omise (a se vedea secțiunea cu privire la consolidare de mai sus);
- Din motive de claritate descrierile solicitate cu privire la noile standarde adoptate de entități, standardele noi sau interpretările care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate anterior nu au fost incluse. Descrierea efectivă care urmează a fi inclusă va depinde de timpul necesar pentru pregătirea situațiilor financiare efective, precum și de efectul posibil, așteptat de către conducere, asupra viitoarelor situații financiare.

**A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE
SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS
(CONTINUARE)**

a.2 Utilizarea situațiilor financiare ilustrative (continuare)

Comaniile ce utilizează IFRS trebuie să dezvolte propriile sale politici contabile conform IFRS. În cazul în care IFRS nu prevede îndrumări privind anumite subiecte, companiile pot utiliza alte surse de informații cum este descris în IAS 8 “Politicile contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori” (de exemplu, US GAAP). În orice caz, în practică astfel de cazuri sunt extreme de rare.

Cum este explicat mai sus, situațiile financiare ilustrative pot fi utilizate în scopul raportării financiare doar după ajustarea acestora la circumstanțele specifice entităților. Companiile nu trebuie să prezinte în situațiile sale financiare elementele-rând care nu sunt relevante sau sunt nemateriale pentru acestea. Aceste rânduri trebuie excluse (împreună cu politicile contabile relevante și informația din note). Entitățile trebuie să prezinte separat doar fiecare grupă semnificativă de elemente similare. Entitățile trebuie să prezinte separat elementele de natură sau funcție diferită atât timp cât ele sunt materiale. Entitățile nu sunt obligate să prezinte o anumită informație impusă de IFRS sau acest ilustrativ dacă informația nu este materială. Informația se consideră materială dacă omisiunea sau denaturarea acesteia ar putea influența deciziile economice ale utilizatorilor luate în baza situațiilor financiare.

Setul întreg de cerințe de dezvăluire și prezentare pentru situațiile financiare se regasesc în IFRS. Aceste situații financiare ilustrative sumarizează cerințele de prezentare pentru activitățile relevante ale entităților care activează în domeniu, după cum este descris mai sus, și conține tabele care pot fi utilizate pentru această prezentare de informații. Exemplele sugerate trebuie ajustate în măsura necesară pentru obținerea unei imagini fidele și veridice a poziției financiare și a performanței individuale ale companiei în conformitate cu IFRS.

Cu referire la prezentare trebuie de remarcat că entitățile de obicei au o opțiune de a prezenta toate pozițiile de venituri și cheltuieli recunoscute într-o perioadă:

- a) Într-un raport al rezultatului global;
- b) În două rapoarte separate:
  - Un raport separat de venituri și cheltuieli care include elementele de profit sau pierdere;
  - Un raport al rezultatului global care începe de la profit și pierdere și conține și elementele ale altor venituri agregate.

Pentru scopurile de prezentare abordarea explicată la punctul b) (două rapoarte) a fost utilizată în situațiile financiare ilustrative generale și cele pentru asigurări și abordarea explicată la punctul a) a fost utilizată pentru ilustrativele companiilor de creditare.

A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS (CONTINUARE)

a.2 Utilizarea situațiilor financiare ilustrative (continuare)

Elementul-rând “Investiții în subsidiare” trebuie utilizat doar în situațiile financiare individuale, pentru că în situațiile financiare consolidate acesta se exclude ca urmare a consolidării.

Următoarele elemente-rând (cu sub-elementele aferente) pot fi utilizate doar în situațiile financiare consolidate: “Rezerva cumulativă de schimb valutar”, “Capitalul propriu atribuit proprietarilor entității-mamă”, “Interesele care nu controlează” în bilanțul contabil; “Diferențele de curs aferente translătării în valuta de prezentare”, “Profitul/(pierderea) este atribuibil:” (cu sub-elemente), “Venitul global total este atribuibil:” (cu sub-elemente) în situația rezultatului global. Elementele “Conturile clienților”, “Venit din comisioane” și “Cheltuieli cu comisioanele” pot apărea doar în situațiile financiare consolidate ale unui grup care include o bancă. Elementele “Profitul/(pierderea) din operațiuni continue” și “Profitul/(pierderea) din operațiuni discontinue” trebuie utilizate doar în cazul în care entitatea a efectuat operațiuni discontinue în perioada curentă sau precedentă. Elementele între paranteze pătrate [ ] trebuie utilizate atunci când este cazul, altfel acestea trebuie excluse.

Exemplul de prezentare oferit nu trebuie să fie considerat drept unica formă de prezentare acceptabilă. Forma și conținutul situațiilor financiare ale fiecărei entități țin de responsabilitatea directorilor și/sau conducerii entității. Prezentările alternative celor propuse în acest raport sunt de asemenea acceptabile, dacă acestea corespund cerințelor specifice de dezvoltare și prezentare a informației conform IFRS, și ar fi de preferat în caz că reflectă mai exact circumstanțele individuale ale companiei.

Modelul situațiilor financiare oferit nu substituie studierea standardelor și interpretărilor în sine sau raționamentul profesional cu privire la corectitudinea prezentării. Acesta nu acoperă toate cerințele IFRS posibile cu privire la prezentarea informației, precum și nu ține cont de vreun cadru juridic specific. Informații suplimentare pot fi necesare pentru a asigura prezentarea fidelă în conformitate cu IFRS.

a.3 Adoptarea IFRS pentru prima dată

Când o entitate aplică cerințele IFRS pentru prima dată, ea întocmește primul set de situații financiare în conformitate cu IFRS. Acest set de situații financiare trebuie să îndeplinească anumite cerințe specifice, în special pentru a se asigura că schimbările politicilor contabile sunt prezentate în mod adecvat și înțelese de utilizatorii situațiilor financiare. În consecință implementarea IFRS pentru prima dată în întocmirea setului de situații financiare va include informații specifice și reconcilieri.

**A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE
SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS
(CONTINUARE)**

a.3 Adoptarea IFRS pentru prima dată (continuare)

Adoptarea IFRS pentru prima dată este descrisă de IFRS 1 Adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară pentru prima dată.

Trebuie de constatat că unele entități chiar dacă își modifică cadrul contabil statutar din cel local în cel IFRS nu înseamnă că ei au adoptat IFRS pentru prima dată (și nu vor fi nevoiți să aplice IFRS 1). Acestea ar fi entitățile care deja întocmesc (în paralel cu situațiile financiare statutare) setul de situații financiare conform IFRS (de exemplu cum este solicitat de către acționarii străini). Cu toate acestea, situațiile financiare respective trebuie să respecte anumite criterii (stabilite în detalii de IFRS1,2 -4) adică situațiile financiare întocmite anterior trebuiau să includă o declarație de conformitate cu IFRS explicită și fără rezerve.

Un exemplu ilustrativ al adoptării IFRS pentru prima dată este inclus în Anexa 4 al acestui document. De asemenea vă rugăm să consultați secțiunea privind adoptarea IFRS pentru prima dată din “Ghidul privind anumite aspecte pentru implementarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară de către entitățile supravegheate de Comisia Națională a Pieței Financiare din Republica Moldova”.

a.4 Considerații cu privire la consolidare

Entitățile fictive pentru care s-au întocmit situațiile financiare ilustrative sunt entități care pregătesc situații financiare consolidate conform IFRS. Pentru acele entități care nu întocmesc situații financiare consolidate, toate prezentările de informații aferente consolidării trebuie excluse.

Este necesar a menționa că conform IFRS, în mod normal, situațiile financiare consolidate prevalează asupra celor individuale. Aceasta se datorează faptului că doar situațiile financiare consolidate oferă acționarilor și altor părți interesate o imagine completă a poziției grupului. În plus, criteriile de consolidare sunt destul de stricte și se bazează pe controlul efectiv nu pe forma juridică.

Situațiile financiare consolidate trebuie să includă toate entitățile care sunt controlate de entitatea-mamă. Conform IAS 27.13 controlul există atunci când entitatea-mamă deține (direct sau indirect prin filială) mai mult de jumătate din drepturile de vot ale unei entități, în afară de cazurile excepționale în care se poate demonstra clar că acest tip de proprietate nu înseamnă control.

De asemenea, sunt stabilite și alte situații de manifestare a controlului, cum ar fi cazul când entitatea deține:

A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS (CONTINUARE)

a.4 Considerații cu privire la consolidare (continuare)

- mai mult de jumătate din drepturile de vot în virtutea unui acord cu alți investitori;
- autoritatea de a gestiona politicile financiare și operaționale ale entității prin statut sau contract;
- autoritatea de a numi sau de a destitui majoritatea membrilor consiliului de administrație sau ai echivalentului acestuia, iar controlul entității este exercitat de acest consiliu sau organ; sau
- autoritatea de a deține majoritatea voturilor la adunările consiliului de administrație sau ale organului de conducere echivalent, iar controlul entității este exercitat de acest consiliu sau de organul de conducere echivalent.

În practică, grupurile de capital creează deseori așa-numitele Entități cu Scop Special („ESS”) (entități create cu un scop de afaceri foarte îngust, i.e. pentru a realiza o cercetare sau a finanța anumite active). Aceste categorii de entități au fost des utilizate în perioadele cu dificultăți financiare pentru a trece activele la conturile extra-bilanțiere. De obicei, aceste ESS au o putere de guvernare proprie foarte limitată. După natura ei, decizia cu privire la consolidarea unor astfel de entități este dificilă.

Conform Interpretării 12 a Comitetului pentru Interpretarea Standardelor, *Entitățile cu Scop Special* trebuie consolidate când fondul relației dintre o entitate și ESS respectivă indică faptul că ESS este controlată de către acea entitate.

Interpretarea stabilește îndrumări suplimentare cu privire la definirea controlului. Conform Interpretării următoarele circumstanțe adiționale pot indica o relație în care o entitate controlează o ESS și, în consecință, ar trebui să consolideze această ESS:

- în fond, activitățile ESS se desfășoară în numele entității, în funcție de necesitățile specifice activităților sale, astfel încât entitatea să obțină beneficii din activitatea desfășurată de ESS;
- în fond, entitatea are puterea decizională care îi permite să obțină majoritatea beneficiilor rezultate din activitățile ESS;
- în fond, entitatea are dreptul de a obține majoritatea beneficiilor generate de ESS și, prin urmare, poate fi expusă riscurilor aferente activităților desfășurate de ESS; sau
- în fond, entitatea reține majoritatea riscului rezidual de proprietate aferent ESS sau activelor sale pentru a obține beneficii

**A. SITUAȚII FINANCIARE ILUSTRATIVE CONFORME CU IFRS PENTRU ENTITĂȚILE
SELECTATE DIN REPUBLICA MOLDOVA CARE IMPLEMENTEAZĂ IFRS
(CONTINUARE)**

a.4 Considerații cu privire la consolidare (continuare)

De obicei, din punct de vedere practic, considerațiile de mai sus presupun că:

- la întocmirea situațiilor financiare relațiile entității raportoare conform IFRS trebuie să fie analizate cu atenție. Criteriul de “control” este mai larg decât cel de proprietate, respectiv, consolidarea poate acoperi mai multe entități decât cele aflate de fapt în proprietatea entității raportoare. Toate entitățile care sunt controlate, direct sau indirect, trebuie incluse în consolidare;
- entitățile pot utiliza diferite metode de transferare a activelor în cadrul grupului pentru anumite scopuri, de ex. administrarea creditelor neperformante de către entități specifice sau partajarea riscurilor de credit. Deseori, aceste transferuri sunt finanțate de către aceleași entități care donează activele. Aspectele respective țin de aplicarea raționamentului profesional, dar în practică, deseori, aceste transferuri nu modifică controlul ultim al activelor transferate și în cele din urmă cade sub incidența cerințelor de consolidare. Aceste considerații sunt critice pentru întocmirea situațiilor financiare care oferă o imagine fidelă și veridică a entității.

a.5 Concluzia

În baza celor discutate mai sus sunt câteva aspecte care trebuie luate în considerație înainte de a întocmi primul set de situații financiare conform IFRS inclusiv considerațiile cu privire la consolidare și prezentarea de informații cu privire la adoptarea IFRS pentru prima dată.

Situațiile financiare ilustrative sunt un exemplu foarte bun care ar trebui să fie ajustat de fiecare entitate în parte pentru a putea satisface circumstanțelor specifice fiecăruia. De obicei după primul an se stabilește o bază de raportare, care trebuie să fie actualizată în urma oricărei modificări în IFRS și schimbări în operațiunile entității.

B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

b.1 Prefață la Îndrumările IFRS

Document anexat este un ghid practic privind Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS”) pentru subiecte selectate, după cum se arată mai jos. Raportul acoperă activitatea efectuată conform scopului Sarcinii 4 a Proiectului “Dezvoltarea cadrului de reglementare și a metodologiei pentru implementarea IFRS în cadrul pieței financiare nebankare”. Scopul este de a oferi îndrumări practice pentru instituțiile financiare nebankare din Moldova, reglementate de Comisia Națională a Pieței Financiare, inclusiv piețele titlurilor de valoare, piețele de asigurări, fondurile de pensii facultative, organizațiile de micro-finanțare, asociații de economii și împrumut, biroul istoriilor de credit. Opiniile exprimate sunt mai degrabă un ghid pentru aplicarea IFRS, decât un set de interpretări definitive. Aplicarea IFRS într-o anumită societate necesită raționament, date fiind faptele și circumstanțele particulare. Mai mult, aplicarea IFRS poate fi influențată de opiniile organelor de reglementare.

Manualul acoperă domenii de contabilitate selectate, inclusiv:

- Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS
- Instrumente financiare
- Contracte de asigurare
- Active imobilizate corporale și necorporale, inclusiv depreciere
- Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor
- Prezentare și descriere
- Adoptarea pentru prima dată a IFRS

Este imposibil să fie acoperite toate aspectele privind raportările societății în baza IFRS. Prezentele îndrumări nu sunt un substitut pentru citirea IFRS în întregime, însă sperăm că directorii financiari, contabilii, analiștii și alți utilizatori ai situațiilor financiare IFRS vor găsi utile aceste îndrumări.

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS

b.2.1 Prezentare fidelă

IAS (Standardele Internaționale de Contabilitate) 1 precizează că: *„Situațiile financiare prezintă cu fidelitate poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie ale unei entități. Prezentarea fidelă necesită reprezentarea exactă a efectelor tranzacțiilor, a altor evenimente și condiții în conformitate cu definițiile și criteriile de recunoaștere pentru active, pasive, venituri și cheltuieli prezentate în Cadrul general. Se presupune că aplicarea IFRS, cu prezentarea suplimentară de informații când este necesar, duce la întocmirea unor situații financiare care realizează o prezentare fidelă”.*

8 din 147

Această versiune a raportului de progres 2 reprezintă o traducere după original, care a fost întocmită în engleză. În toate problemele legate de interpretarea informațiilor, a punctelor de vedere sau a opiniilor, versiunea în limba originală a situațiilor financiare prevalează față de prezenta traducere.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.1 Prezentare fidelă (continuare)

IFRS sunt definite ca fiind standardele și interpretările adoptate de către IASB (Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate). Acestea cuprind Standardele Internaționale de Raportare Financiară și Standardele Internaționale de Contabilitate, împreună cu interpretările emise de către Comitetul pentru Interpretarea IFRS („IFRIC”). O entitate ale cărei situații financiare respectă IFRS trebuie să declare acest fapt în note.

Cu toate că prezentarea de informații suplimentare celor menționate în IFRS specifice se recomandă în cazurile în care este necesar să li se permită utilizatorilor situațiilor financiare să înțeleagă tranzacțiile sau evenimentele entității raportoare, ***prezentarea sau explicația informațiilor nu este un substitut pentru contabilizarea corespunzătoare.***

Entitățile nu pot declara că situațiile lor financiare sunt în conformitate cu IFRS în cazul în care acestea nu respectă **TOATE** dispozițiile IFRS. Entitățile nu au voie să aplice selectiv dispozițiile IFRS, reducând fiabilitatea și inteligibilitatea situațiilor financiare și subminând astfel capacitatea utilizatorilor de a compara poziția financiară a diferitelor entități.

Situațiile financiare fie sunt în conformitate cu IFRS, respectiv sunt în conformitate cu TOATE dispozițiile relevante ale IFRS, fie nu; nu există situație intermediară.

b.2.2 Continuitatea activității

Situațiile financiare sunt întocmite, în mod normal, pornind de la prezumpția că entitatea își desfășoară activitatea pe baza principiului continuității activității și își va continua în mod normal funcționarea în viitorul previzibil. Prin urmare, pentru ca situațiile financiare să fie întocmite în baza continuității activității, entitatea trebuie să nu aibă nici intenția și nici nevoia de a-și lichida sau înceta operațiunile în viitorul previzibil. Conducerea trebuie să evalueze, la momentul întocmirii situațiilor financiare, capacitatea entității de a-și continua activitatea, iar această evaluare trebuie să acopere perspectivele entității pe o perioadă de cel puțin 12 luni de la sfârșitul perioadei de raportare. Perioada de 12 luni pentru evaluarea viitorului entității este o dispoziție minimă; o entitate nu poate, de exemplu, să își întocmească situațiile financiare în baza continuității activității în cazul în care intenționează să înceteze operațiunile la 18 luni de la finalul perioadei de raportare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.2 Continuitatea activității (continuare)

Existența unor îndoieli semnificative în ceea ce privește capacitatea entității de a-și continua activitatea nu reprezintă un motiv suficient pentru a nu mai întocmi situații financiare în baza continuității activității; situațiile financiare trebuie să fie întocmite în baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea intenționează fie să lichideze entitatea sau să înceteze tranzacțiile, fie nu are nicio alternativă realistă în afară de a proceda astfel. În multe cazuri, evaluarea posibilității entității de a-și continua activitatea va fi o chestiune simplă. O entitate profitabilă fără probleme de finanțare aproape în mod sigur își va continua activitatea. În alte cazuri, conducerea poate avea nevoie să evalueze foarte atent capacitatea entității de a-și îndeplini obligațiile la scadență. Previziuni referitoare la fluxul de trezorerie și profit pot fi necesare astfel încât conducerea să fie satisfăcută că entitatea își poate continua activitatea. În cazul în care există îndoieli semnificative cu privire la capacitatea entității de a-și continua activitatea, trebuie prezentate detalii cu privire la respectivele incertitudini, indiferent dacă situațiile financiare continuă să fie întocmite în baza continuității activității.

Informațiile de furnizat trebuie:

- să descrie în mod adecvat evenimentele sau condițiile principale care dau naștere la îndoielile semnificative privind capacitatea entității de a continua să funcționeze și planurile conducerii de a face față respectivelor evenimente sau condiții; și
- să indice în mod clar că există o incertitudine semnificativă în legătură cu evenimentele sau condițiile care ar putea să pună la îndoială semnificativ capacitatea societății de a-și continua activitatea și, prin urmare, că poate fi în incapacitatea de a-și realiza activele și de a-și îndeplini obligațiile în desfășurarea normală a activității.

Mai mult, evenimentele care au loc după perioada de raportare pot arăta că entitatea nu își mai poate continua activitatea. În situația în care, la sfârșitul anului, conducerea considera că entitatea își va continua activitatea, însă evaluarea ulterioară sfârșitului de an a determinat conducerea să ajungă la concluzia că nu și-o va continua, orice situații financiare care sunt întocmite după evaluarea respectivă (inclusiv situațiile financiare cu privire la care conducerea face evaluarea) nu trebuie întocmite în baza continuității activității. Valoarea reportată a activelor și pasivelor va fi evaluată în consecință. Un exemplu de situație în care este obligatorie prezentarea de informații privind o incertitudine este prezentat mai jos.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.2 Continuitatea activității (continuare)

Exemplu – Incertitudine privind continuitatea activității entității

O entitate a suferit pierderi în ultimii patru ani și datoriile sale curente depășesc totalul activelor. Entitatea și-a încălcat convențiile de împrumut și negociază cu instituțiile financiare aferente în scopul de a le susține activitatea. Acești factori ridică îndoieli semnificative cu privire la faptul că entitatea își va putea continua activitatea. Cum trebuie să prezinte conducerea informațiile despre incertitudinile care afectează capacitatea entității de a-și continua activitatea?

Conducerea trebuie să indice în mod clar că există o incertitudine semnificativă în legătură cu evenimentele sau condițiile care ar putea să pună la îndoială semnificativ capacitatea societății de a-și continua activitatea și, prin urmare, că poate fi în incapacitatea de a-și realiza activele și de a-și îndeplini obligațiile în desfășurarea normală a activității. Trebuie să descrie evenimentele și condițiile care duc la incertitudinea semnificativă, precum și acțiunile propuse pentru rezolvarea situației respective. Aceste informații trebuie prezentate în aceeași notă în care este descrisă baza pentru întocmirea situațiilor financiare. Conducerea trebuie să prezinte de asemenea informații despre posibilele efecte asupra poziției financiare, sau că acestea sunt imposibil de evaluat. Suplimentar, conducerea trebuie să declare dacă situațiile financiare includ sau nu orice ajustări care apar sau ar putea să apară în viitor ca urmare a acestor incertitudini. În cazurile în care situațiile financiare nu sunt întocmite în baza continuității activității, situațiile financiare trebuie să prezinte acest fapt, împreună cu motivele pentru care se consideră că entitatea nu mai își poate desfășura activitatea pe baza principiului continuității activității. Trebuie furnizate, de asemenea, detalii despre noua bază contabilă adoptată. În cazurile în care baza contabilă privind continuitatea activității nu este considerată corespunzătoare, IFRS nu prescriu contabilitatea în baza căreia trebuie întocmite situațiile financiare, cu toate că în multe situații aceasta ar fi o bază de lichidare.

b.2.3 Contabilitatea de angajamente

În baza contabilității de angajamente, veniturile și costurile sunt recunoscute atunci când sunt obținute sau efectuate și nu atunci când numerarul este primit sau plătit. Baza de angajamente trebuie folosită la întocmirea situațiilor financiare, cu excepția informațiilor privind fluxul de trezorerie. De exemplu, în cazul în care o entitate raportoare a încheiat un contract de închiriere și chiria este plătită lunar la începutul lunii următoare celei la care se referă, atunci dacă data de raportare este 31 decembrie 2011, entitatea trebuie să declare o cheltuială cu chiria pe luna decembrie și să înregistreze o datorie la 31 decembrie, deși decontarea numerarului va avea loc în ianuarie 2012.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.4 Prag de semnificație și agregare

Fiecare clasă semnificativă de elemente similare trebuie prezentată separat în situațiile financiare. Elementele care au o natură sau funcție diferită trebuie prezentate separat, cu excepția cazului în care nu sunt relevante. Un element-rând nerelevant este agregat cu alte elemente fie pe fața situațiilor financiare sau în note. Un element care nu este suficient de semnificativ pentru a justifica o prezentare separată pe fața situațiilor financiare poate fi, totuși, suficient de semnificativ pentru a trebui prezentat separat în note.

Dispozițiile IFRS privind prezentarea informațiilor se aplică numai elementelor semnificative. În mod similar, nu este necesar să fie aplicate politicile contabile din IFRS atunci când efectul aplicării acestora este ne semnificativ.

IAS 8 definește 'semnificativ' după cum se aplică în cazul omisiunilor și declarațiilor eronate. Definiția este „Omisiunile sau declarațiile eronate sunt semnificative în cazul în care acestea ar putea, individual sau agregat, să influențeze deciziile economice ale utilizatorilor, luate pe baza situațiilor financiare. Pragul de semnificație depinde de mărimea și natura omisiunii sau prezentării eronate, apreciată în circumstanțele date. Mărimea sau natura elementului, sau o combinație a acestor două criterii, ar putea fi factorul determinant”.

În aplicarea definiției privind pragul de semnificație, o entitate trebuie să țină cont de caracteristicile utilizatorilor situațiilor financiare. Cadrul general prevede că rapoartele financiare sunt întocmite pentru utilizatorii care sunt familiarizați cu activitățile de afaceri și economice și care verifică și analizează informațiile cu atenție. La aprecierea pragului de semnificație, așadar, trebuie să se țină cont de modul în care deciziile economice ale acestor utilizatori ar putea fi influențate, în mod rezonabil.

De asemenea, în ceea ce privește pragul de semnificație, este necorespunzător să se facă sau să fie lăsate necorectate abaterile ne semnificative de la IFRS pentru a realiza o anumită prezentare a poziției financiare, performanței financiare sau fluxului de trezorerie al entității. O abatere care realizează o anumită prezentare poate fi ne semnificativă. Cu toate acestea, în cazul în care respectiva prezentare este diferită de prezentarea care ar fi realizată prin respectarea standardului, este posibil să influențeze deciziile economice ale utilizatorului și, prin urmare, să fie semnificative. Exemple de astfel de abateri ar include situații în care o eroare mică necorectată ar putea duce la o încălcare a convențiilor de împrumut sau o acordare de plată pe baza de acțiuni către angajați.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.4 Prag de semnificație și agregare (continuare)

Prin urmare, chiar și abaterile care par să fie relativ ne semnificative din cauza mărimii lor trebuie luate în considerare cu atenție.

Un standard trebuie aplicat cu excepția cazului în care se apreciază că efectele sunt în mod clar ne semnificative. Acest raționament va necesita o analiză corespunzătoare, care trebuie să ia în considerare aspectele legate de clasificare, recunoaștere, evaluare și prezentare. Argumente de genul că este imposibil de aplicat un standard, sau că sumele nu pot fi determinate, constituie foarte rar motive pentru a considera că efectul este ne semnificativ, deoarece în absența cuantificării nu este posibil în general să se aprecieze pragul de semnificație.

b.2.5 Compensare

Compensarea între posturile de activ și cele de pasiv și între posturile de venituri și cheltuieli este permisă numai când este cerută sau permisă în mod expres de un standard de contabilitate. Altfel, compensarea este interzisă deoarece nu oferă utilizatorilor o înțelegere completă și corespunzătoare a tranzacțiilor și a altor evenimente și condiții care s-au produs.

Exemplu – Acceptabilitatea compensării veniturilor și cheltuielilor

O entitate de investiții și management în domeniul imobiliar deține în proprietate un număr de proprietăți și le închiriază în baza unor contracte de închiriere, care includ furnizarea de servicii de management. Serviciile de management includ curățenia, reparațiile la clădire, întreținerea sistemelor de încălzire, aer condiționat și canalizare, întreținerea spațiilor publice cum ar fi intrarea principală, asigurarea pazei și îngrijirea grădinilor din jurul proprietăților. Entitatea angajează diferiți furnizori de servicii pentru a asigura curățenia, paza, canalizarea, grădinaritul și alte servicii. Costurile serviciilor de management sunt refacturate lunar către fiecare chiriaș, proporțional cu spațiul pe care îl ocupă sub rezerva unei limite superioare.

Cheltuielile care depășesc limita superioară trebuie agreate în avans de către chiriași sau suportate de către entitate. Serviciile de management al proprietăților reprezintă aproximativ 20% din costurile de închiriere și produc un venit suplimentar aferent serviciilor de management prestate. La raportarea veniturilor sale, poate entitatea compensa sumele plătite către acești prestatori de servicii din sumele primite de la chiriași?

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.5 Compensare (continuare)

Nu, veniturile și costurile legate de managementul proprietăților trebuie prezentate brut în situația rezultatului global. Entitatea este o entitate de investiții imobiliare și, prin urmare, prestarea de servicii de management face parte dintre activitățile sale principale generatoare de venituri. Cu toate că diferiți subantreprenori prestează diferite elemente ale serviciului, prestarea acestor servicii face parte integrantă din închirierea proprietăților imobiliare către chiriași. Entitatea este responsabilă cu asigurarea faptului că serviciile prestate respectă acordul de servicii cu chiriașii și include riscul de neplată în eventualitatea în care un chiriaș nu plătește.

Elementele care nu ar fi considerate compensare de active și pasive includ:

- Amortizarea cumulată a imobilizărilor corporale.
- Provizioane pentru depreciere.
- Amortizarea cumulată a imobilizărilor necorporale.
- Provizioane pentru deprecierea stocurilor.
- Provizioane pentru clienții îndoielnici.

Elementele care ar fi considerate o compensare acceptabilă de active și pasive includ:

- Venituri și cheltuieli aferente privind tranzacții care nu generează venituri și sunt accesorii la principalele activități generatoare de venituri (acolo unde prezentarea respectivă reflectă substanța tranzacției sau evenimentului):
  - Venitul din cedări și valoarea contabilă netă la data vânzării de active imobilizate și de exploatare;
  - Cheltuieli și rambursarea aferentă în baza unui acord contractual (de exemplu, un contract de garanție al unui furnizor).
- Câștiguri și pierderi rezultate dintr-un grup de elemente similare, cu excepția cazului în care acestea sunt semnificative, fiind necesară o prezentare separată:
  - Câștiguri și pierderi de schimb valutar.
  - Câștiguri și pierderi rezultate din instrumente financiare deținute în vederea tranzacționării.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.5 Compensare (continuare)

- Cheltuielile aferente planului de beneficii definit pot fi prezentate fără sumele declarate pentru rambursare.
- Cheltuielile aferente unui provizion pot fi prezentate fără sumele declarate pentru rambursare.

b.2.6 Informații comparative

IAS 1 precizează că: „Cu excepția cazurilor în care IFRS permit sau impun în alt mod, o entitate va prezenta informații comparative cu privire la perioada anterioară pentru toate sumele raportate în situațiile financiare ale perioadei curente. O entitate va include informații comparative în cadrul informațiilor narative și descriptive atunci când acest lucru este relevant pentru înțelegerea situațiilor financiare ale perioadei curente”.

Atunci când se modifică prezentarea sau clasificarea elementelor, cifrele comparative trebuie să respecte, de asemenea, noua prezentare. Entitatea trebuie să prezinte informații despre natura și sumele fiecărui element sau clase de elemente care este reclasificat(ă), precum și motivele pentru retratarea informațiilor comparative.

În plus față de aceste dispoziții, IAS 1 cere ca o entitate să prezinte raportul poziției financiare la începutul primei perioade comparative, atunci când entitatea aplică o politică contabilă în mod retrospectiv sau face o retratare retrospectivă (respectiv, atunci când face o ajustare privind perioada anterioară pentru o eroare) sau atunci când reclasifică elemente din situațiile sale financiare. Dispoziția privind informațiile comparative pentru celelalte situații principale rămâne neschimbată de astfel de ajustări și reclasificări privind perioada anterioară. Prin urmare, o entitate care efectuează o astfel de ajustare sau reclasificare privind perioada anterioară va prezenta, ca cerință minimă, trei rapoarte privind poziția financiară, două din fiecare celelalte situații, precum și notele aferente.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.2 Caracteristici generale ale situațiilor financiare IFRS (continuare)

b.2.7 Consecvența prezentării

IFRS impun entităților să prezinte situațiile financiare în mod consecvent.

Odată ce conducerea selectează o anumită prezentare, trebuie să o folosească în mod consecvent. Majoritatea societăților vor avea rar motive întemeiate pentru a-și modifica prezentarea și, prin urmare, trebuie să decidă cu atenție prezentarea pe care doresc să o adopte atunci când întocmesc primul lor set de situații financiare după înființare sau la trecerea la IFRS. Cu excepția cazului în care un standard sau o interpretare impune o modificare în prezentare, o entitate își poate schimba prezentarea numai în cazul în care prezentarea schimbată oferă informații fiabile și mai relevante; respectiv, noua prezentare trebuie să fie mai bună decât prezentarea anterioară. După cum entitățile nu trebuie să schimbe o politică contabilă cu alta acceptabilă, dar nu mai bună, nu trebuie să își schimbe nici prezentarea cu o alta acceptabilă, dar nu mai bună. Pentru a asigura comparabilitatea, entitățile trebuie să își schimbe prezentarea numai cu una care va continua probabil să fie folosită în perioadele viitoare.

Atunci când o entitate își schimbă prezentarea sau clasificarea elementelor, notele la situațiile financiare trebuie să descrie natura, suma, precum și motivul pentru reclasificare.

b.3 Instrumente financiare

b.3.1 Definiția și exemple de instrumente financiare

Un instrument financiar este orice contract care dă naștere unui activ financiar al unei entități și la o datorie financiară sau instrument de capitaluri proprii al altei entități. Toate instrumentele financiare sunt definite prin contracte. Drepturile sau obligațiile care includ active financiare sau datorii financiare sunt instrumente derivate din prevederile contractuale care le fundamentează. Termenii ‘contract’ și ‘contractual’ se referă la un acord între două sau mai multe părți care are consecințe economice clare pe care părțile le pot evita cu greu, sau nu le pot evita, de obicei deoarece acordul este aplicabil prin lege.

Un exemplu de element care nu corespunde definiției unui instrument financiar este datoria unei entități cu impozitul, întrucât aceasta nu se bazează pe un contract între entitate și autoritatea fiscală, ci rezultă din statut. În mod similar, obligațiile constructive, după cum sunt definite în IAS 37, „Provizioane, datorii contingente și active contingente“, nu rezultă din contracte și nu sunt datorii financiare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.1 Definiția și exemple de instrumente financiare (continuare)

Câteva exemple uzuale de instrumente financiare care dau naștere la active financiare reprezentând un drept contractual de a primi disponibilități bănești în viitor pentru deținător și, în corespondență, datoriile financiare reprezentând o obligație contractuală de a livra disponibilități bănești în viitor pentru emitent sunt după cum urmează:

- Conturi de creanțe comerciale și datoriile comerciale.
- Bilete la ordin de încasat și plătibile
- Investiții în obligațiuni
- Împrumuturi de încasat și plătibile
- Obligațiuni de încasat și plătibile.

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare

IAS 39 clasifică toate activele financiare și datoriile financiare pe categorii specifice. Clasificarea unui anumit instrument financiar care este efectuată la recunoașterea inițială generează tratamentul contabil ulterior.

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare

IAS 39 prescrie patru categorii pentru activele financiare:

- Instrumente financiare la valoare justă prin profit și pierdere (inclusiv instrumentele derivate)
- Investiții financiare păstrate până la scadență
- Împrumuturi și creanțe
- Active financiare disponibile la vânzare

Active financiare la valoare justă prin profit și pierdere

Un activ financiar poate fi clasificat la valoare justă prin profit și pierdere numai în cazul în care îndeplinește următoarele două condiții:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare (continuare)

1. La recunoașterea inițială, este desemnat de către entitate la valoare justă prin profit sau pierdere; o entitate poate desemna un activ financiar la valoare justă prin profit sau pierdere la recunoașterea inițială numai în următoarele trei circumstanțe: 1) Desemnarea elimină sau reduce în mod semnificativ inconsecvența de evaluare sau recunoaștere (uneori denumită „necorelare de contabilitate – de exemplu, un instrument derivat care acoperă riscul unei obligațiuni emisă cu rată fixă, unde primul este evaluat la valoare justă, iar al doilea la cost amortizat) 2) un grup de active financiare, datorii financiare sau ambele este gestionat, iar performanța acestuia este evaluată pe bază de valoare justă, în conformitate cu un management al riscului documentat sau cu strategia de investiție, sau 3) elementul propus a fi desemnat la valoare justă prin profit sau pierdere este un contract hibrid care include unul sau mai multe instrumente derivate.
2. Este clasificat ca „held-for-trading“ (un activ financiar dobândit în principal în scopul vânzării sau recumpărării în perioada următoare sau un instrument derivat); de exemplu, datorii și acțiuni care sunt tranzacționate în mod activ de către entitate.

Investiții financiare păstrate până la scadență

Investițiile financiare păstrate până la scadență sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și cu scadență fixă, în privința cărora o entitate are intenția pozitivă și capacitatea de a le păstra până la scadență.

Pentru majoritatea activelor financiare, standardul consideră valoarea justă ca fiind o evaluare mai adecvată decât costul amortizat. Clasificarea unui titlu ca fiind de păstrat până la scadență înseamnă că întreprinderea este indiferentă în privința oportunităților viitoare de a profita din schimbările apărute cu privire la valoarea justă a titlului și intenționează să accepte fluxurile de trezorerie stipulate contractual ale titlului, inclusiv rambursarea principalului la scadență. Categoria titlurilor de păstrat până la scadență reprezintă, așadar, o excepție. În consecință, utilizarea sa este restrânsă la instrumente care au termeni și caracteristici specifice și de un număr de condiții detaliate, în general proiectate să testeze dacă entitatea are într-adevăr intenția și capacitatea de a păstra respectivele instrumente până la scadență.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare (continuare)

De asemenea, există penalități semnificative pentru entitățile care clasifică un instrument ca fiind păstrat până la scadență, dar care este vândut înainte de scadență. Aceste aspecte sunt tratate mai jos.

Împrumuturi și creanțe

Împrumuturile și creanțele apar de obicei atunci când o entitate furnizează bani, bunuri sau servicii în mod direct către un debitor fără intenția de a tranzacționa creanța. Exemplele includ creanțele comerciale, depozitele bancare și activele din împrumuturi inițiate de către entitate, fie în mod direct, fie prin aranjamente de sindicalizare/participare. De asemenea, include împrumuturi care sunt *cumpărate* pe o piață secundară care nu este activă și împrumuturile nu sunt cotate. Investițiile în titluri de creanță care sunt cotate pe o piață non-activă pot fi, de asemenea, clasificate ca împrumuturi și creanțe

Active financiare disponibile pentru vânzare

Active financiare disponibile pentru vânzare (AFS) sunt acele active financiare nederivate care sunt desemnate ca fiind disponibile pentru vânzare sau nu sunt clasificate ca împrumuturi și creanțe, investiții financiare păstrate până la scadență, nici active financiare la valoare justă prin profit sau pierdere. Un exemplu de activ financiar AFS îl constituie participațiile la capitalul propriu care nu sunt desemnate la recunoașterea inițială la valoare justă prin profit sau pierdere.

Reclasificarea activelor între categorii

Odată ce un activ financiar este clasificat într-o anumită categorie la recunoașterea inițială, IAS 39 limitează circumstanțele în care se permite sau este necesar să fie transferat activul respectiv la o altă categorie. Cu toate acestea, aceste norme au fost oarecum simplificate în octombrie 2008, când IASB a amendat IAS 39 pentru a permite reclasificarea anumitor active financiare dintr-o categorie care necesită evaluarea la valoarea justă (care este, detinute pentru tranzacționare sau disponibile până la vânzare), precum și într-o alta categorie în cazuri limitate.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare (continuare)

Cu toate acestea, instrumentele derivate și activele financiare desemnate ca fiind la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere nu sunt eligibile pentru această reclasificare.

Transfer în cadrul sau în afara valorii juste prin contul de profit sau pierdere

Entitățile sunt permise să desemneze la recunoașterea inițială orice activ financiar la valoarea justă prin contul de profit și pierdere, în cazul în care îndeplinește criteriile de la paragraful 9 din IAS 39. Cu toate acestea, pentru a impune disciplina în această abordare, un activ financiar care a fost desemnat în mod voluntar nu poate fi transferat în sau în afara acestei categorii, în timp ce acesta este deținut. O astfel de desemnare irevocabilă la început previne "culesul cireșei", deoarece nu se cunoaște la recunoașterea inițială, dacă valoarea justă a activului va crește sau va scădea.

Transfer în cadrul și în afara categoriei deținute pentru tranzacționare

După recunoașterea inițială, un activ financiar nu poate fi reclasificat în sub-categoria deținute pentru tranzacționare din o altă categorie. Cu toate acestea, după cum s-a menționat mai sus, de la 1 iulie 2008, această cerință a fost simplificată: un activ financiar nederivat poate fi reclasificat din sub-categoria deținute pentru tranzacționare într-o altă categorie în următoarele situații:

- Dacă activul financiar corespunde definiției împrumuturilor și creanțelor la data reclasificării și entitatea la acea dată are intenția și capacitatea de a-l ține în viitorul apropiat sau până la scadență. Rețineți că un activ financiar nu se poate încadra în definiția împrumuturilor și creanțelor în cazul în care este cotelat pe o piață activă sau în cazul în care reprezintă un interes într-o categorie de active care nu sunt împrumuturi și creanțe.
- Pentru alte active financiare (și anume, cele care nu corespund definiției împrumuturilor și creanțelor), doar în situații rare, cu condiția ca aceste active financiare nu mai sunt deținute în scopul vânzării sau răscumpărării în viitorul apropiat și se încadrează în definiția de categorie țintă. Paragraful BC104D de la Baza pentru concluziile din amendamentul la IAS 39 definește o situație rară ca fiind generată "de un eveniment unic, care este neobișnuit și foarte puțin probabil să se repete în termen scurt".

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare (continuare)

În comunicatul de presă care anunță publicarea acestui amendament la IAS 39, IASB a indicat faptul că deteriorarea piețelor financiare mondiale care a avut loc în timpul celui de-al treilea trimestru din 2008 a fost un exemplu posibil de „situație rară”.

La data reclasificării, valoarea justă a oricărui activ financiar reclasificat în temeiul acestor dispoziții devine noul său cost sau cost amortizat, după caz. Orice câștig sau pierdere deja recunoscut/(ă) în profit sau pierdere nu este reversat/(ă).

Transfer în cadrul și în afara categoriei de împrumuturi și creanțe

Un activ financiar nederivat poate fi reclasificat din deținute pentru tranzacționare sau disponibile pentru vânzare în împrumuturi și creanțe în cazul în care corespunde definiției împrumuturilor și creanțelor și entitatea are capacitatea și intenția de a-l ține în viitorul previzibil sau până la scadență. În plus, o entitate poate alege să desemneze un activ financiar, care satisface definiția împrumuturilor și creanțelor ca disponibile pentru vânzare doar la recunoașterea inițială sau de la data trecerii la IFRS. În cazul în care un activ este desemnat inițial ca un împrumut și creanță sau a fost reclasificat ca un împrumut și creanțe nu poate fi ulterior re-desemnat ca disponibile pentru vânzare sau deținut pentru tranzacționare.

Cu toate acestea, diferite considerente se aplică în cazul în care un activ care a fost inițial clasificat ca un împrumut și creanță devine cotate pe o piață activă, astfel încât definiția împrumuturilor și creanțelor nu mai este îndeplinită. Acest caz nu este în mod specific acoperit de IAS 39 și, în consecință o entitate poate alege politica contabilă de a reclasifica sau nu. Politica aleasă ar trebui să fie aplicată în mod consecvent. Deci, dacă o entitate alege reclasificare ca politică contabilă, aceasta va trebui să reclasifice toate împrumuturile și creanțele care devin cotate pe o piață activă ca disponibile pentru vânzare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare (continuare)

Transferul din deținute până la scadență în disponibile pentru vânzare

În cazul în care, ca urmare a unei modificări în intenție sau capacitate, nu mai este necesară clasificarea unei investiții ca păstrată până la scadență, acestea este reclasificată ca disponibilă pentru vânzare și reevaluată la valoarea justă. După cum s-a explicat mai sus, o vânzare sau reclasificare atrage în discuție intenția conducerii și capacitatea acesteia de a păstra activele financiare la scadență și poate „impacta” întregul portofoliu. Prin urmare, ori de câte ori vânzarea sau reclasificarea a mai mult decât unor sume nesemnificative de investiții deținute până la scadență care nu îndeplinesc niciuna din condițiile de vânzare permise, orice alte investiții deținute până la scadență sunt reclasificate ca disponibile pentru vânzare. În astfel de circumstanțe, activele sunt reevaluate la valoarea justă, cu orice diferență recunoscută în situația rezultatului global.

Transferul din disponibile pentru vânzare în deținute până la scadență

Este permis unei entități să reclasifice un activ financiar de la disponibil pentru vânzare la deținut până la scadență, cu excepția perioadelor în care categoria deținute până la scadență este afectată. De exemplu, un împrumut cotelat pe o piață activă, care a fost inițial clasificat ca disponibil pentru vânzare poate fi ulterior reclasificat la categoria deținut până la scadență în cazul în care entitatea intenționează și are capacitatea de a păstra până la scadență acest împrumut.

Un instrument poate fi reclasificat în categoria păstrat până la scadență atunci când portofoliul din categoria păstrat până la scadență a fost "curățat", la sfârșitul celui de-al doilea exercițiu financiar care urmează "curățarea". În acest caz, valoarea contabilă a activului financiar, care este, valoarea sa justă de la data reclasificării, devine noul cost amortizat al activului.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.1 Clasificarea și evaluarea activelor financiare (continuare)

Dispoziții de reclasificare pentru activele financiare descrise mai sus sunt prezentate pe scurt în tabelul următor:

	La categoria				
De la categoria	Păstrat pentru tranzacționare	Desemnat la valoare justă	Împrumuturi și creanțe	Investiție păstrată până la scadență	Active disponibile pentru vânzare
Păstrat pentru tranzacționare		Nu	Da	Da	Da
Desemnat la valoare justă	Nu		Nu	Nu	Nu
Împrumuturi și creanțe	Nu	Nu		Nu	Da
Investiție păstrată până la scadență	Nu	Nu	Nu		Da
Active disponibile pentru vânzare	Nu	Nu	Da	Da	

b.3.2.2 Clasificarea și evaluarea datoriilor financiare

IAS 39 prescrie două categorii pentru datoriile financiare:

- Instrumentele financiare la valoare justă prin profit și pierdere (inclusiv instrumentele derivate); regulile sunt identice cu cele descrise mai sus pentru activele financiare la valoare justă prin profit și pierdere;

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.2 Clasificarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.2.2 Clasificarea și evaluarea datoriilor financiare (continuare)

- Alte datorii financiare (evaluate la cost amortizat)

Reclasificarea datoriilor financiare în cadrul sau în afara valorii juste prin profit și pierdere este interzisă (cu excepția cazului în care acestea sunt datorii financiare derivate care sunt desemnate sau redenumite ca instrumente de acoperire împotriva riscurilor).

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare

b.3.3.1 Evaluarea inițială a instrumentelor financiare

Atunci când un activ financiar sau o datorie financiară este recunoscut/(ă) inițial, o entitate trebuie să îl/o evalueze la valoarea sa justă plus, în cazul unui activ financiar care nu este la valoare justă prin profit și pierdere, costurile de tranzacție care sunt direct atribuibile achiziționării sau emiterii de active financiare.

Valoarea justă inițială

Standardul definește valoarea justă ca fiind suma pentru care poate fi schimbat un activ, sau o datorie decontată, între părți interesate și în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective. [IAS 39 para 9]. Valoarea justă inițială a unui instrument financiar va fi, în mod normal, prețul tranzacției, respectiv valoarea justă a contraprestației date sau primite.

În unele circumstanțe, totuși, contraprestația dată sau primită (respectiv valoarea nominală) poate să nu fie neapărat valoarea justă a instrumentului financiar. De exemplu, valoarea justă a unei creanțe pe termen lung care nu poartă dobândă nu este egală cu valoarea nominală a acesteia și, prin urmare, o parte din contraprestația primită este altceva decât valoarea sa justă. Întrucât creanța ar trebui să fie înregistrată inițial la valoarea sa justă, această valoare trebuie să fie estimată. Valoarea justă a instrumentului poate fi evidențiată în comparație cu alte tranzacții care pot fi observate în mod curent pe piață în legătură cu același instrument (respectiv fără modificare sau reîmpachetare), sau în baza unei tehnici de evaluare ale cărei variabile includ numai date din piețe observabile. Pentru un împrumut sau o creanță fără dobândă declarată, valoarea justă este identificată în mod normal prin utilizarea metodei actualizării fluxului monetar. Cu toate acestea, ca evaluare pragmatică, standardul permite să fie evaluate creanțele și datoriile pe termen scurt la suma facturii originale, în cazul în care efectul de actualizare/scontare este nesemnificativ.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.1 Evaluarea inițială a instrumentelor financiare (continuare)

Exemplul 1 – Împrumut fără dobândă către o societate

Entitatea A îi împrumută 1.000 C entității B pe 5 ani și clasifică activul la împrumuturi și creanțe. Împrumutul nu poartă dobândă. În schimb, entitatea A așteaptă alte beneficii economice viitoare, cum ar fi un drept implicit de a primi bunuri sau servicii la prețuri favorabile. La recunoașterea inițială, rata dobânzii de pe piață pentru un împrumut similar pe 5 ani cu plata dobânzii la scadență este de 10% pe an. Valoarea justă inițială a împrumutului este valoarea actualizată a plății viitoare a sumei de 1.000 C, scontată folosind rata dobânzii de pe piață pentru un împrumut similar de 10% pe 5 ani, respectiv 621 C.

În acest exemplu, suma de 1.000 C este acordată pentru două lucruri – valoarea justă a împrumutului de 621 C și dreptul entității A de a obține alte beneficii economice viitoare care au o valoare justă de 379 C (diferența dintre suma totală acordată de 1.000 C și contraprestația acordată pentru împrumutul de 621 C). Entitatea A recunoaște împrumutul la valoarea justă a acestuia de 621 C care va ajunge la 1.000 C pe perioada împrumutului, prin utilizarea metodei dobânzii efective. Diferența de 379 C nu este un activ financiar, deoarece este plătită pentru a obține beneficii economice viitoare previzibile, în afară de dreptul de a primi plata împrumutului acordat. Entitatea A declară suma respectivă ca fiind o cheltuială, cu excepția cazului în care aceasta se califică pentru a fi recunoscută ca activ în baza, să spunem, IAS 38, „Imobilizări necorporale“, sau ca parte a costul de investiție în filială, în cazul în care entitatea B este o filială a entității A.

Exemplul 2 – Împrumut fără dobândă către un angajat

O entitate acordă un împrumut fără dobândă în sumă de 1.000 C către un angajat, pe o perioadă de doi ani. Rata dobânzii de pe piață pentru această persoană fizică pentru un împrumut pe doi ani cu plata dobânzii la scadență este de 10%. Suma acordată angajatului constă din două elemente:

- Valoarea justă a împrumutului, respectiv $1.000 C / (1.10)^2 = 826 C$.
- Diferența de 174 C care este contabilizată ca fiind indemnizația angajatului în conformitate cu IAS 19, „Beneficiile angajaților“ și este recunoscută ca și cheltuială în contul de profit și pierdere.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.1 Evaluarea inițială a instrumentelor financiare (continuare)

Exemplul 3 – Împrumut fără dobândă primit de la o agenție guvernamentală

O entitate se află într-o zonă de întreprinderi și primește un împrumut fără dobândă de 500.000 C de la o agenție guvernamentală. Împrumutul nu poartă dobândă și este rambursabil la finalul anului trei. Așadar, în cazul în care valoarea justă este estimată la 450.000 C în baza IAS 39, împrumutul va fi înregistrat inițial la valoarea sa justă de 450.000 C. Diferența dintre suma primită și valoarea justă a împrumutului, respectiv 50.000 C, ar fi contabilizată ca subvenție guvernamentală, în conformitate cu IAS 20. În unele situații, în loc de a acorda un împrumut fără dobândă, o entitate poate acorda un împrumut care poartă o rată specială a dobânzii (de exemplu, un împrumut care poartă o rată mai mare sau mai mică decât rata dominantă curentă a pieței pentru un împrumut similar) și plătește sau primește un comision inițial drept compensație. În situația respectivă, entitatea recunoaște totuși împrumutul la valoarea justă inițială a acestuia, respectiv fără comisionul plătit sau primit după cum se ilustrează mai jos. Comisionul plătit sau primit este amortizat și recunoscut în contul de profit sau pierdere folosindu-se metoda dobânzii efective. O dispoziție similară este inclusă în IAS 18 „Venituri“, în cazurile în care comisioanele care sunt parte integrantă din rata dobânzii efective a unui instrument financiar sunt tratate în general ca o ajustare la rata dobânzii efective.

Exemplu – Împrumut special cu comision de emisiune

O entitate acordă un împrumut de 1.000 C rambursabil în 5 ani. Împrumutul poartă dobândă de 6%, care este mai mică decât rata pieței de 8% pentru împrumut similar. Entitatea primește 80 C drept indemnizație pentru că a acordat un împrumut sub nivelul pieței. Entitatea trebuie să recunoască împrumutul la valoarea lui justă de 920 C (valoarea actualizată netă de 60 C a dobânzii pe 5 ani și rambursarea principalului de 1.000 C scontată la 8%). Aceasta este egală cu disponibilitățile bănești primite (împrumutul de 1.000 C minus comisionul de emisiune de 80 C). Suma netă a împrumutului de 920 C se adaugă la 1.000 C pe perioada de 5 ani, folosindu-se o dobândă efectivă de 8%. În acest exemplu, comisionul primit inițial de 80 C compensează în mod exact entitatea pentru scăderea dobânzii cu 20 C pentru fiecare dintre următorii 5 ani, scontată la rata pieței de 8%. Astfel, nu rezultă niciun profit sau pierdere la recunoașterea inițială. O altă excepție de la regula generală conform căreia prețul tranzacției nu este neapărat valoarea justă a instrumentului financiar este de o relevanță deosebită pentru entitățile bancare și de asigurări. Aceste entități inițiază adesea tranzacții structurate și utilizează modele pentru a estima valorile lor juste.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.1 Evaluarea inițială a instrumentelor financiare (continuare)

Aceste modele pot indica un profit din „ziua 1” (respectiv, valoarea justă depășește prețul tranzacției). Cu toate acestea, IFRS permit abateri de la prețul tranzacției numai în cazul în care valoarea justă este evidențiată în comparație cu alte tranzacții care pot fi observate în mod curent pe piață în legătură cu același instrument, sau în baza unei tehnici de evaluare ale cărei variabile includ numai date din piețe observabile. Ca urmare, un profit imediat din 'ziua 1' este rar recunoscut la recunoașterea inițială.

Costurile de tranzacție

Costurile de tranzacție sunt costuri ale schimbării nivelului de activitate care sunt direct atribuibile achiziționării sau emiterii sau cedării unui activ financiar sau de o datorie financiară. Un cost al schimbării nivelului de activitate este unul care nu ar fi apărut în cazul în care entitatea nu ar fi dobândit, emis sau nu s-ar fi debarasat de instrumentul financiar. Costurile de tranzacție includ onorariile și comisioanele plătite agenților (inclusiv angajaților care acționează în calitate de agenți de vânzări), consultanților, brokerilor și dealerilor, contribuții impuse de organele de reglementare și burse de valori și impozite și taxe (ocasionate) de transfer. Costurile de tranzacție nu includ prime sau reduceri în legătură cu datoriile, costuri de finanțare sau costuri interne administrative sau de deținere.

Exemplu – evaluare inițială – costul de tranzacție

O entitate achiziționează un activ financiar de capital propriu disponibil pentru vânzare la valoarea justă a acestuia de 100 C. Comisionul de cumpărare de 2 C este de asemenea plătit. La finalul exercițiului financiar al entității, prețul de piață cotel al activului este de 105 C. Întrucât activul nu este clasificat inițial la valoarea justă prin profit sau pierdere, entitatea recunoaște activul financiar la valoarea justă a acestuia, care include comisionul de cumpărare, respectiv la 102 C. La finalul exercițiului financiar al entității, activul este înregistrat la 105 C. Modificarea valorii juste de 3 C recunoscută în situația altor elemente ale rezultatului global include comisionul de cumpărare de 2 C plătit la data achiziției.

Generalități

După cum s-a menționat mai sus, activele financiare sunt clasificate într-una dintre cele patru categorii. După recunoașterea inițială a acestora, clasificarea determină modul în care activul financiar este evaluat ulterior, inclusiv recunoașterea oricărui profit sau pierdere.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare

Tabelul următor prezintă pe scurt dispozițiile care sunt analizate în detaliu în continuarea prezentului capitol.

Clasificare	Activ financiar	Baza de evaluare	Modificări în valoarea contabilă	Test de depreciere (dacă există dovezi obiective)
La valoarea justă prin profit și pierdere	Datorii	Valoarea justă	Profit sau pierdere	Nu ¹
	Capitaluri proprii	Valoarea justă	Profit sau pierdere	Nu
	Instrumente derivatice nedeseminate ca instrumente eficiente de acoperire împotriva riscurilor	Valoarea justă	Profit sau pierdere	–
Împrumuturi și creanțe	Debt	Cost amortizat	Profit sau pierdere ³	Da
Investiții păstrate până la scadență	Debt	Cost amortizat	Profit sau pierdere ³	Da
Active financiare disponibile pentru vânzare	Datorii	Valoarea justă	OCI ² Profit sau pierdere	Da
	Capitaluri proprii	Valoarea justă	OCI ² Profit sau pierdere ⁴	Da
	Capitaluri proprii ¹	Cost (valoarea justă neevaluabilă în mod fiabil)	Profit sau pierdere ⁴	Da

¹ Instrumente de capital propriu care nu au preț de piață cotel pe nicio piață activă și a căror valoare justă nu poate fi evaluată în mod fiabil și active derivate care sunt legate de și trebuie decontate prin livrarea acestor instrumente de capital necotate.

² Modificarea valorii juste, alta decât cele menționate la nota 3 sau 4 de mai jos, acolo unde acest lucru este relevant.

³ Dobânda calculată folosindu-se metoda dobânzii efective, diferențele de schimb valutar, deprecierea și reluarea (reversarea) deprecierei, acolo unde acest lucru este relevant, sunt trecute la profit sau pierdere.

⁴ Dividendele și deprecierea sunt trecute la profit sau pierdere. Diferența de curs valutar la participațiile de capitaluri proprii (nemonetare) AFS trecute la capital propriu și recitate la profit sau pierdere la cedare sau depreciere.

⁵ Orice depreciere va fi trecută la profit sau pierdere ca parte din modificarea valorii juste și astfel nu este necesară testarea separată a deprecierei.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare (continuare)

Active financiare la valoare justă prin profit și pierdere

După recunoașterea inițială, activele financiare care intră în această categorie sunt evaluate la valoare justă. Toate câștigurile și pierderile înregistrate ca urmare a modificărilor la valoarea justă a activelor financiare care intră în această categorie sunt recunoscute, deloc surprinzător, în profit sau pierdere. Acest lucru înseamnă că activele care intră în această categorie nu sunt supuse analizei pentru depreciere, întrucât pierderile din cauza scăderii valorii (inclusiv deprecierea) ar fi reflectate în mod automat în profit sau pierdere.

Împrumuturi și creanțe

Împrumuturile și creanțele sunt evaluate la costul amortizat, folosindu-se metoda dobânzii efective. Metoda de contabilizare în baza costului amortizat este discutată mai jos. Câștigurile și pierderile sunt recunoscute în profit sau pierdere atunci când împrumuturile și creanțele sunt derecunoscute sau depreciate și în cadrul procesului de amortizare.

Investiții păstrate până la scadență

Împrumuturile păstrate până la scadență sunt, de asemenea, evaluate la costul amortizat, folosindu-se metoda dobânzii efective. Câștigurile și pierderile sunt contabilizate în același fel ca și împrumuturile și creanțele.

Active disponibile pentru vânzare

Activele financiare disponibile pentru vânzare sunt evaluate la valoare justă. Cu toate acestea, există o scutire de la evaluarea la valoarea justă a unui activ disponibil pentru vânzare în cazul în care valoarea justă a acestuia nu poate fi evaluată în mod fiabil. Această scutire se aplică numai la instrumente de capital necotate și contracte de instrumente derivate în baza instrumentelor respective. Aceste instrumente sunt evaluate la cost. Toate câștigurile și pierderile înregistrate ca urmare a modificărilor la valoarea justă a activelor financiare disponibile pentru vânzare sunt recunoscute direct în situația altor elemente ale rezultatului global, cu excepția următoarelor:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare (continuare)

- Dobânda calculată folosindu-se metoda dobânzii efective este recunoscută în profit sau pierdere. Dividendele din instrumentele de capital propriu disponibil pentru vânzare sunt recunoscute în profit sau pierdere atunci când se stabilește dreptul entității de a primi plată.
- Câștigurile și pierderile de curs valutar în legătură cu activele financiare monetare sunt recunoscute în profit sau pierdere.
- Pierderile din depreciere sunt recunoscute în profit sau pierdere. Reluările deprecierei ale unui instrument de datorie sunt de asemenea recunoscute în profit sau pierdere, dar reluările deprecierei instrumentelor de capital propriu nu. Acest lucru înseamnă că, creșteri ulterioare ale valorii juste, inclusiv acelea care au ca efect reversarea pierderilor anterioare din depreciere sunt toate recunoscute în capitalurile proprii.

Atunci când un activ financiar disponibil pentru vânzare este derecunoscut ca urmare a vânzării sau este depreciat, câștigul sau pierderea cumulativă recunoscută anterior în situația altor elemente ale rezultatului global este reclasificată în profit sau pierdere. De exemplu, să presupunem că o entitate achiziționează titluri sub formă de capital propriu de 500 C, care au o valoare justă la sfârșitul anului de 600 C. Un câștig de 100 C este recunoscut în situația altor elemente ale rezultatului global. În anul următor, entitatea vinde titlurile în schimbul sumei de 550 C. În anul vânzării, este recunoscut un profit de 50 C, care este diferența dintre suma de 550 C și costul inițial de 500 C. Aceasta reprezintă diferența dintre suma de 550 C și valoarea anterioară reportată de 600 C (pierdere de 50 C) și reciclarea la profit sau pierdere a câștigului de 100 C, recunoscut anterior în situația altor elemente ale rezultatului global.

În exemplul de mai sus, se folosește un singur tip de titluri pentru a ilustra contabilitatea pentru reciclare. În practică, entitatea se poate să fi dobândit aceleași titluri în tranșe la date diferite și la prețuri diferite într-o anumită perioadă de timp. IAS 39 nu precizează dacă aceste active fungibile (sau orice alte active financiare fungibile) trebuie luate în considerare individual sau în agregat, și, dacă sunt luate în agregat, care bază de evaluare (medie ponderată, „primul intrat, primul ieșit“ (FIFO), identificarea specifică) este corespunzătoare pentru calcularea castigului sau pierderii în legătură cu o cedare parțială.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare (continuare)

Acest lucru este în contrast cu IAS 2 „Stocuri”, care specifică utilizarea mediei ponderate sau FIFO în majoritatea cazurilor. În practică, entitățile pot opta, ca o alegere de politică contabilă, pentru oricare dintre metode. Metoda utilizată trebuie să fie aplicată cu consecvență atât pentru depreciere, cât și pentru cedare, precum și prezentată.

Evaluare ulterioară a activelor financiare disponibile pentru vânzare cu plăți fixe și determinabile este complicată de faptul că modificările de valoare justă sunt recunoscute în situația altor elemente ale rezultatului global, dar venitul din dobândă este recunoscut în fiecare perioadă în profit sau pierdere folosindu-se metoda dobânzii efective. Pentru a ne asigura că modificarea valorii juste este calculată corect la data evaluării, ar fi necesar să comparăm prețul curat al instrumentului (valoarea justă a instrumentului minus dobânda acumulată) cu costul amortizat al acestuia, excluzând de asemenea dobânda acumulată la data respectivă. Așadar, cu toate că instrumentul este evaluat la valoare justă, costul amortizat trebuie totuși calculat folosindu-se metoda dobânzii efective pentru a se determina venitul din dobândă.

Exemplu – Titlu de creanță clasificat drept investiție disponibilă pentru vânzare

La data de 1 ianuarie 20X5, o entitate cumpără 10% dintr-un pachet de obligațiuni de 10 C milioane pe 5 ani cu dobândă plătită la data de 1 iulie a fiecărui an. Prețul de cumpărare al obligațiunii este 10.811.100 C. Prima de 811.100 C se datorează faptului că randamentul de piață pentru obligațiuni similare este de 8%. Presupunând că nu există costuri de tranzacție, rata dobânzii efective este de 8% (metoda dobânzii efective este discutată mai jos).

Entitatea clasifică obligațiunea ca fiind disponibilă pentru vânzare. Entitatea își întocmește situațiile financiare la 31 martie. La data de 31 martie 20X5, randamentul obligațiunilor cu scadență și risc de credit similar este de 7,75%. La data respectivă, valoarea justă a acestei obligațiuni calculată prin scontarea a 10 fluxuri de trezorerie semestriale de 500.000 C și plata principalului de 10 C milioane la scadență la rata pieței de 7,75% ajungea la suma de 11.127.710 C. Întrucât obligațiunea este clasificată drept activ disponibil pentru vânzare, obligațiunea va fi evaluată la valoare justă, cu modificări ale valorii juste recunoscute în situația altor elemente ale rezultatului global. La data de 1 ianuarie 20X5, valoarea justă a obligațiunii reprezintă suma plătită de 10.811.100 C, iar înregistrarea acesteia se face după urmează:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare (continuare)

	Dr	Cr
	C	C
La 1 ianuarie 20X5		
Investitie disponibilă pentru vânzare	<u>10,811,100</u>	-
Numerar / Disponibil	-	<u>10,811,100</u>

La 31 martie 20X5, entitatea va înregistra veniturile din dobânzi pe cele 3 luni la rata dobânzii efective de 8%, respectiv $10.811.100 \text{ C} \times 8\% \times 3/12 = 216.222 \text{ C}$. Întrucât următorul cupon de 500.000 C are scadența la 1 iulie 20X5, entitatea va înregistra o estimare semestrială a dobânzii de 250.000 C. Diferența de 33.778 C dintre veniturile din dobânda estimată și cea recunoscută în profit sau pierdere reprezintă amortizarea primei. Înregistrarea veniturilor din dobânzi la data de 31 martie 20X6 se face după urmează:

	Dr	Cr
	C	C
La 31 martie 20X5		
Investitia disponibilă pentru vânzare (dobândă estimată)	250,000	-
Investitia disponibilă pentru vânzare (primă)	-	<u>33.778</u>
Profit sau pierdere - venituri din dobânzi	-	<u>216,222</u>

Costul amortizat al obligațiunii la 31 martie 20X5 este, așadar, 10.777.322 C (10.811.100 – 33.778).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare (continuare)

Valoarea justă a obligațiunii la 31 martie 20X5 este 11,127.710. Aceasta include dobânda estimată de 250,000 C. Pentru a calcula prețul curat al obligațiunii, venitul estimat se deduce din valoarea justă. Așadar, prețul curat al obligațiunii este 10,877.710 C. O comparație între prețul curat al obligațiunii și costul amortizat al acesteia la data de 31 martie 20X5 rezultă într-un câștig după cum urmează:

	C
Valoarea justă a obligațiunii la 31 martie 20X5 - preț curat	10,877,710
Costul amortizat al obligațiunii la 31 martie 20X5	<u>(10,777,322)</u>
Modificarea valorii - Câștig nerealizat	<u><u>100,388</u></u>

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.3 Evaluarea instrumentelor financiare (continuare)

b.3.3.2 Evaluarea ulterioară a activelor financiare (continuare)

Înregistrarea privind câștigul la 31 martie 20X5 se face după cum urmează:

	Dr	Cr
	C	C
La 31 martie 20X5		
Investiții disponibile pentru vânzare	100,388	-
Alte elemente ale rezultatului global	-	100,388
Mișcarea activului disponibil pentru vânzare este indicată mai jos:		
La 1 ian 20X5 – valoare justă (inclusiv prima)	-	10,811,100
Venituri estimate (reflectate în valoarea justă)	-	250,000
Amortizarea primei	-	(33,778)
Ajustarea valorii juste - câștig	-	100,388
La 31 mar 20X5 – valoarea justă	-	11,127,710
	-	C
Recunoscut în profit sau pierdere - venit	-	216,222
Recunoscut în alte elemente ale rezultatului global - câștig	_____ -	_____ <u>100,388</u>
Total modificări valoarea justă	===== -	===== <u>316,610</u>

b.3.3.3 Evaluarea ulterioară a datoriilor financiare

După recunoașterea inițială, o entitate trebuie să evalueze datoriile financiare, altele decât datoriile financiare la valoare justă prin profit sau pierdere, la costul amortizat folosind metoda dobânzii efective după cum se arată mai jos. Atunci când o datorie financiară este înregistrată la cost amortizat, un câștig sau o pierdere este recunoscut/(ă) în profit sau pierdere când datoria financiară este derecunoscută sau prin procesul de amortizare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective

b.3.4.1 Valoarea justă

Valoarea justă este suma pentru care poate fi schimbat un activ, sau o datorie decontată, între părți interesate și în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective. Suma pentru care ar putea fi schimbat un activ este prețul pe care o entitate l-ar fi primit în cazul în care ar fi vândut activul. În mod similar, suma pentru care ar putea fi decontată o datorie este prețul pe care o entitate l-ar fi plătit pentru a fi eliberată de datorie. Acest lucru implică faptul că valoarea justă este o estimare a prețului de piață „de ieșire“ care este determinat prin referință la o tranzacție curentă ipotetică între părți interesate. Se presupune că părțile interesate sunt participanți la piață, cumpărători și vânzatori fără legătură între ei, care au cunoștințele necesare, au un nivel comun de înțelegere în privința factorilor relevanți pentru activul, datoria sau tranzacția respectivă, sunt interesați și au posibilitatea de a tranzacționa pe aceeași/aceleași piață/piețe, precum și capacitatea legală și financiară pentru a face acest lucru.

La baza definiției valorii juste se află presupunerea că o entitate își va continua activitatea în viitorul previzibil, fără nici o intenție sau nevoie de a intra în lichidare, de a reduce semnificativ sfera operațiunilor sale sau fără să fie nevoită a intra într-o tranzacție în termeni nefavorabili. Valoarea justă nu este, așadar, suma pe care o entitate ar primi-o sau plăti-o în cadrul unei tranzacții forțate, lichidări involuntare sau vânzări urgente. Cu toate acestea, valoarea justă reflectă calitatea de credit a instrumentului. Acest lucru înseamnă că, atunci când o datorie financiară este evaluată la valoare justă, calitatea sa de credit trebuie să fie reflectată în procesul de evaluare.

Se aplică o prezumție generală conform căreia valoarea justă poate fi evaluată în mod fiabil pentru toate instrumentele financiare. Cu toate acestea, procesul de evaluare poate fi foarte complex și da naștere la numeroase probleme. Nu este surprinzător, așadar, că IAS 39 oferă îndrumări numeroase despre cum să fie determinate valorile juste, în special pentru instrumentele financiare pentru care nu sunt disponibile prețuri de piață cotate.

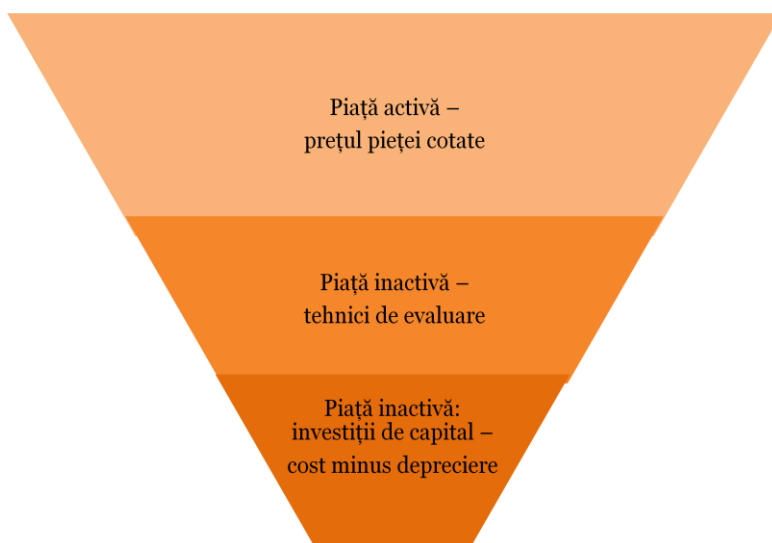
**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.1 Valoarea justă (continuare)

Prin urmare, căutând să identifice o evaluare fiabilă a valorii juste, standardul oferă o ierarhie pentru determinarea valorii juste a unui instrument, după cum se arată mai jos:

După cum se poate observa din cele de mai sus, ierarhia acordă cea mai mare prioritate prețurilor cotate în piețele active. Din nefericire, pentru multe dintre activele financiare pentru care sunt necesare valori juste este posibil să nu existe o piață activă. În absența unei piețe active, valoarea justă se stabilește prin utilizarea unei tehnici de evaluare. Într-adevăr, pe măsură ce instrumentele financiare devin mai complexe prin natura lor, capacitatea de a obține un preț de piață cotate scade, iar cerința de a deriva o valoare justă prin utilizarea tehnicilor de evaluare se mărește. Aceste tehnici de evaluare includ utilizarea tranzacțiilor recente de pe piață cu instrumente similare între părți interesate și în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective. Astfel, o importanță similară este dată în cadrul ierarhiei tranzacțiilor recente de pe piață și tehnicilor de evaluare. Totuși, ca în cazul oricărei evaluări, va fi adesea necesar discernământul.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.1 Valoarea justă (continuare)

O entitate are voie să utilizeze costul numai ca ultimă soluție, iar acesta este limitat la instrumente de capital necotate a căror valoare justă nu poate fi evaluată în mod fiabil și la instrumentele derivate care sunt legate de și trebuie decontate în aceste instrumente.

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective

Costul amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare este definit ca fiind suma la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată, determinată folosindu-se 'metoda dobânzii efective', a oricărei diferențe dintre respectiva sumă inițială și valoarea de plătit la scadență, și minus orice reducere pentru depreciere sau nerecuperare.

Metoda dobânzii efective este o metodă de calculare a costului amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare și de alocare a veniturilor din dobânzi sau a cheltuielilor cu dobânzile în perioada relevantă. Principalele caracteristici ale metodei sunt după cum urmează:

- Rata dobânzii efective este rata care actualizează în mod exact plățile sau încasările viitoare în numerar pe durata de viață estimată a instrumentului, sau, când este cazul, pe o perioadă mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Rata dobânzii efective este denumită uneori nivelul de randament până la scadență sau până la următoarea dată de fixare a prețului și este rata internă de rentabilitate a activului financiar sau a datoriei pentru perioada respectivă. Rata internă de rentabilitate poate fi calculată folosindu-se un calculator financiar sau funcția IRR într-o foaie de calcul.
- Când se calculează rata dobânzii efective, o entitate trebuie să estimeze fluxurile de trezorerie având în vedere toți termenii contractuali ai instrumentului financiar (de exemplu, plată anticipată, opțiune de cumpărare și opțiuni similare), dar nu trebuie să se ia în calcul pierderi viitoare din creditare.
- Calculul trebuie să includă toate comisioanele și punctele plătite sau încasate de părțile contractuale care fac parte integrantă din rata dobânzii efective, costurile de tranzacție, precum și orice alte prime sau reduceri.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

Metoda ratei dobânzii efective este legată de valorile de tranzacții istorice, deoarece determinarea acesteia se bazează pe valoarea contabilă inițială a activului financiar sau a datoriei. Așadar, odată determinată nu se recalculează pentru a reflecta modificările de valoare justă ale activelor financiare, de exemplu, active disponibile pentru vânzare purtătoare de dobândă din cauza modificărilor apărute în ratele de dobândă de pe piață. Metoda dobânzii efective produce un venit sau o cheltuială periodic(ă) din dobândă egal(ă) cu un procent constant din valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei, după cum se ilustrează în exemplele de mai jos.

Ilustrații privind metoda de amortizare cu rata dobânzii efective

Instrumente cu dobândă fixă

Exemplele care urmează ilustrează aplicarea metodei de amortizare cu rata dobânzii efective în cazul împrumuturilor cu dobândă fixă. În exemplul 1, împrumutul acordat cu dobândă fixă este rambursabil în tranșe anuale egale. În exemplul 2, rata predeterminată de dobândă a împrumutului crește pe perioada instrumentului („dobândă în trepte“).

Exemplul 1 - Împrumut acordat cu dobândă fixă rambursabil în tranșe anuale egale

La 1 ianuarie 20X5, entitatea A acordă un împrumut de 1 milion C pe 10 ani cu o dobândă de 7%. Împrumutul este rambursabil în tranșe egale de 142.378 C până la scadență, la 31 decembrie 20Y4. Entitatea A percepe un comision de acordare de 1,25% (12.500 C) și are costuri aferente acordării împrumutului de 25.000 C.

Valoarea contabilă inițială a împrumutului este calculată după cum urmează:

	C
Corpul împrumutului	1,000,000
Comisioane de emisiune percepute de la împrumutat	(12,500)
Costuri de emisiune plătite de creditor	<u>25,000</u>
Valoare contabilă a împrumutului	<u>1,012,500</u>

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

La calcularea ratei dobânzii efective care se va aplica pe perioada împrumutului la o rată constantă asupra valorii contabile, rata de actualizare necesară pentru a egaliza 10 plăți anuale de 142.378 C la valoarea contabilă inițială de 1.012.500 C este de aproximativ 6,7322%. Valoarea contabilă a împrumutului pe perioada până la scadență va fi, așadar, după cum urmează:

	<u>Fluxuri de numerar</u>	<u>Venit din dobândă 6,7322%</u>	<u>Valoare contabilă</u>
	C	C	C
1 ianuarie 20X5	-	-	1,012,500
31 decembrie 20X5	142,378	68,164	938,286
31 decembrie 20X6	142,378	63,167	859,075
31 decembrie 20X7	142,378	57,835	774,531
31 decembrie 20X8	142,378	52,143	684,296
31 decembrie 20X9	142,378	46,068	587,987
31 decembrie 20Y0	142,378	39,584	485,193
31 decembrie 20Y1	142,378	32,664	375,479
31 decembrie 20Y2	142,378	25,278	258,379
31 decembrie 20Y3	142,378	17,395	133,396
31 decembrie 20Y4	<u>142,378</u>	<u>8,982</u>	-
	<u>1,423,780</u>	<u>411,280</u>	

Exemplul 2 - Împrumut acordat cu dobândă fixă în trepte

La 1 ianuarie 20X5, entitatea A acordă un împrumut de 1 C milion care este rambursabil la scadență. Contractul prevede o dobândă de 5% în anul 1 care se mărește cu 2% în fiecare dintre următorii 4 ani. Entitatea A primește de asemenea 25.000 C în comisioane de emisiune a împrumutului.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

Valoarea contabilă inițială a împrumutului este calculată după cum urmează:

	<u>C</u>
Corpul împrumutului	1,000,000
Comisioane de emisiune percepute de la împrumutat	<u>(25,000)</u>
Valoare contabilă a împrumutului	<u>975,000</u>

La calcularea ratei dobânzii efective care se va aplica pe perioada împrumutului la o rată constantă asupra valorii contabile, rata de actualizare necesară pentru a egaliza 5 plăți anuale „în trepte“ și o plată finală la scadență de 1 C milion la valoarea contabilă inițială de 925.000 C este de aproximativ 9,2934%.

	<u>Venit din dobândă 9,2934%</u>	<u>Fluxuri de numerar Valoare (cupon) contabilă</u>	
	C	C	C
1 ianuarie 20X5			975,000
31 decembrie 20X5	90,610	50,000	1,015,610
31 decembrie 20X6	94,385	70,000	1,039,995
31 decembrie 20X7	96,651	90,000	1,046,646
31 decembrie 20X8	97,268	110,000	1,033,914
31 decembrie 20X9	<u>96,086</u>	<u>130,000</u>	1,000,000
	<u>475,000</u>	<u>450,000</u>	

În cazul în care împrumutatul rambursează anticipat întregul împrumut de 1 C milion, să spunem în 20X9, atunci când valoarea contabilă a împrumutului este de 1.033.914 C, suma excedentară de 33.914 C ar trebui să fie recunoscută în profit sau pierdere. Această sumă reprezintă de fapt venitul excedentar recunoscut în perioadele anterioare care este reversat acum după cum se arată mai jos:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

	C
Venit total recunoscut la 31 dec 20X8	378,914
Amortizarea comisioanelor	(25,000)
Disponibilități bănești primite la 31 Dec 20X8	<u>(320,000)</u>
Venit excedentar recunoscut înainte de plata anticipată efectuată de împrumutat în 20X9	<u>33,914</u>

Instrumente cu rată variabilă

După cum rezultă din ilustrațiile de mai sus, aplicarea metodei ratei dobânzii efective este relativ simplă pentru instrumentele cu dobândă fixă cu scadențe fixe. Într-adevăr, aceasta pare să fie concepută special pentru astfel de instrumente. Însă analiza este mai complicată în cazul unui instrument financiar care asigură un flux de trezorerie viitor mai degrabă determinabil decât fix. Rata variabilă a dobânzii unui instrument financiar care este legat de o rată de referință cum ar fi LIBOR și valoarea principalului legată de un indice al prețurilor sunt exemple de fluxuri de trezorerie determinabile. Complicația apare deoarece, spre deosebire de instrumentele cu dobândă fixă la care rata dobânzii efective rămâne în general constantă pe perioada instrumentului, pentru instrumentele cu rată variabilă reestimarea periodică a fluxului de trezorerie determinabil pentru a reflecta mișcările ratelor de piață ale dobânzii afectează randamentul efectiv al instrumentului.

Cu toate acestea, deși fluctuațiile ratelor de dobândă duc la o modificare a ratei dobânzii, de obicei nu există nicio modificare a valorii juste a instrumentului. În consecință, atunci când se dobândește sau se emite un instrument cu rată variabilă și suma la care este recunoscut inițial este egală cu valoarea capitalului care va fi primit sau plătit la scadență, reestimarea plăților viitoare de dobândă nu are, în mod normal, un efect semnificativ asupra valorii contabile a activului sau datoriei. Acest lucru înseamnă că randamentul efectiv va fi întotdeauna egal cu rata conformă formulei ratei dobânzii (de exemplu, LIBOR + 1%) aferentă instrumentului. Rezultatul este că modificările privind LIBOR sunt reflectate în perioada în care au loc.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

Cu toate acestea, în cazul în care un instrument cu rată variabilă este emis sau dobândit cu reducere sau primă, sau în cazul în care entitatea primește sau plătește comisioane sau costuri de emisiune a împrumutului, se pune întrebarea dacă prima sau reducerea și alte comisioane sau costuri de tranzacție trebuie amortizate în perioada de până la următoarea dată de fixare a prețului, sau pe durata de viață preconizată a instrumentului. Răspunsul depinde de natura primei sau reducerii și relația acestora cu ratele de piață.

- perioadă de amortizare de până la următoarea dată de fixare a prețului trebuie utilizată în cazul în care prima sau reducerea aferentă unui instrument cu rată variabilă reflectă fie dobânda care s-a acumulat în legătură cu instrumentul de când a fost plătită dobânda ultima dată, fie modificările apărute în rata dobânzii de piață de când rata dobânzii instrumentului a fost adusă la dobânda pieței. Acest lucru se întâmplă deoarece prima sau reducerea se referă la perioada până la data următoare de stabilire a dobânzii, dat fiind că, la data respectivă, variabila aferentă primei sau reducerii (adică ratele dobânzii) este restabilită la nivelul pieței. În acest caz, valoarea justă a împrumutului la următoarea dată de stabilire a dobânzii va fi egală cu valoarea sa nominală. Acest lucru se ilustrează în exemplul 1 de mai jos.
- Durata de viață preconizată a instrumentului trebuie utilizată ca perioadă de amortizare în cazul în care prima sau reducerea rezultă din modificări ale marjei de credit în raport cu rata variabilă specificată a instrumentului, sau alte variabile care nu sunt restabilite la cote de piață. În această situație, data la care este restabilită rata dobânzii nu este o dată de restabilire a prețului bazată pe piață a întregului instrument, întrucât rata variabilă nu este ajustată pentru modificări ale marjei de credit pentru această chestiune specifică. Acest lucru se ilustrează în exemplul 2 de mai jos.

Exemplul 1 – Amortizarea reducerii în perioada de până la data următoare de restabilire a prețului

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.4 Valoare justă, cost amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

b.3.4.2 Costul amortizat și metoda dobânzii efective (continuare)

La 15 mai 20X6, o entitate achiziționează o obligațiune cu rată variabilă cu valoare nominală de 100 C pe 5 ani, care produce trimestrial dobândă la 3 luni LIBOR + 50 puncte de bază pentru 99,25 C. LIBOR la ultima dată de restabilire, care este 30 martie 20X6, a fost de 4,50%, ceea ce determină dobânda care va fi plătită la 30 iunie 20X6. La data cumpărării, LIBOR era de 4,75%. Reducerea de 0,75% (5,25% – 4,50%) este amortizată la următoarea dată de restabilire a prețurilor, respectiv la 30 iunie 20X6.

Exemplul 2 – Amortizarea reducerii pe durata de viață preconizată a instrumentului

O obligațiune pe 20 de ani este emisă la 100 C, valoarea principalului este de 100 C, și necesită plăți de dobândă trimestriale egale cu LIBOR pe 3 luni la data respectivă plus 1% pe durata de viață a instrumentului. Rata dobânzii reflectă rata randamentului din piață asociată cu obligațiunea la emisie. Ulterior emiterii, calitatea creditului se deteriorează, ducând la o scădere a rating-ului. Prin urmare, obligațiunea este tranzacționată cu reducere. Entitatea A cumpără obligațiunea cu 95 și o clasifică drept investiție păstrată până la scadență.

În acest caz, reducerea de 5 C este amortizată prin profit sau pierdere în perioada de până la scadența obligațiunii și nu până la data următoare când e restabilită rata dobânzii, întrucât nu există nicio ajustare la rata variabilă ca urmare a retrogradării creditului.

Nu există îndrumări specifice în cadrul standardului cu privire la modul în care trebuie amortizate costurile de tranzacție plătite pentru emisiunea sau dobândirea unui instrument cu rată variabilă. Întrucât aceste costuri sunt costuri irecuperabile și nu sunt legate de momentul restabilirii prețurilor, ele vor fi amortizate pe durata de viață a instrumentului. Poate fi utilizată orice metodologie care asigură o bază rezonabilă de amortizare. De exemplu, entităților li se poate părea adecvat să amortizeze comisioanele și costurile în relație cu rata dobânzii care era valabilă la recunoașterea inițială a instrumentului, ignorând orice modificări ulterioare ale ratelor, sau pur și simplu să adopte o metodă liniară de amortizare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare

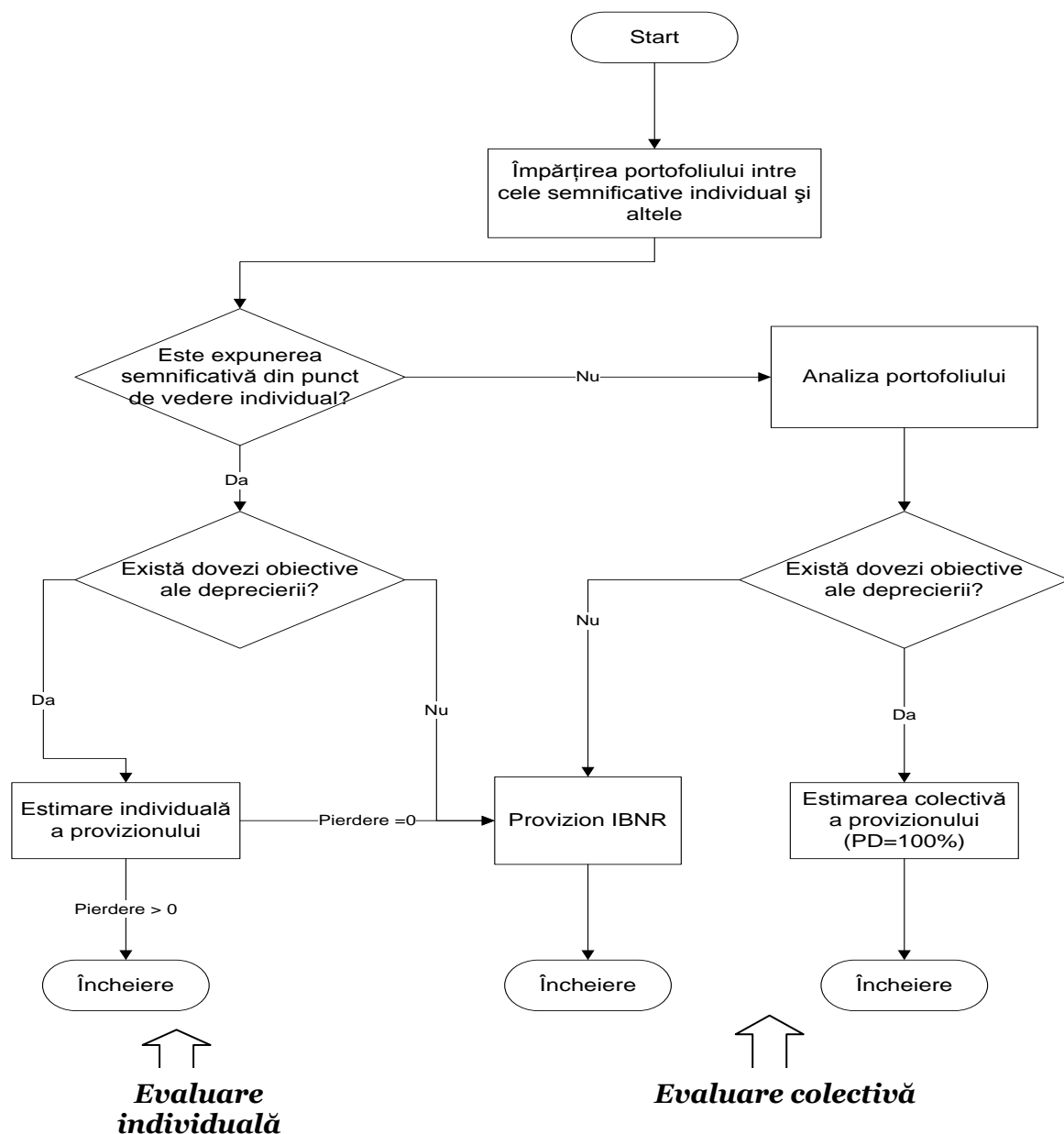
Un activ financiar evaluat la cost amortizat este depreciat atunci când valoarea contabilă a acestuia depășește valoarea actualizată a fluxurilor viitoare de trezorerie decontate la rata dobânzii efective originale a activului financiar. Un activ financiar care este înregistrat la valoare justă prin profit sau pierdere nu dă naștere niciunei depreciere, întrucât scăderea în valoare din cauza deprecierei este deja reflectată în valoarea justă și, astfel, în profit sau pierdere. În consecință, deprecierea este relevantă numai în cazul activelor financiare care sunt înregistrate la cost amortizat și al activelor financiare disponibile pentru vânzare ale căror modificări de valoare justă sunt recunoscute în alte elemente ale rezultatului global.

IAS 39 abordează deprecierea activelor financiare printr-un proces cu două etape. Mai întâi, o entitate trebuie să efectueze o analiză privind deprecierea activelor sale financiare la fiecare dată a bilanțului. Scopul acestei analize este de a determina dacă sunt dovezi obiective privind existența deprecierei pentru un activ financiar. În al doilea rând, în cazul în care sunt dovezi obiective privind deprecierea, entitatea trebuie să evalueze și să înregistreze pierderea din depreciere în perioada de raportare. Schema de pe pagina următoare oferă o analiză a procesului de provizionare:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

În diagrama de mai sus IBNR reprezintă pierderi existente dar neraportate. Termenul este explicat în detaliu în secțiunea “Pierderi înregistrate versus pierderi preconizate” de mai jos.

Evaluarea pierderilor din depreciere diferă între active financiare înregistrate la cost amortizat, active financiare contabilizate la cost și active financiare disponibile pentru vânzare. Există, de asemenea, o diferență privind posibilitatea ca pierderile din depreciere să fie reluate în funcție de natura instrumentului disponibil pentru vânzare, adică dacă acesta este datorie sau capital propriu.

Pierderi înregistrate versus pierderi preconizate

Conform IAS 39, un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat și se suportă pierderi de depreciere dacă și doar dacă există dovezi obiective de depreciere ca urmare a unui sau mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului (un „eveniment generator de pierdere”). Este posibil să nu se poată identifica un singur eveniment distinct care a provocat deprecierea, ci mai degrabă efectul combinat al mai multor evenimente să fi provocat deprecierea. În plus, evenimentul generator de pierdere trebuie să aibă un efect care poate fi măsurat în mod fiabil asupra valorii actualizate a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate și poate fi susținut prin date observabile actuale.

Pierderile preconizate ca urmare a unor evenimente viitoare, indiferent de nivelul de probabilitate, nu sunt recunoscute. Nu se iau în calcul nici tendințele viitoare posibile sau preconizate care pot duce la o pierdere pe viitor (de exemplu, probabilitatea creșterii ratei șomajului sau apariției recesiunii). Standardul afirmă că recunoașterea deprecierei în baza tranzacțiilor și evenimentelor viitoare preconizate nu ar fi consecventă cu modelul de cost amortizat.

Dat fiind că modelul de depreciere din IAS 39 se bazează pe modelul „pierderii înregistrate” și nu pe un model de „pierdere preconizată”, pierderea din depreciere nu este recunoscută la momentul emiterii unui activ, și anume înainte ca un eveniment de pierdere să fi apărut conform exemplului de mai jos:

Exemplu – Recunoașterea unei pierderi din depreciere la emiterie

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Societatea A împrumută 1.000 C unui grup de clienți. Pe baza experienței anterioare, societatea A se așteaptă să nu încaseze 1% din principalul împrumuturilor acordate clienților.

Societatea A nu are voie să reducă valoarea contabilă a împrumuturilor acordat cu 10 C la recunoașterea inițială prin înregistrarea unei pierderi din depreciere imediată.

Dovadă obiectivă a deprecierei

IAS 39 oferă exemple de factori care, individual sau cumulativ, pot oferi dovezi obiective suficiente conform cărora există o pierdere din depreciere referitor la un activ financiar sau grup de active financiare. Acestea includ date observabile care ajung la cunoștința titularului activului referitor la următoarele evenimente de pierdere:

- Dificultăți financiare semnificative ale emitentului sau debitorului.
- Încălcarea contractului, cum ar fi nerespectarea obligațiilor de plată a dobânzii sau a principalului.
- Creditorul, din motive economice sau juridice aferente dificultății financiare în care se găsește debitorul, îi acordă debitorului o scutire sau facilitate pe care în caz contrar creditorul nu ar acorda-o.
- Este probabil ca debitorul să dea faliment sau să intre în restructurare financiară.
- Dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare.
- Date observabile care arată că există o scădere măsurabilă a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate aferente unui grup de active financiare de la recunoașterea inițială a acestor active, deși scăderea nu poate fi identificată încă în cadrul activelor financiare individuale din grup, incluzând:
  - schimbări defavorabile ale capacității de plată a debitorilor din grup (de exemplu, un număr mai mare de plăți întârziate sau un număr mare de debitori deținători de carduri de credit care și-au atins limita de credit și plătesc suma minimă lunară); sau
  - condiții economice naționale sau locale ce se corelează cu nerespectarea obligațiilor privind activele din grup (de exemplu, creșterea ratei șomajului în zona geografică a debitorilor, o scădere a prețurilor proprietăților imobiliare în zona în cauză, o scădere a prețurilor petrolului corelate cu împrumuturile acordate producătorilor de petrol sau schimbări nefavorabile ale condițiilor industriale care afectează debitorii din grup).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Scăderea ratingului de credit al unei societăți nu este o dovadă de sine stătătoare de depreciere, deși poate fi o dovadă de depreciere când este considerată împreună cu alte informații disponibile. Alți factori pe care o societate îi ia în considerare când stabilește dacă are dovezi obiective că s-a suportat o pierdere din depreciere includ informații despre următoarele:

- Lichiditatea debitorilor sau emitenților.
- Solvabilitatea, expunerile la riscuri comerciale și financiare.
- Nivelurile și tendințele de încălcare a termenelor de plată pentru active financiare similare.
- Tendințe și condiții economice naționale și locale.
- Valoarea justă a garanțiilor.

O scădere a valorii juste a unui activ financiar sub cost sau sub costul amortizat nu este în mod neapărat o dovadă de depreciere (de exemplu, scăderea valorii juste a unei investiții într-un instrument de datorie în urma creșterii ratei dobânzii fără risc).

Dovezi ale deprecierei pentru instrumente de capitaluri proprii

Standardul oferă îndrumări suplimentare referitor la indicatorii de depreciere specifici investițiilor în instrumentele de capitaluri proprii. Aceștia se aplică pe lângă indicatorii de depreciere descriși mai sus, care se concentrează pe evaluarea deprecierei instrumentelor de datorie.

Indicatorii suplimentari de depreciere care pot indica faptul că s-ar putea să nu mai fie recuperat costul unei investiții într-un instrument de capitaluri proprii:

- Schimbări nefavorabile semnificative ale mediului tehnologic, comercial, economic sau juridic în care operează emitentul. De exemplu, aceste schimbări includ, fără a se limita la:
  - Schimbări structurale ale industriei sau industriilor în care funcționează emitentul, cum sunt schimbările la nivel de tehnologie de producție sau număr de concurenți.
  - Schimbări la nivelul cererii de bunuri sau servicii vândute de emitent ce rezultă din factori precum schimbarea dorințelor consumatorilor sau produse învechite.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

- Schimbări la nivelul cererii de bunuri sau servicii vândute de emitent ce rezultă din factori precum schimbarea dorințelor consumatorilor sau produse învechite.
- Schimbări ale mediului politic sau juridic ce afectează afacerea emitentului, precum adoptarea unor legi noi privind protecția mediului, fiscalitate sau comerț.
- Schimbări ale condiției financiare a emitentului demonstrate prin schimbări ale factorilor precum lichiditatea, ratingul de credit, profitabilitatea, fluxurile de trezorerie, raportul datorii / capitaluri proprii și nivelul plăților de dividende.
- O scădere „semnificativă” sau „prelungită” sub cost a valorii juste a unei investiții într-un instrument de capitaluri proprii.

Trebuie să se analizeze în funcție de fiecare instrument dacă o scădere a valorii juste sub cost este considerată a fi „semnificativă”. Din punctul nostru de vedere, evaluarea termenului „semnificativ” trebuie să se bazeze atât pe factori calitativi, cât și cantitativi. O societate trebuie să își dezvolte o politică contabilă pentru a evalua scăderea „semnificativă” a valorii juste. Și nivelul preconizat de volatilitate a unui instrument poate fi un factor pe care societățile trebuie să îl ia în considerare când evaluează ce este „semnificativ”. Volatilitatea este o tendință a valorii acțiunilor de a fluctua. Acțiunile cu o volatilitate mai ridicată sunt considerate a fi mai riscante deoarece valoarea acestora se schimbă de la o zi la alta. Acțiunile cu o volatilitate mai scăzută sunt mai stabile și, drept urmare, considerate a fi mai puțin riscante. De exemplu, o societate poate deține acțiuni cotate într-un lanț de magazine cunoscute pentru care prețul acțiunilor variază cu 3 procente într-o anumită perioadă de timp și acțiuni cotate într-o societate minieră speculativă pentru care prețul acțiunilor variază cu 10 procente în aceeași perioadă de timp. În acest caz, se poate tolera o scădere mai mare a prețului acțiunilor societății miniere înainte ca o societate să înregistreze pierderi din deprecieri, dată fiind volatilitatea mai mare comparativ cu acțiunile în lanțul de magazine.

Ce se înțelege printr-o scădere „prelungită” a valorii juste necesită folosirea raționamentului profesional și va trebui să se stabilească o politică în acest sens. În general, o perioadă de 12 luni sau mai mare cât valoarea justă a fost sub cost poate fi considerată o scădere „prelungită”.

Active financiare înregistrate la costul amortizat

Cerințe generale

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Activele financiare înregistrate la costul amortizat sunt cele clasificate fie ca împrumuturi și creanțe, fie ca investiții păstrate până la scadență. Dacă există dovezi obiective că s-a suportat o pierdere din depreciere pentru un astfel de activ, valoarea pierderii trebuie să fie evaluată ca fiind diferența dintre valoarea contabilă a activului și valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate. Fluxurile de trezorerie estimate trebuie să excludă pierderi viitoare din credite care nu au fost suportate și trebuie actualizate la rata dobânzii efective inițiale a activului financiar (rata dobânzii efective calculată la recunoașterea inițială).

Standardul permite reducerea valorii contabile a activului fie direct prin trecerea pe cheltuieli a acestuia, fie prin folosirea unui cont de provizion pentru depreciere cum ar fi un provizion pentru pierderi din împrumuturi sau provizion pentru clienți incerți sau creanțe îndoielnice. Totuși, valoarea pierderii trebuie să fie recunoscută în profit sau pierdere. Valoarea contabilă a activului în bilanțul societății este arătată net de provizioanele aferente.

Fluxurile de trezorerie viitoare preconizate incluse în calcul sunt fluxurile de trezorerie contractuale ale instrumentului în sine, reduse sau întârziate în funcție de așteptările actuale privind valoarea și perioada acestor fluxuri de trezorerie ca urmare a pierderilor suportate la data bilanțului. În situațiile în care se preconizează că suma neachitată va fi recuperată integral, dar perioada de recuperare este întârziată, tot trebuie să se recunoască o pierdere din depreciere, cu excepția cazului în care creditorul este despăgubit integral (de exemplu, sub forma unor penalizări de întârziere) pentru perioada încălcării, așa cum este prezentat în exemplul de mai jos.

Exemplu – Deprecieri ce apar din schimbări ale valorii și perioadei fluxurilor de trezorerie

Societatea A este îngrijorată că, din cauza dificultăților financiare, clientul B nu va putea rambursa toate ratele aferente unui împrumut. Negociază o reeșalonare a împrumutului. Societatea A se așteaptă ca respectivul client B să își respecte obligațiile conform condițiilor reeșalonării în oricare din cele 5 scenarii de mai jos.

- Clientul B va plăti principalul aferent împrumutului inițial la 5 ani de la data scadență inițială, dar fără a plăti dobânda aferentă conform condițiilor inițiale;

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

- Clientul B va plăti principalul aferent împrumutului inițial la data scadență inițială, dar fără a plăti dobânda aferentă conform condițiilor inițiale;
- Clientul B va plăti principalul aferent împrumutului inițial la data scadență inițială, plus dobândă, dar la o rată mai mică față de rata dobânzii din împrumutul inițial;
- Clientul B va plăti principalul aferent împrumutului inițial la 5 ani de la data scadență inițială și dobânda integrală acumulată în timpul perioadei împrumutului inițial, dar fără a plăti dobândă pentru perioada prelungită;
- Clientul B va plăti principalul aferent împrumutului inițial la 5 ani de la data scadență inițială și dobânda integrală, inclusiv dobânda atât pentru perioada inițială a împrumutului, cât și pentru perioada prelungită.

Date fiind dificultățile financiare ale clientului B, s-a suportat o pierdere din depreciere, existând dovezi obiective de depreciere. Valoarea pierderii din depreciere pentru un împrumut la cost amortizat reprezintă diferența dintre valoarea contabilă a împrumutului și valoarea actualizată a principalului și dobânzii actualizate la rata inițială a dobânzii efective a împrumutului.

În primele patru scenarii de mai sus valoarea actualizată a principalului și dobânzii actualizate la rata inițială a dobânzii efective a împrumutului va fi mai mică decât valoarea contabilă a împrumutului. Drept urmare, în aceste cazuri se recunoaște o pierdere din depreciere.

În ultimul scenariu, chiar dacă perioada plăților s-a schimbat, creditorul va primi dobândă la dobândă, iar valoarea actualizată a principalului și dobânzii actualizate la rata inițială a dobânzii efective a împrumutului va fi egală cu valoarea contabilă a împrumutului. Drept urmare, nu există pierderi din depreciere. Totuși, acest tip de situații este puțin probabil să apară date fiind dificultățile financiare ale clientului B.

În cazul în care există o garanție reală pentru un activ financiar depreciat, calculul valorii actualizate a fluxurilor de trezorerie viitoare preconizate ale activului financiar garantat trebuie să reflecte fluxurile de trezorerie ce pot apărea dintr-o lichidare, mai puțin costurile pentru obținerea și vinderea garanției reale, chiar dacă este probabilă să nu lichidarea. Dat fiind că evaluarea activului financiar depreciat include valoarea justă a garanției reale, aceasta nu este recunoscută ca un activ separat de activul financiar depreciat, cu excepția cazului în care respectă criteriile de recunoaștere a unui activ dintr-un alt standard.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Rata de actualizare potrivită

Așa cum s-a menționat mai sus, deprecierea unui activ financiar înregistrat la costul amortizat se evaluează prin actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare preconizate folosind rata inițială a dobânzii efective a instrumentului financiar. Dat fiind că deprecierea reflectă o scădere a valorii contabile a activului, care apare printr-o scădere a valorii estimate a fluxurilor de trezorerie preconizate care se vor primi din activul financiar, actualizarea la o rată a dobânzii care ar reflecta rata dobânzii de pe piață ar impune evaluarea la valoarea justă a activului financiar. Acest lucru nu corespunde principiilor de măsurare a activelor evaluate la costul amortizat. Trebuie să se folosească rata efectivă istorică drept rată de actualizare chiar dacă este mai mică sau mai mare decât rata împrumuturilor actuale contractate de societate. Cu alte cuvinte, deprecierea împrumuturilor se bazează doar pe reducerea fluxurilor de trezorerie preconizate și nu pe schimbările ratelor dobânzii. Această abordare asigură că activul financiar contabilizat la costul amortizat care devine depreciat este evaluat în continuare la o valoare care ia în calcul valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie preconizate, consistent cu evaluarea activului înainte să devină depreciat.

Chiar dacă termenii unui împrumut, creanțe sau investiție păstrată până la scadență sunt renegociați sau modificați din cauza dificultăților financiare ale debitorului, deprecierea se evaluează folosind rata inițială a dobânzii efective înainte de modificarea termenilor.

Exemplu – Deprecierea unui împrumut cu rată fixă

La 1 ianuarie 20X5, entitatea A acordă un împrumut de 1 milion C pe 10 ani cu o dobândă de 7%. Împrumutul este rambursabil în tranșe egale de 142.378 C până la scadență, la 31 decembrie 20Y4. Entitatea A percepe un comision de acordare de 1,25% (12.500 C) și are costuri aferente acordării împrumutului de 25.000 C. La 31 decembrie 20X9 devine clar că, în urma schimbărilor structurale din industria în care funcționează debitorul, acesta se afla în dificultăți financiare și că ratigul său de credit a scăzut. La acea dată, valoarea contabilă amortizată a împrumutului, calculată la rata efectivă inițială de 6,7322%, era de 583.435 C.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Confruntată cu această dovadă obiectivă, societatea consideră că debitorul nu va efectua toate plățile rămase eșalonate pe 5 ani de 142.378 C. Drept urmare, societatea reeșalonează împrumutul prin care se renunță la plata anuală scadentă la 31 decembrie 20Y0 și se recurge la trei plăți anuale de 175.000 C până la 31 decembrie 20Y3. Dobânda pentru împrumutul neplătit conform programului de reeșalonare a plăților este redusă la 6,3071%.

Valoarea actualizată a plăților anuale de 175.000 C scadente la 31 dec 20Y1, Y2 și Y3, actualizată la rata dobânzii efective inițiale de 6,7322%, ajunge la 432.402 C. Drept urmare, societatea recunoaște o pierdere din depreciere de 151.033 C (583.435 C – 432.402 C) în contul de profit sau pierdere la 31 decembrie 20X9. Așadar, valoarea contabilă este redusă cu valoarea pierderii din depreciere.

Evaluarea deprecierei la nivelul portofoliului

IAS 39 conține îndrumări specifice pentru evaluarea și măsurarea pierderilor din depreciere ale unui grup de active financiare înregistrate la costul amortizat. Procesul de evaluare are loc după cum urmează:

- Mai întâi, activele financiare considerate a fi semnificative individual sunt evaluate separat pentru depreciere, în funcție de dovezile obiective de depreciere existente.
- În al doilea rând, toate celelalte active ce nu sunt semnificative individual sunt evaluate pentru depreciere. Acestea pot fi evaluate fie individual, fie colectiv în funcție de grup, așa cum este indicat mai jos.
- În al treilea rând, toate activele evaluate individual pentru depreciere pentru care nu există dovezi obiective de depreciere, indiferent că sunt semnificative sau nu, sunt incluse într-un grup de active cu caracteristici similare ale riscului de credit și sunt evaluate colectiv pentru depreciere.
- În al patrulea rând, activele evaluate individual pentru depreciere pentru care se recunoaște o pierdere din depreciere (sau continuă să se recunoască) nu sunt incluse în evaluarea colectivă privind deprecierea.

Nu există îndrumări în standard privind ceea ce se înțelege prin „semnificativ în mod individual”. Ce este semnificativ pentru o societate poate fi nesemnificativ pentru o alta, astfel că fiecare societate trebuie să evalueze ce este semnificativ în funcție de propriile circumstanțe.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Exemplu – Evaluare individuală și colectivă

O societate are un portofoliu de creanțe similare în valoare de 100 milioane C. Societatea consideră că în cadrul acestui portofoliu există 30 milioane C împrumuturi care sunt semnificative în mod individual. Ea evaluează aceste împrumuturi pentru depreciere în mod individual și constată că o sumă de 20 milioane C din împrumuturi este depreciată. Din restul de 70 milioane C împrumuturi nesemnificative individual societatea selectează 15 milioane C pentru evaluare individuală și constată că și acestea sunt depreciate individual. Restul portofoliului este supus unei analize privind deprecierea în mod colectiv.

Rezultatul acestei evaluări înseamnă că împrumuturile în valoare de 35 milioane C care au fost evaluate pentru depreciere în mod individual, fie că sunt semnificative sau nu, și considerate a fi depreciate, nu vor fi incluse în evaluarea colectivă. Restul de 65 milioane C (10 milioane C din împrumuturi semnificative individual constatate a nu fi depreciate și 55 milioane C ce nu au fost evaluate pentru depreciere în mod individual) sunt incluse în evaluarea colectivă. Totuși, probabilitățile de pierdere și alte statistici privind pierderile diferă la nivel de portofoliu între 10 milioane C din împrumuturi evaluate individual constatate ca nu fiind depreciate și 55 milioane C din împrumuturi care nu au fost evaluate individual pentru depreciere. Aceasta înseamnă că aceste sub-portofolii s-ar putea să necesite o valoare diferită de depreciere.

În scopul unei evaluări colective a deprecierei, activele financiare trebuie să fie grupate în funcție de caracteristici similare de risc la creditare ce arată capacitatea debitorilor de a plăti toate sumele datorate conform termenilor contractuali. Acest lucru se poate face în baza unei evaluări privind riscul de credit sau a unui proces de punctare ce ia în calcul tipul de activ, industria, poziția geografică, tipul de garanție reală, starea restanțelor și alți factori relevanți. Dacă o societate nu are un grup de active cu caracteristici similare de risc la creditare, nu efectuează această evaluare suplimentară. În acest caz, aceste active sunt evaluate individual pentru depreciere.

Este de reținut că imediat ce devin disponibile informații ce identifică în mod specific pierderile privind activele depreciate individual dintr-un grup, acele active trebuie eliminate din grup. Baza pentru Concluzii la IAS 39 oferă îndrumări detaliate privind modul de efectuare a evaluărilor privind deprecierea în cadrul grupurilor de active financiare. Majoritatea îndrumărilor detaliate vor fi deosebit de relevante băncilor și instituțiilor financiare care au portofolii mari de împrumuturi și creanțe. Elementele de mai jos sunt esențiale pentru un proces corespunzător:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

- Fluxurile de trezorerie viitoare dintr-un grup de active financiare trebuie să fie estimat pe baza experienței pierderilor istorice pentru active cu caracteristici de risc de credit similare celor din grup.
- Societățile care nu au experiență cu pierderi specifice societății sau experiență insuficientă trebuie să folosească experiența altor societăți similare pentru grupuri comparabile de active financiare.
- Experiența privind pierderile istorice trebuie modificată pe baza datelor observabile actuale pentru a arăta efectele condițiilor actuale.
- Schimbările estimărilor fluxurilor de trezorerie viitoare trebuie să fie consecvente cu schimbările datelor de bază observabile (cum sunt schimbări ale ratelor șomajului, prețurile proprietăților imobiliare, starea plăților sau alți factori care indică schimbări în probabilitatea pierderilor din grup și amploarea acestora).
- Metodologia și presupunerile folosite pentru preconizarea fluxurilor de trezorerie viitoare trebuie să fie analizate în mod regulat pentru a reduce orice diferențe dintre pierderile estimate și pierderile efective.

Aplicarea procesului de mai sus asigură că evaluarea colectivă a deprecierei pentru un grup de active financiare corespunde unui model al pierderilor "înregistrate" și nu unui model de pierderi "preconizate", al cărui scopul este de a arăta deprecierea aferentă activelor individuale din grup, care încă nu a fost identificată la nivel individual. IAS 39 oferă un exemplu de societate care constată, pe baza experienței istorice, că una din cauzele principale de nerespectare a obligațiilor la împrumuturile prin carduri de credit este decesul debitorului. Deși rata mortalității este neschimbată de la un an la altul, este posibil ca unii debitori din grup să fi decedat în timpul aceluși an. Acest lucru arată că o pierdere din depreciere a apărut în cadrul acestor împrumuturi chiar dacă, la finalul anului, societatea nu știe încă ce debitori au decedat. Ar fi corespunzător ca o pierdere din depreciere să fie recunoscută pentru aceste pierderi înregistrate dar neraportate/neavizate (IBNR). Cu toate acestea, nu este adecvat să se recunoască o pierdere din depreciere pentru decesele care sunt preconizate într-o perioadă viitoare, deoarece evenimentul pierderii (decesul debitorului) nu s-a întâmplat încă.

Standardul permite folosirea unor abordări bazate pe formule sau metode statistice pentru a stabili pierderile din depreciere într-un grup de active financiare atât timp cât acestea:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

- Nu duc la o pierdere din depreciere la recunoașterea inițială a activului financiar.
- Sunt consecvente cu cerințele generale menționate mai sus.
- Încorporează efectul valorii-timp a banilor.
- Iau în considerare fluxurile de trezorerie pentru restul vieții unui activ (nu doar pentru anul următor).
- Iau în calcul vechimea împrumuturilor din cadrul portofoliului.

Provizioane generale pentru clienți incerți și creanțe îndoielnice

Nu este un lucru neobișnuit pentru societățile care raportează în conformitate cu standardele de contabilitate locale să stabilească provizioane pentru împrumuturi neperformante în funcție de o matrice de provizioane sau o formulă similară ce menționează rate fixe de provizionare în funcție de numărul de zile cu care este depășită scadența unui împrumut sau a unei datorii. De exemplu, ratele de provizionare pot fi 0% dacă se depășește cu mai puțin de 90 de zile, 20 % dacă se depășește între 90 – 180 de zile, 50 % dacă se depășește între 181 - 365 de zile și 100% dacă se depășește mai mult de 365 de zile. O astfel de metodă de provizioane nu ar fi acceptabilă conform IAS 39, cu excepția cazului în care duce la un rezultat suficient de apropiat de cel obținut în urma unei metodologii de flux de trezorerie actualizat impusă de standard, ceea ce se consideră a fi foarte puțin probabil.

În mod asemănător, a fost un lucru destul de obișnuit pentru societățile care raportează în conformitate cu standardele de contabilitate locale să stabilească un provizion general pentru clienți incerți și creanțe îndoielnice din motive de prudență și să pună deoparte sume ce nu sunt corelate în mod clar cu pierderile dintr-un grup de active, dar cu intenția de a acoperi pierderi neplanificate sau neprevăzute. Astfel de metode de provizionare nu sunt permise conform IAS 39 deoarece duc la pierderi din deprecieri sau clienți incerți care le depășesc pe cele ce pot fi atribuite pierderilor înregistrate. Drept urmare, sumele pe care o societate dorește să le pună deoparte pentru deprecieri posibile suplimentare din active financiare, cum sunt rezervele care nu pot fi justificate prin dovezi obiective de depreciere, nu sunt recunoscute ca pierderi din depreciere sau clienți incerți conform IAS 39. Aceasta nu împiedică o societate să își aloce o parte din rezerve din capital propriu să acopere astfel de pierderi pentru „prudență” sau altele asociate.

Recunoașterea dobânzii pentru activele depreciate

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Odată ce un activ financiar sau un grup de active financiare similare a fost depreciat ca urmare a unei pierderi din depreciere, venitul ulterior din dobânzi este recunoscut folosind aceeași rată a dobânzii utilizată pentru a actualiza fluxurile de trezorerie viitoare la măsurarea pierderii din depreciere. Această rată va fi deci rata inițială de dobândă efectivă pentru instrumente cu rată fixă înregistrate la costul amortizat și rata dobânzii actuale pentru instrumentele cu rată variabilă.

O societate nu trebuie să oprească înregistrarea dobânzii pentru împrumuturi neperformante. La analiza pentru depreciere a împrumuturilor neperformante, colectarea sau necolectarea dobânzilor viitoare este luată în calcul la estimarea fluxurilor de trezorerie viitoare în scopul calculării deprecierei. Venitul din dobânzi este recunoscut pe măsura trecerii timpului.

Exemplu – Recunoașterea venitului pentru împrumuturi depreciate

La 1 ianuarie 20X5, entitatea A acordă un împrumut de 1 milion C pe 10 ani cu o dobândă de 7%. Împrumutul este rambursabil în tranșe egale de 142.378 C până la scadență, la 31 decembrie 20Y4. Entitatea A percepe un comision de acordare de 1,25% (12.500 C) și are costuri aferente acordării împrumutului de 25.000 C. La 31 decembrie 20X9 devine clar că, în urma schimbărilor structurale din industria în care funcționează debitorul, acesta se află în dificultăți financiare și că ratingul său de credit a scăzut. După recunoașterea pierderii din depreciere la 31 decembrie 20X9, costul amortizat era de 432.402 C.

Presupunând că intrările de numerar vor respecta reeșalonarea, programul de amortizare în funcție de fluxurile de trezorerie revizuite și rata de actualizare inițială sunt prezentate mai jos. Venitul din dobânzi este recunoscut la rata de actualizare folosită pentru a măsura deprecierea.

	<u>Fluxuri de trezorerie</u>	<u>Venit din dobândă 6,7322%</u>	<u>Valoare contabilă</u>
1 ian 20Y0			432,402
31 decembrie 20Y0		29,110	461,512
31 decembrie 20Y1	175,000	31,070	317,582
31 decembrie 20Y2	175,000	21,380	163,962
31 decembrie 20Y3	<u>175,000</u>	<u>11,038</u>	–
	<u>525,000</u>	<u>92,598</u>	

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Reluarea pierderilor din depreciere pentru activele deținute la cost amortizat

Trebuie efectuată o analiză privind deprecierea la fiecare dată de raportare. În cazul în care, într-o perioadă ulterioară, suma pierderilor din depreciere scade, iar scăderea poate fi legată în mod obiectiv de un eveniment care a avut loc după ce a fost recunoscută deprecierea (cum ar fi o îmbunătățire a ratingului de credit al debitorului), pierderea din depreciere recunoscută anterior trebuie reluată fie în mod direct, fie prin ajustarea contului de provizion pentru depreciere. Reluarea nu trebuie să ducă la o valoare contabilă a activului financiar mai mare decât valoarea care ar fi constituit costul amortizat în cazul în care deprecierea nu ar fi fost recunoscută. Valoarea reluării trebuie să fie recunoscută în profit sau pierdere. Tratatamentul este diferit de acela pentru un instrument de capitaluri proprii, pentru care pierderea din depreciere nu este reluată.

Active financiare înregistrate la cost

Un instrument de capitaluri proprii necotat care nu este înregistrat la valoare justă deoarece valoarea sa justă nu poate fi evaluată în mod fiabil, sau un activ derivat care este legat de, și trebuie decontat prin, livrarea unui astfel de instrument de capitaluri proprii necotat, sunt evaluate la cost. Pentru aceste instrumente, în cazul în care există dovezi obiective că s-a înregistrat o pierdere din depreciere, suma pierderii din depreciere este reprezentată de diferența dintre valoarea contabilă a activului financiar și valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate, actualizată la rata actuală de rentabilitate de pe piață pentru active financiare similare. Reluarea acestor pierderi din depreciere nu este permisă.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Atunci când scăderea valorii juste a unui activ financiar disponibil pentru vânzare a fost înregistrată în alte elemente ale rezultatului global și există dovezi obiective că activul este depreciat, pierderea cumulată care a fost recunoscută anterior în alte elemente ale rezultatului global trebuie să fie reclasificată din capitaluri proprii și recunoscută în profit sau pierdere, chiar dacă activul financiar nu a fost derecunoscut. Nu se poate alocă o parte din reducerea sub cost la depreciere și o parte la mișcarea valorii juste prin alte elemente ale rezultatului global.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Pierderea cumulată care este mutată în profit sau pierdere este diferența dintre costul de achiziție (net de orice rambursare de principal sau amortizare) și valoarea justă actuală, minus orice pierdere din depreciere privind respectivul activ financiar recunoscută anterior în profit sau pierdere. Pierderea netă cumulată care este atribuibilă schimburilor valutare cu privire la activul respectiv care fusese recunoscută în capitaluri proprii este, de asemenea, recunoscută în profit sau pierdere. Pierderile ulterioare, inclusiv orice parte atribuibilă modificărilor de curs valutar, sunt de asemenea recunoscute în profit sau pierdere până când activul este derecunoscut.

Exemplu – Deprecierea titlurilor de creanță disponibile pentru vânzare

La data de 1 ianuarie 20X3, o entitate a cumpărat o obligațiune de 10 milioane C pe 5 ani cu dobândă semestrială de 5% datorată la data de 30 iunie și 31 decembrie a fiecărui an. Prețul de cumpărare al obligațiunii a fost de 10.811.100 C, ceea ce a dus la o primă pentru emiterea de obligațiunii de 811.100 C și o rată a dobânzii efective de 8% (4% pe bază semestrială). Entitatea a clasificat obligațiunea ca fiind disponibilă pentru vânzare. Entitatea a primit toată dobânda datorată în 20X3 și 20X4 la timp. La 31 decembrie 20X4, costul amortizat al împrumutului a ajuns la valoarea de 10.524.226 C. Valoarea cumulată recunoscută în capitaluri proprii la data respectivă era o pierdere de 266.322 C. Entitatea nu a primit dobânda semestrială scadentă la 30 iunie 20X5 și în curând a devenit clar că emitentul avea dificultăți financiare. La 31 decembrie 20X5, entitatea analizează starea financiară și perspectivele de rambursare a împrumutului de către emitent și stabilește că obligațiunea este depreciată. În baza informațiilor disponibile la momentul respectiv, cea mai bună estimare făcută de către entitate în privința fluxurilor de trezorerie viitoare (pe bază anuală) indică încasări de numerar de 2 milioane C la 31 decembrie 20X6 și de 7 milioane C la 31 decembrie 20X7, data stabilită a rambursării.

Cu toate că obligațiunea este neperformantă, entitatea recunoaște veniturile din dobânzi pentru perioada de până la 31 decembrie 20X5 la rata dobânzii efective inițiale. Pe această bază, costul amortizat al obligațiunii la 31 decembrie 20X5 ajunge la suma de 11.383.002 C.

Întrucât obligațiunea este clasificată drept disponibilă pentru vânzare, este necesar să se determine valoarea justă a obligațiunii la 31 decembrie 20X5. Întrucât nu există un preț de piață observabil pentru obligațiunea respectivă, valoarea justă a obligațiunii poate fi obținută numai prin actualizarea fluxurilor de trezorerie estimate la rata de dobândă de piață curentă.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

O modalitate de a estima rata actuală pentru o obligațiune comparabilă cu termene și profiluri de risc de credit similare cu obligațiunea existentă este prin comparație cu o rată de referință sau cu o rată a dobânzii fără risc, care face parte din rata dobânzii efective a obligațiunii de 8%, și modificarea ratei respective cu prima inițială de risc de credit a obligațiunii existente.

Să presupunem că, atunci când a fost cumpărată obligațiunea, la 1 ianuarie 20X3, rata fără risc era de 6% pentru un instrument de datorie cu aceleași termene ca și cel cumpărat de către entitate. Astfel, prima de risc de credit aferentă obligațiunii este de 200 puncte de bază. La 31 decembrie 20X5, rata fără risc pentru un tip similar de instrument este de 8%. Așadar, utilizând prima riscului de credit aferentă obligațiunii de 200 de puncte de bază, rata dobânzii curente pentru decontarea fluxurilor de trezorerie estimate este de 10% (8% + 200 puncte de bază). Folosind această rată de 10%, valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie estimate de 2 milioane C și 7 milioane C înregistrate la 31 decembrie 20X6 și 31 decembrie 20X7 ajunge la suma de 7.603.305 C.

Așadar, pierderea din depreciere recunoscută în profit sau pierdere este după cum urmează:

Cost amortizat la 31 decembrie 20X4	10,524,226
Acumulare dobândă semestrială la 30 iunie 20X5 @ 4%	<u>420,969</u>
	10,945,195
Acumulare dobândă semestrială la 31 decembrie 20X5 @ 4%	<u>437,808</u>
Cost amortizat la 31 decembrie 20X5 înainte de depreciere	11,383,003
Valoarea justă a obligațiunii la 31 decembrie 20X5	<u>(7.603.305)</u>
Depreciere apărută în 20X5	3,779,698
Reluarea pierderii recunoscute în capitalul propriu	<u>266,322</u>
Depreciere recunoscută în profit sau pierdere	<u>4.046.020</u>
Obligațiune prezentată în bilanț la 31 decembrie 20X5	<u>7,603,305</u>

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

La 31 decembrie 20X6, deținătorul a primit fluxul de trezorerie estimat, de 2 milioane C. Costul amortizat al obligațiunii la 31 decembrie 20X6 ajunge la suma de:

Cost amortizat la 31 dec 20X5	7,603,305
Acumularea dobânzii la 31 dec 20X6 @10%	<u>760,330</u>
	8,363,635
Minus numerar primit la 31 dec 20X6	<u>2,000,000</u>
Cost amortizat la 31 dec 20X6	<u><u>6,363,635</u></u>

Odată ce obligațiunea a fost depreciată ca urmare a unei pierderi din depreciere, venitul din dobândă este recunoscut ulterior folosindu-se rata dobânzii utilizate pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere. Această rată este de 10%, după cum se menționează mai sus.

În timpul anului până la 31 decembrie 20X6, ratele de dobândă au crescut și, ca urmare, valoarea justă a obligațiunii la 31 decembrie 20X6 a scăzut la 6.0 milioane C. Nu a existat și altă modificare în privința stării/ratingului de credit a/al emitentului și nu există dovezi cu privire la altă depreciere de credit de când a fost făcută evaluarea originală a deprecierei în timpul anului 20X5. La 31 decembrie 20X6, există o diferență între costul amortizat al obligațiunii și valoarea justă a acesteia, după cum se arată mai jos:

Cost amortizat la 31 dec 20X6 ca mai sus	6,363,635
Valoare justă la 31 dec 20X6	<u>6,000,000</u>
Reducere suplimentară	<u><u>363,635</u></u>

Reducerea ulterioară de 363.635 C este de asemenea diferența dintre valoarea justă de 7.603.305 C la 31 decembrie 20X5 după ajustarea pentru venitul din dobânzi de 10% și disponibilitățile bănești de 2 milioane C primite și valoarea justă de 6 milioane C la 31 decembrie 20X6.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIȘTEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.5 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Se pune întrebarea dacă scăderea ulterioară de 363.635 C trebuie trecută în rezerva AFS din capitalul propriu sau recunoscută ca fiind încă o pierdere din depreciere în profit sau pierdere pe perioada până la 31 decembrie 20X6. Oricare din aceste variante este acceptată. O entitate își va alege o politică contabilă constând în varianta pe care o consideră acceptabilă și aplică acest tratament pentru toate tranzacțiile similare. În cazul în care tranzacțiile respective sunt semnificative, entitatea va prezenta această politică în situațiile sale financiare.

Reluarea pierderilor din depreciere

Este posibil ca, după recunoașterea unei pierderi din depreciere pentru un activ financiar disponibil pentru vânzare, să se modifice circumstanțele într-o perioadă ulterioară, astfel încât valoarea justă a instrumentului financiar disponibil pentru vânzare să crească. În acele cazuri, tratamentul impus de standard pentru reluarea pierderilor din depreciere în privința instrumentelor de datorie disponibile pentru vânzare este diferit de cel privind instrumentele de capitaluri proprii disponibile pentru vânzare, după cum se arată mai jos:

- Pentru instrumentele de datorie disponibile pentru vânzare (active monetare, de ex. un instrument de datorie), pierderile din depreciere din trecut trebuie reluate în profit sau pierdere atunci când valoarea justă crește, iar creșterea este legată în mod obiectiv de un eveniment care a avut loc după ce pierderea din depreciere a fost recunoscută în profit sau pierdere;
- Pentru instrumentele de capitaluri proprii disponibile pentru vânzare (active non-monetare), pierderile din depreciere din trecut recunoscute în profit sau pierdere nu pot fi reluate în profit sau pierdere atunci când valoarea justă crește. Acest lucru înseamnă că majorările ulterioare de valoare justă, inclusiv cele care au efectul reluării unor pierderi anterioare din depreciere, sunt recunoscute integral în capitalurile proprii.

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare

Este un lucru obișnuit ca entitățile să își mărească disponibilitățile financiare prin vânzarea de active financiare, cum ar fi portofolii de creanțe comerciale, împrumuturi, etc. Nu apar probleme speciale atunci când entitatea vinde active financiare pentru disponibilități bănești sau alte active, fără a-și continua implicarea în privința activului vândut sau a entității căreia i se vinde.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

Metoda de contabilizare a acestor tranzacții ca fiind vânzări cu derecunoașterea corespunzătoare a activului este bine stabilită. La cealaltă extremă se află transferul unui activ financiar în cazul în care cumpărătorul are un drept și o obligație necondiționat(ă) de a returna activul la prețul original, de obicei cu dobândă, ca în cadrul unei tranzacții de răscumpărare. Din nou, contabilitatea în această situație este simplă. Tranzacția este tratată ca finanțare, atât activul cât și cu pasivul sunt recunoscute în bilanț, deoarece riscurile și beneficiile aferente proprietății activului nu au fost transferate. Probleme încep să apară, totuși, atunci când transferurile sunt efectuate între cele două extreme de mai sus, în situațiile în care vânzătorul păstrează anumite interese în privința activelor transferate. Exemplele includ transferurile cu drept de recurs și contracte de achiziționare a activului transferat sau de a face plăți suplimentare care reflectă performanța activului transferat.

Dispoziții IAS 39 pentru derecunoaștere

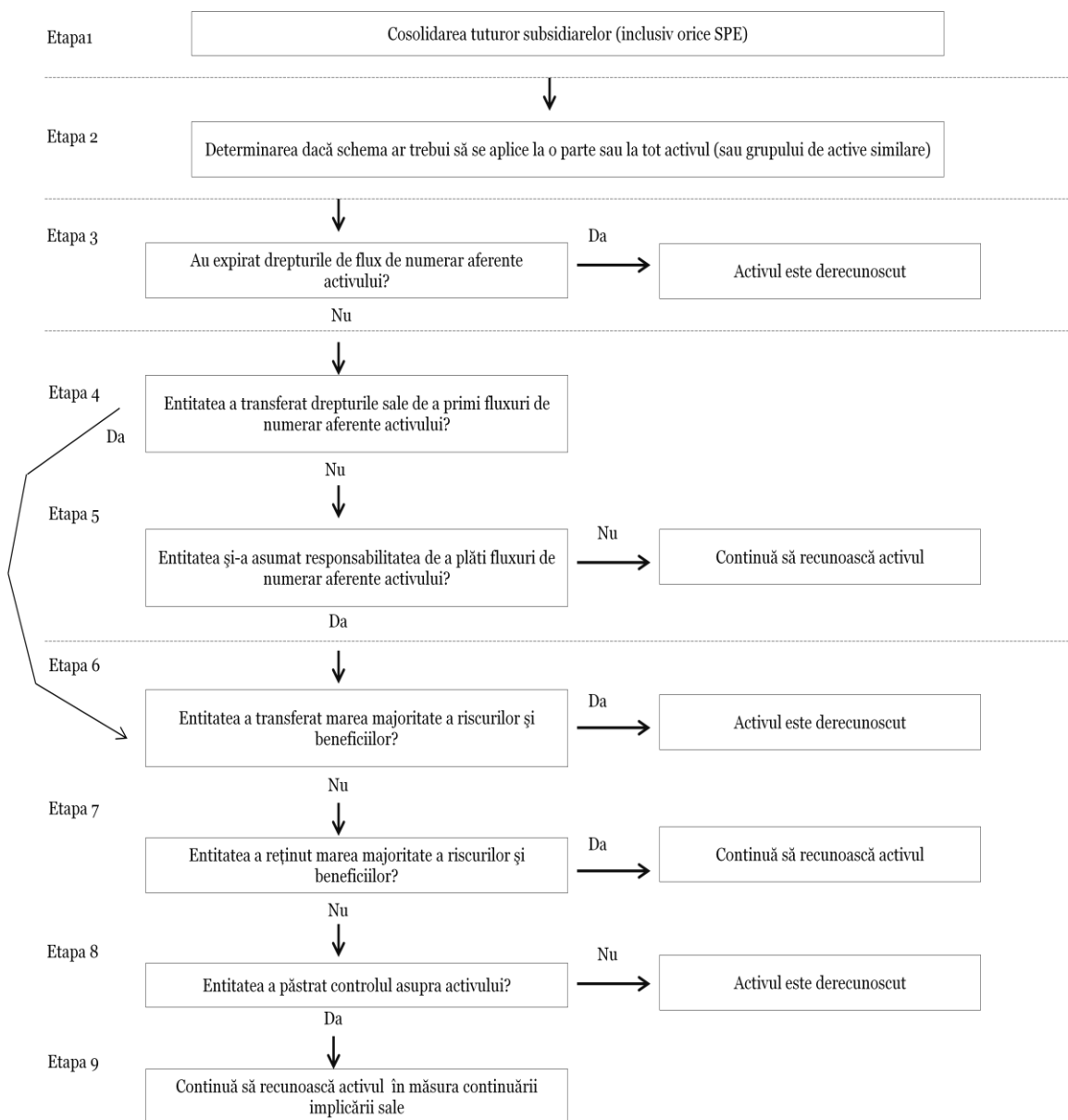
IAS 39 conține un set de reguli care se aplică la derecunoașterea tuturor activelor financiare, de la simpla scadența a unui instrument până la tranzacțiile mai complexe de securitizare. Standardul pune la dispoziție un grafic (mai jos) care prezintă pe scurt dispozițiile IAS 39 pentru a evalua dacă, și în ce măsură, un activ financiar este derecunoscut. Fiecare tranzacție trebuie să fie analizată aplicându-se ordinea strictă prezentată în grafic. Cel mai important lucru este că există două abordări separate privind derecunoașterea în baza IFRS: abordarea pe bază de „riscuri și beneficii” și abordarea pe bază de „control”. Abordarea pe bază de control este utilizată numai în cazurile în care abordarea pe bază de riscuri și beneficii nu oferă un răspuns clar. Astfel, abordarea pe bază de riscuri și beneficii trebuie evaluată prima. Urmează o explicație detaliată a acestor două abordări și a fiecărei etape din grafic.

În scopul analizei și al simplificării procesului de referință, fiecare etapă are un număr și se referă la o anumită etapă din cadrul diagramei. De exemplu, dacă etapa 6 = Da, acest lucru înseamnă că entitatea a transferat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate. În mod similar, dacă etapa 6 = Nu și etapa 7 = Nu, acest lucru înseamnă că entitatea nici nu a transferat, nici nu a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate. Acest sistem de notare este folosit în restul capitolului.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

Etapa 1:

Multe structuri de derecunoaștere folosesc entități (de ex. trusturi, parteneriate etc.) care au fost înființate în mod special pentru achiziția activelor transferate. Transferul de active către o astfel de entitate se poate îndeplini condițiile pentru o vânzare legală. Cu toate acestea, în cazul în care relația dintre entitatea care transferă și entitatea căreia i se transferă sugerează că entitatea care transferă controlează entitatea căreia i se transferă, entitatea care transferă trebuie să consolideze entitatea căreia i se transferă. Principiile de derecunoaștere trebuie, așadar, să fie aplicate la un nivel consolidat. O entitate își consolidează mai întâi toate filialele și entitățile cu scopuri speciale în conformitate cu IAS 27, iar apoi aplică principiile de derecunoaștere la nivelul grupului consolidat.

Etapa 2:

Următoarea etapă este identificarea activelor (sau a unei părți din acestea) care trebuie testate pentru derecunoaștere. Testele pot fi aplicate la oricare dintre următoarele:

- tot activul (de ex, o vânzare necondiționată a unui activ financiar),
- o parte procentuală din fluxurile de trezorerie aferente unui activ (de ex, o vânzare de 10 procente din toate fluxurile de trezorerie privind capitalul și dobânda),
- fluxuri de trezorerie identificate în mod specific aferente unui activ (de ex, vânzarea unei componente de dobândă), sau
- o parte procentuală din fluxurile de trezorerie identificate în mod specific aferente unui activ (de ex, vânzarea componentei de dobândă de 10%).

Etapa 3:

Au expirat drepturile la fluxurile de trezorerie aferente unui activ? În cazul în care expiră sau se reununță la drepturile contractuale asupra fluxurilor de trezorerie aferente unui activ financiar (sau unei părți a activului), activul financiar trebuie derecunoscut. Acest lucru se întâmplă atunci când un debitor se descarcă de obligație prin plată către deținătorul activului financiar sau atunci când obligațiile debitorului către deținător au încetat (de exemplu, atunci când expiră drepturile în baza unei opțiuni).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

Etapa 4:

Și-a transferat entitatea drepturile de a primi fluxurile de trezorerie generate de activ?

Transferul normal

O tranzacție se consideră transfer în cazul în care entitatea transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de trezorerie către un terț sau în cazul în care își păstrează drepturile contractuale, dar își asumă o obligație contractuală să transfere aceste fluxuri de trezorerie către altă entitate.

Etapa 5:

Transfer prin angajament cu fluxuri identice

- O entitate care își păstrează drepturile contractuale de a primi fluxuri de trezorerie generate de un activ financiar își poate asuma o obligație contractuală de a transfera fluxurile de trezorerie către una sau mai multe entități (angajamente cu fluxuri identice).
- Această situație poate să apară, de exemplu, în cazul în care entitatea care transferă este o entitate cu scop special sau trust, și emite interese în activele suport pe care le deține către investitori, în timp ce continuă să administreze activele financiare respective (de ex. custodia activului suport rămâne în sarcina entității care transferă).
- Următoarele condiții suplimentare trebuie să fie îndeplinite pentru a ajunge la concluzia că un angajament cu fluxuri identice îndeplinește criteriile pentru un transfer.
  - Entitatea nu are nicio obligație să plătească fluxuri de trezorerie către entitatea căreia i se transferă cu excepția cazului în care primește fluxuri echivalente de trezorerie generate de activul transferat.
  - Entitatea nu are dreptul să vândă sau să gajeze activul original în alt mod decât ca garanție pentru eventualii destinatari pentru ca obligația de a transfera mai departe fluxuri de trezorerie.
  - Entitatea este obligată să remită fluxurile de trezorerie fără întârziere semnificativă și sub rezerva anumitor restricții legate de investiții.

În cazul în care condițiile pentru transfer sau angajament cu fluxuri identice nu sunt îndeplinite, activele financiare rămân în bilanț.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

Etapa 6-7: Efectuarea testelor de derecunoaștere

Aceste teste se bazează pe riscuri și beneficii.

Testul 1: În cazul în care entitatea transferă în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra activului (de ex, o vânzare necondiționată a unui activ financiar), entitatea derecunoaște activul.

- Transferul de riscuri și beneficii este evaluat în funcție de gradul de expunere a entității, înainte și după transfer, la fluctuațiile în sumă și plasarea în timp a fluxurilor de trezorerie care este probabil să apară în practică.
- În majoritatea cazurilor, va fi clar dacă entitatea a transferat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile fără necesitatea efectuării de calcule. În cazul în care, în mod substanțial, toate riscurile și beneficiile au fost transferate, activul este derecunoscut.
- De ex:
  - O vânzare necondiționată
  - O vânzare a unui activ financiar împreună cu o opțiune de răscumpărare a activului financiar la valoarea justă a acestuia

În cazul în care entitatea nu a transferat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile, atunci există două opțiuni.

- Fie entitatea și-a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile sau
- Nici nu a transferat, nici nu a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile.

Testul 2: În cazul în care entitatea păstrează în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra activului, entitatea continuă să recunoască activul.

Exemplele de tranzacții în care, în mod substanțial, toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate au fost păstrate, includ:

- O tranzacție de vânzare și răscumpărare în cadrul căreia prețul de răscumpărare este un preț fix sau prețul de răscumpărare plus un profit pentru creditor (de exemplu, acorduri de răscumpărare – repo - sau un acord de împrumut de valori mobiliare).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

- vânzare de creanțe pe termen scurt în cadrul căreia entitatea garantează că va compensa entitatea careia i se transferă pentru toate pierderile de credit care ar putea să apară.

În exemplele de mai sus este clar că entitatea a păstrat în mod substanțial riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate. Acolo unde este neclar dacă entitatea a păstrat (sau transferat) în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate, trebuie să evalueze variabilitatea fluxurilor de trezorerie ale activului transferat înainte și după transfer. În cazul în care această comparație arată că expunerea entității la variabilitatea valorii actualizate a fluxurilor de trezorerie viitoare nete (actualizată la rata dobânzii de pe piață corespunzătoare) de la activul financiar nu se schimbă *în mod semnificativ* ca urmare a transferului, se consideră că entitatea a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile în privința proprietății activului. Uneori poate fi dificil să se efectueze o analiză cantitativă a riscurilor și beneficiilor. Să luăm în considerare următorul exemplu.

Exemplu - Determinarea unui transfer de riscuri și beneficii într-un angajament de vânzare creanțe cu recurs.

Entitatea A transferă un portofoliu de creanțe comerciale către un agent de recuperare creanțe. Agentul de recuperare creanțe își asumă riscul de neplată a creanțelor transferate, iar entitatea A păstrează riscul de întârziere la plată prin plata dobânzii la sumele restante către agentul de recuperare la LIBOR plus o marjă. Pentru aceste creanțe comerciale transferate nu s-au înregistrat situații de neplată sau neplată la timp pe parcursul relației de afaceri dintre entitatea A și clienți.

Testul privind riscurile și beneficiile trebuie să ia în considerare dacă riscurile și beneficiile păstrate de către entitatea A după transfer (respectiv, variabilitatea cauzată de riscul de întârziere la plată) nu mai prezintă importanță în legătură cu riscurile și beneficiile totale asociate cu activul financiar înainte de transfer (respectiv, a se lua în calcul atât riscul de neplată, cât și riscul de întârziere la plată). Este un test mai degrabă relativ decât absolut. Absența cazurilor de neplată și neplată la timp nu justifică presupunerea că nu există riscuri asociate creanțelor transferate către agentul de recuperare. Există riscuri mici, neobservate încă, de neplată și întârziere la plată asociate creanțelor. În absența oricăror date observabile, testul privind riscurile și beneficiile trebuie efectuat avându-se în vedere atât factorul calitativ, cât și cel cantitativ. Obiectivul este de a înțelege mai bine economia riscurilor de neîndeplinire și de întârziere la plată pentru a putea evalua semnificația acestora.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

Întrebările privind considerentele calitative pot include:

- Cum gestionează entitatea A riscurile de neplată și întârziere la plată? Cantitatea de resurse pe care entitatea A o alocă gestionării unui risc poate indica importanța pe care o acordă respectivului risc.
- În cazul în care societatea de recuperare creanțe nu dorește să își asume riscul întârzierii la plată, care este motivul?
- În cazul în care societatea de recuperare creanțe este dispusă să își asume riscul de întârziere la plată în plus față de cel de neplată, ce preț (ar) cere pentru asumarea acestui risc?

În plus față de efectuarea analizei privind riscurile și beneficiile, entitatea A trebuie să aibă în vedere și aspectele cantitative, inclusiv utilizarea unor informații orientative obținute de la alte entități sau din domenii asemănătoare pentru a aproxima riscurile de neplată și de întârziere la plată inerente în cadrul portofoliului transferat către agentul de recuperare creanțe. Utilizarea acestor informații poate clarifica rezultatul analizei privind riscurile și beneficiile.

În alte cazuri, poate fi necesar să se construiască un model care cuprinde toate datele și informațiile adunate și, prin urmare, să producă un calcul numeric privind riscurile și beneficiile. Modelarea riscurilor și beneficiilor fără a se ține cont de date observabile este o sarcină dificilă, în cadrul căreia se pot utiliza simplificări și estimări.

În cazul în care gradul de expunere a entității nu s-a schimbat în mod substanțial în urma transferului, aceasta și-a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate și nu trebuie să derecunoască activul.

De exemplu, asta s-ar întâmpla în cazul unei tranzacții de vânzare și răscumpărare în care prețul de răscumpărare este stabilit ca fiind prețul vânzării plus un profit pentru creditor, sau în care vânzarea unui activ financiar este însoțită de un swap global de randament care transferă întreaga expunere înapoi la entitatea care transferă.

În cazul în care entitatea nu a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile, trebuie efectuat testul 3.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.6 Derecunoașterea activelor financiare (continuare)

Testul 3 (etapele 8-9): Testul de control

În cazul în care entitatea nici nu transferă, nici nu păstrează în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra activului, entitatea trebuie să determine dacă a păstrat controlul asupra activului.

Controlul se bazează pe capacitatea practică a entității careia i se transferă de a vinde activul. Entitatea careia i se transferă are această capacitate în cazul în care poate să vândă activul în întregime și în mod unilateral către un terț independent, fără să trebuiască să impună restricții suplimentare în privința transferului.

Problema-cheie este ce anume poate să facă în practică entitatea careia i se transferă, nu drepturile contractuale pe care le are entitatea careia i se transferă. O entitate careia i se transferă are capacitatea practică de a vinde activul dacă acesta este tranzacționat pe o piață activă, deoarece acest tip de entitate ar putea să cumpere activul pe piață în cazul în care trebuie să înapoieze activul entității care transferă.

În cazul în care un activ care face obiectul unei opțiuni de cumpărare poate fi obținut rapid de pe piață de către entitatea careia i se transferă, entitatea care transferă a pierdut controlul, cu toate că a păstrat unele dintre riscurile și beneficiile aferente activului.

Pe de altă parte, dreptul contractual de a dispune de un activ are puțină utilitate practică în cazul în care nu există o piață pentru activ.

Dacă entitatea a pierdut controlul, activul este derecunoscut. Dacă entitatea a păstrat controlul, continuă să recunoască activul în măsura în care continuă implicarea sa. Abordare continuării implicării se aplică entitatea nici nu a transferat, nici nu a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate, iar controlul nu a fost transferat. Acea parte reprezintă măsura în care continuă să fie expus la riscurile și beneficiile aferente activului financiar. Adică această continuare a implicării include atât obligația de a suporta riscurile (de exemplu, dacă s-a acordat o garanție), cât și dreptul de a primi beneficiile din aceste fluxuri de numerar. În această situație, o datorie este recunoscută, precum și o parte din activul inițial.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.7 Datorii financiare și capitaluri proprii

IAS 32, ‘Instrumente financiare: prezentare’, conține principiile pentru a distinge între datorii și capitaluri proprii emise de către o entitate. Substanța economică a angajamentului contractual al unui instrument financiar guvernează clasificarea acestuia, mai degrabă decât forma sa juridică. Criteriul care prevalează este că, în cazul în care o entitate nu are un drept necondiționat pentru a evita predarea de numerar sau a unui alt activ financiar pentru a stinge o obligație contractuală, contractul nu este un instrument de capitaluri proprii.

Caracteristicile datoriilor financiare includ:

1. Obligația contractuală de a plăti în numerar sau de a preda un alt activ financiar către un terț

De exemplu, în cazul emisiunii unei obligațiuni efectuată de către o societate, societatea emite obligațiunea, primește numerarul și trebuie să efectueze plata pentru returnarea numerarului la un moment stabilit.

Prin contrast, dacă ne gândim la acțiunile ordinare - cu toate că deținătorul poate avea dreptul să primească numerar sub formă de dividende, emitentul nu are nicio obligație să facă astfel de distribuiri, deoarece nu i se poate impune să le facă - are latitudinea de a decide, ceea ce este o caracteristică esențială a unui instrument de capitaluri proprii.

Clasificarea unei acțiuni ca instrument de capitaluri proprii nu este afectată de capacitatea entității de a face distribuiri, intenția de a face distribuiri în viitor, eventualul impact negativ asupra prețului acțiunilor ordinare din cauza restricțiilor cu privire la plata dividendelor, suma rezervelor emitentului, estimarea emitentului cu privire la profit sau pierdere pe o perioadă.

2. Instrumente cu prevederi obligatorii de răscumpărare

De exemplu, acțiunile preferențiale care implică răscumpărarea obligatorie de către emitent în schimbul unei sume fixe sau determinabile, la o dată fixă sau determinabilă, sau atunci când deținătorul are dreptul să solicite emitentului să răscumpere la sau după o anumită dată.

3. Instrumente care pot fi vândute de deținător înainte de scadență - acordă deținătorului dreptul să le înapoieze emitentului în schimbul unor fluxuri de numerar chiar și atunci când sunt indexate, sau acordă deținătorului dreptul asupra interesului rezidual al activelor emitentului (de exemplu, fonduri mutuale deschise, trusturi, parteneriate).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.7 Datorii financiare și capitaluri proprii (continuare)

4. Fără drepturi necondiționate de a evita ieșirea de numerar pentru a stinge o obligație contractuală.

De exemplu, restricția privind capacitatea unei entități de a îndeplini o obligație cum ar fi lipsa accesului la valută sau necesitatea de a obține aprobarea organelor de reglementare nu neagă obligația contractuală sau dreptul deținătorului, sau în cazul în care cealaltă parte contractuală trebuie să își exercite dreptul la răscumpărare, deoarece entitatea nu are dreptul necondiționat de a evita plata de numerar.

5. Obligație indirectă prin termeni și condiții:

De exemplu, un instrument în cadrul căruia decontarea prin disponibilități bănești este certă deoarece, dacă nu se decontează în numerar, atunci trebuie să cedeze o cantitate extraordinară de acțiuni - de ex. 100 milioane.

6. Decontare prin instrumente de capitaluri proprii ale entității

Numai pentru că un instrument poate fi decontat prin, să spunem, acțiuni ordinare, acest lucru nu îl transformă într-un instrument de capitaluri proprii. De exemplu, unele contracte fac posibilă efectuarea decontării printr-un număr variabil de acțiuni, respectiv acțiuni de valoarea datoriei (de ex. un contract pentru predarea unui număr de instrumente de capitaluri proprii ale entității egal ca valoare cu 100 de uncii de aur). Nu există risc de capitaluri proprii în privința acestora, întrucât nu prezintă un interes rezidual în activele societății după deducerea tuturor pasivelor acesteia.

7. Prevederi pentru decontări contingente:

Un instrument îi poate impune entității să plătească numerar în așa fel încât ar fi o datorie în eventualitatea producerii sau neproducerii unor evenimente viitoare incerte (sau cu privire la rezultatul unor circumstanțe incerte) care nu se află nici sub controlul emitentului, nici al deținătorului, cum ar fi o modificare a indicelui de pe piața de capital, prețul acțiunilor. Emitentul unui astfel de instrument nu are dreptul necondiționat să evite plata în numerar, și prin urmare este o datorie, cu excepția cazului în care prevederea pentru decontarea contingentă nu este autentică sau are loc numai la lichidare. De exemplu: o acțiune preferențială care implică răscumpărarea obligatorie de către emitent contra unei sume fixe sau determinabile, la o dată fixă sau determinabilă, sau îi acordă deținătorului dreptul să solicite emitentului să răscumpe instrumentul la sau după o anumită dată, în schimbul unei sume fixe sau determinabile, este o datorie financiară.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.7 Datorii financiare și capitaluri proprii (continuare)

Caracteristicile capitalului propriu includ:

1. Discreția privind plățile în numerar

Pentru a fi clasificat drept capital propriu, un contract trebuie să nu conțină nicio prevedere care îi impune emitentului să efectueze plăți. Cu alte cuvinte, emitentul trebuie să poată evita plățile în numerar. De exemplu, dividendele pe acțiuni sunt la discreția emitentului acțiunilor, nu la discreția investitorilor.

2. Suma fixă de numerar pentru un număr fix de acțiuni

Anumite instrumente financiare sunt decontate prin livrarea propriilor instrumente de capitaluri proprii. Acest lucru nu neapărat le face instrumente de capitaluri proprii. Dacă entitatea are obligația contractuală de a livra un număr fix de acțiuni proprii, indiferent de valoarea lor justă, atunci acest instrument este clasificat în capitaluri proprii.

Alternativ, o entitate poate să aibă o obligație contractuală de a livra un număr de acțiuni proprii care variază astfel încât valoarea justă a acțiunilor proprii de primit sau livrat este egală cu suma unui drept sau unei obligații contractuale. O asemenea obligație poate să fie pentru o sumă fixă. Cum numărul de acțiuni necesare pentru stingerea obligației variază cu modificarea valorii lor juste, totalul valorii lor juste va fi egal cu suma obligației contractuale. Cel ce deține obligația nu este expus pierderilor sau câștigurilor din fluctuația prețului propriilor acțiuni. Acest gen de obligație va fi înregistrat ca o datorie financiară a entității. Unele instrumente pot avea componente atât de capitaluri proprii, cât și de datorii.

Instrumente financiare compuse

Nu toate instrumentele financiare se împart în datorii sau capitaluri proprii. Unele, cunoscute ca instrumente compuse, conțin elemente din ambele categorii în cadrul unui singur contract. Un instrument financiar compus este un instrument financiar nederivat care, din perspectiva emitentului, are o componentă atât de datorie, cât și de capitaluri proprii. De exemplu, o obligațiune care este convertibilă într-un număr fix de acțiuni la opțiunea deținătorului. Din perspectiva emitentului, un astfel de instrument cuprinde două componente: o datorie financiară (obligația contractuală a emitentului de a plăti numerar sau a preda un alt activ financiar pentru plata dobânzii și principalului, dacă nu este convertit) și un instrument de capitaluri proprii (a opțiune de cumpărare care îi acordă dreptul deținătorului, pe o perioadă de timp specificată, să îl convertească într-un număr fix de acțiuni ordinare).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.7 Datorii financiare și capitaluri proprii (continuare)

Emitentul unui instrument financiar nederivat trebuie mai întâi să evalueze termenii instrumentului financiar pentru a determina dacă acesta are o componentă atât de datorie, cât și de capitaluri proprii. Această evaluare trebuie efectuată în conformitate cu substanța angajamentului contractual și definiția datoriei financiare, activului financiar și a componente de capitaluri proprii. În cazul în care aceste componente sunt identificate, emitentul trebuie să contabilizeze separat componentele ca datorii financiare, active financiare sau capital propriu. Componentele de datorie și de capital propriu trebuie să fie evidențiate separate în bilanț.

Abordarea de mai sus este descrisă frecvent ca fiind „contabilitate separată”. Contabilitatea separată se aplică de către entitatea care întocmește situațiile financiare pentru a evalua componentele de datorie și capital propriu la recunoașterea inițială a instrumentului. Metoda, ilustrată prin referire la o obligațiune convertibilă, care este o formă foarte comună de instrument financiar compus, dar care este aplicabilă și altor forme de instrumente financiare compuse, alocă valoarea justă a contraprestației pentru instrumentul compus în componentele acestuia de datorie și capital propriu, după cum urmează:

Se evaluează mai întâi valoarea justă a contraprestației în ceea ce privește componenta de datorie, la valoarea justă a unei datorii similare (inclusiv orice caracteristici încorporate de instrument derivat fără legătură cu capitalurile proprii, cum ar fi opțiunea de cumpărare a emitentului pentru a răscumpăra anticipat obligațiunea) care nu are nicio opțiune asociată de conversie în capital propriu. Aceasta devine valoarea contabilă a componente de datorie la recunoașterea inițială.

În practică, valoarea contabilă inițială a componente de datorie se determină prin actualizarea fluxurilor de trezorerie contractuale viitoare (dobândă și capital) la valoarea actualizată, utilizând rata dobânzii aplicabilă instrumentelor de credit comparabile și cu aceleași fluxuri de trezorerie în aceiași termeni, care însă nu au componentă de capitaluri proprii (opțiunea de conversie de capital propriu).

- Componentei de capitaluri proprii (opțiunea de conversie de capital propriu) îi este atribuită suma reziduală după deducerea, din valoarea justă a instrumentului ca întreg, suma determinată separat pentru componenta de datorie. Componenta de capitaluri proprii este exclusă din domeniul de aplicare al IAS 39 și nu este niciodată reevaluată după recunoașterea inițială.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.7 Datorii financiare și capitaluri proprii (continuare)

Odată ce un instrument financiar compus este despărțit în componentele sale de datorie și capital propriu la recunoașterea inițială, nu se actualizează clasificarea componentelor de datorie și capital propriu ca urmare a apariției unei modificări în privința probabilității de a fi exercitată opțiunea de conversie, chiar și atunci când exercitarea opțiunii poate părea ca a devenit avantajoasă din punct de vedere economic pentru unii deținători. Acest lucru se întâmplă deoarece obligația contractuală a entității de a efectua plăți viitoare rămâne scadentă până când este stinsă prin conversie, scadența instrumentului sau o altă tranzacție.

Exemplu - Separarea unei obligațiuni convertibile

O entitate emite 600.000 de obligațiuni convertibile la începutul anului 1. Obligațiunile au un termen de 3 ani și sunt emise la paritate cu o valoare nominală de 100 C pe obligațiune, ajungând la o sumă totală de 60m C, care este de asemenea valoarea justă a obligațiunilor. Dobânda este plătită anual retroactiv, la o rată de dobândă nominală anuală de 6%. Fiecare obligațiune nominală de 100 C este convertibilă în orice moment până la scadență în 25 de acțiuni ordinare. Când sunt emise acțiunile, dobânda de pe piață pentru o datorie similară fără opțiuni de conversie este de 9%. Entitatea plătește un cost de emisiune de 1% la valoarea nominală a obligațiunii, în sumă de 600.000 C. După cum s-a explicat mai sus, componenta de datorie este evaluată mai întâi prin actualizarea fluxurilor de trezorerie contractuale viitoare (dobândă și capital) la valoarea actualizată utilizându-se o rată de actualizare de 9%, rata dobânzii de pe piață pentru obligațiuni similare neavând drepturi de conversie, după cum se arată mai jos.

	C
VA dobândă de plată la sfârșitul anului 1 – $3.600.000/1,09$	3,302,752
VA dobândă de plată la sfârșitul anului 2 – $3.600.000/(1,09)^2$	3,030,048
VA dobândă de plată la sfârșitul anului 3 – $3.600.000/(1,09)^3$	2,779,861
VA capital de 60.000.000 C de plată la sfârșitul anului 3 – $60.000.000/(1,09)^3$	<u>46.331,009</u>
Total componentă de datorie	55.443,670
Total componentă de capitaluri proprii (valoare reziduală)*	<u>4.556,330</u>
Valoarea justă a obligațiunilor	<u>60,000,000</u>

* Componenta de capitaluri proprii este o opțiune de cumpărare care îi permite deținătorului să primească acțiuni prin exercitarea opțiunii de conversie în orice moment înainte de scadență (opțiune „americană”). Întrucât capitalul propriu este o valoare reziduală, aplicarea unor modele complexe de evaluare a opțiunilor nu este necesară pentru a determina componenta de capitaluri proprii. În schimb, diferența dintre suma obligațiunii și valoarea justă a componente de datorie după cum a fost calculată mai sus – valoare reziduală – este atribuită componente de capitaluri proprii.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEII
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.7 Datorii financiare și capitaluri proprii (continuare)

În conformitate cu IAS 32, costul de emisiune de 600.000 C va trebui să fie alocat între componentele de datorie și de capital propriu în proporția alocării sumei după cum se arată mai jos:

	Componenta de capitaluri proprii	Componenta de datorie	Total
	C	C	C
Suma brută alocată ca mai sus	4,556,330	55,443,670	60,000,000
Cost de emisiune	<u>(45.563)</u>	<u>(554.437)</u>	<u>(600.000)</u>
Încasări nete	<u>4,510,767</u>	<u>54,889,233</u>	<u>59,400,000</u>

Suma creditată la capitalul propriu de 4.510.767 C nu este reevaluată ulterior.

Componenta de datorie va fi clasificată în baza IAS 39, fie ca datorie financiară la valoare justă prin profit sau pierdere sau ca altă datorie evaluată la costul amortizat folosind metoda dobânzii efective. În cazul în care este clasificată ca datorie financiară la valoare justă prin profit și pierdere, componenta de datorie va fi recunoscută inițial la 55.443.670 C, iar costul de emisiune de 554.437 C alocat componentei de datorie va fi înregistrat imediat ca o cheltuială. Pentru cea de-a doua clasificare, componenta de datorie va fi recunoscută inițial net de costul de emisiune, la 54.889.233 C. Dobânda se va înregistra la o rată a dobânzii efective de 9,38837% până la sfârșitul anului 3, când datoria va fie egală cu suma de răscumpărare finală de 60.000.000 C, după cum se arată mai jos:

Anul	Datoria inițială	Dobândă @ 9,38837%	Numerar plătit	Datorie la sfârșitul anului
	C	C	C	C
1	54,889,233	5,153,205	(3,600,000)	56,442,438
2	56,442,438	5,299,025	(3,600,000)	58,141,464
3	<u>58,141,464</u>	<u>5,458,536</u>	<u>(63,600,000)</u>	-
Total costuri de		<u>15,910,767</u>		

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.8 Prezentarea informațiilor privind instrumentele financiare

b.3.8.1 Prezentarea în bilanț a instrumentelor financiare

Prezentare termen scurt/termen lung.

IAS 1 prevede că o entitate trebuie să prezinte activele circulante și imobilizate, precum și datorii curente și pe termen lung, clasificate separat în bilanț, cu excepția situațiilor când o prezentare bazată pe lichiditate oferă informații care sunt fiabile și mai relevante.

Instituțiile financiare obișnuiesc să includă în contractele de împrumut necesitatea respectării anumitor condiții și indicatori. În baza acestor contracte, un credit care altfel ar fi, prin natura lui, pe termen lung, devine rambursabil imediat în cazul în care sunt încălcate aceste condiții sau indicatori. În mod obișnuit, indicatorii reflectă evaluări ale lichidității sau solvabilității și sunt calculați sau derivați din situațiile financiare ale entității. Atunci când debitorul a încălcat prevederile contractului de împrumut până la sau la data bilanțului, însă creditorul este de acord, după data bilanțului dar înainte de autorizarea situațiilor financiare, să nu solicite rambursarea imediată a împrumutului, acest acord al creditorului este considerat eveniment ulterior datei bilanțului care nu conduce la ajustarea situațiilor financiare. Întrucât la sfârșitul anului nu a fost obținut acordul creditorului, starea împrumutului la data bilanțului arăta că este rambursabil imediat și trebuie, prin urmare, să fie evidențiat ca datorie curentă.

Compensarea unui activ financiar și a unei datorii financiare.

Un activ financiar și o datorie financiară trebuie compensate atunci când, și numai atunci când sunt satisfăcute ambele condiții următoare: 1) Entitatea are, în mod curent, un drept exercitabil legal pentru a compensa sumele recunoscute și 2) Entitatea dorește fie să deconteze pe bază netă, fie să realizeze activul și să stingă datoria simultan.

b.3.8.2 Cerințele de prezentare a informațiilor privind instrumentele financiare

În ultimii ani s-au făcut progrese semnificative cu privire la conceptele și practicile de gestiune a riscului. Au apărut noi tehnici de evaluare și gestionare a expunerilor la riscurile apărute din instrumentele financiare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.8 Prezentarea informațiilor privind instrumentele financiare (continuare)

b.3.8.2 Cerințele de prezentare a informațiilor privind instrumentele financiare (continuare)

Acest lucru, adăugat la criza de credit și lichiditate simțită recent pe piețele financiare, a mărit nevoia de informații mai relevante și de o transparență mai mare în privința expunerilor unei entități la instrumentele financiare și modulului în care sunt gestionate riscurile respective. În replică, IASB a publicat o modificare la IFRS 7 în luna martie 2009 pentru a îmbunătăți prezentarea informațiilor privind evaluarea valorii juste și a riscului de lichiditate. Utilizatorii situațiilor financiare și alți investitori au nevoie de aceste informații pentru a face raționamente mai exacte cu privire la riscul la care se expun entitățile ca urmare a utilizării instrumentelor financiare și a beneficiilor asociate acestora. Cerințele de prezentare a informațiilor privind instrumentele financiare sunt incluse în IFRS 7. Obiectivul IFRS 7 este de a oferi informații utilizatorilor situațiilor financiare despre expunerea unei entități la riscuri și modul în care entitatea gestionează riscurile respective.

Clase de instrumente financiare

IFRS 7 impune furnizarea anumitor informații la nivelul fiecărei clase de instrumente financiare, inclusiv următoarele: Reconcilierea conturilor de provizioane pentru depreciere, valorile juste și metodele sau estimările aplicate pentru determinarea valorilor respective, precum și informații specifice de furnizat în legătură cu riscul de credit. Standardul în sine nu oferă o listă prescriptivă cu clase de instrumente financiare. O 'clasă' de instrumente financiare nu este același lucru cu o 'categorie' de instrumente financiare. După cum se arată mai sus, categoriile sunt definite la punctul 9 din IAS 39 ca active financiare la valoare justă prin profit și pierdere (deținute în vederea tranzacționării sau desemnate în recunoașterea inițială), investiții păstrate până la scadență, împrumuturi și creanțe, active financiare disponibile pentru vânzare, datorii financiare la valoare justă prin profit și pierdere (deținute în vederea tranzacționării sau desemnate în recunoașterea inițială) și datorii financiare evaluate la cost amortizat. Clasele trebuie determinate la un nivel mai scăzut decât categoriile de evaluare și trebuie să fie reconciliate cu bilanțul.

Riscuri apărute din instrumentele financiare

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.8 Prezentarea informațiilor privind instrumentele financiare (continuare)

**b.3.8.2 Cerințele de prezentare a informațiilor privind instrumentele financiare
(continuare)**

IFRS 7 impune prezentarea unui număr semnificativ de informații cantitative și calitative despre riscurile asociate cu instrumentele financiare. În contextul instrumentelor financiare, riscul apare din incertitudinea fluxurilor de trezorerie, care afectează la rândul său fluxurile viitoare de trezorerie și valorile juste ale activelor și datoriilor financiare. Tipurile de risc financiar aferent instrumentelor financiare sunt următoarele:

- Risc de piață – riscul că valoarea justă sau fluxul de trezorerie a(l) unui instrument financiar va fluctua din cauza modificărilor apărute la prețurile pieței. Riscul de piață reprezintă nu numai potențialul pentru pierdere, dar și potențialul pentru câștig. Cuprinde trei tipuri de risc, după cum urmează:
  - Riscul ratei dobânzii – riscul că valoarea justă sau fluxurile viitoare de trezorerie a(le) unui instrument financiar vor fluctua din cauza modificărilor ratelor de dobândă de pe piață.
  - Riscul valutar – riscul că valoarea justă sau fluxurile viitoare de trezorerie a(le) unui instrument financiar vor fluctua din cauza modificărilor cursului de schimb valutar.
  - Alte riscuri de preț – riscul că valoarea justă sau fluxurile viitoare de trezorerie a(le) unui instrument financiar vor fluctua din cauza modificărilor prețurilor de pe piață (altele decât cele apărute din riscul ratei dobânzii sau riscul valutar), indiferent dacă modificările respective sunt cauzate de factori specifici instrumentului financiar sau emitentului acestuia, sau factori care afectează toate instrumentele financiare similare tranzacționate pe piață.
- Risc de credit – riscul că o parte la un instrument financiar va provoca o pierdere financiară pentru cealaltă parte prin neîndeplinirea unei obligații
- Risc de lichiditate – riscul că o entitate va avea dificultăți să își îndeplinească obligațiile asociate cu datoriile financiare.

Secțiunea 7 din prezentele îndrumări, precum și situațiile financiare ilustrative întocmite de PwC, oferă o descriere și o ilustrare a cerințelor IFRS 7 privind prezentarea informațiilor.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.3 Instrumente financiare (continuare)

b.3.9 Evoluții viitoare

IASB a analizat aspecte contabile apărute ca urmare a crizei financiare globale din 2007/8, inclusiv pe cele identificate de G20 și alte organisme internaționale, cum ar fi Comisia de stabilitate financiară. IASB lucrează în strânsă colaborare cu FASB în scopul asigurării unui răspuns consecvent și adecvat la nivel global în privința crizei. Ca parte a acestui răspuns, IASB a accelerat proiectul de înlocuire a IAS 39, „Instrumente financiare: Recunoaștere și evaluare” și l-a subdivizat în trei etape principale (vezi tabelul de mai jos). IASB a finalizat o parte din prima etapă a acestui proiect privind clasificarea și evaluarea activelor financiare și a emis IFRS 9, „Instrumente financiare”, în noiembrie 2009. A finalizat partea privind clasificarea și evaluarea datoriilor financiare în octombrie 2010.

IASB a luat, de asemenea, în considerare modificări ale îndrumărilor care se referă la momentul în care instrumentele financiare sunt derecunoscute (acest lucru a fost în replică la discuțiile legate de întrebarea dacă structurile extrabilanțiere au fost tratate în mod corespunzător în timpul crizei financiare). Nu au fost făcute schimbări în privința modalității de contabilizare, dar în prezent se cer prezentări de informații îmbunătățite. IFRS 9 conține în prezent îndrumări pentru:

- recunoașterea și derecunoașterea instrumentelor financiare;
- clasificarea și evaluarea activelor financiare; și
- clasificarea și evaluarea datoriilor financiare.

Etapile și situația proiectului sunt indicate în tabelul de mai jos.

Etapă	Situație
Clasificare și evaluare	Active financiare – IFRS 9 publicat în noiembrie 2009, cu data intrării în vigoare 1 January 2013 Datorii financiare – IFRS 9 publicat în octombrie 2010, cu data intrării în vigoare 1 January 2013
Depreciere	Proiect de expunere publicat în T4 2009; document suplimentar publicat în T1 2011, proiect de re-expunere sau analiză în T4 2011
Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	Proiect de expunere privind acoperirea generală împotriva riscurilor publicat în T4 2010; standard final scadent în T3 2012. Proiect de expunere privind acoperirea macro împotriva riscurilor preconizat în T4 2011

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare

b.4.1 Introducere

Conform prevederilor legii locale a contabilității, entitățile de interes public precum băncile, societățile de asigurări, fondurile de investiții și entitățile listate la Bursa de Valori a Moldovei trebuie să înceapă efectuarea contabilității și a raportării în baza IFRS de la data de 1 ianuarie 2012. Setul complet de situații financiare trebuie prezentat inițial cu data de 31 decembrie 2012.

Obiectivul prezentului ghid este acela de a permite trecerea mai ușoară la IFRS pentru **societățile de asigurări** prin asigurarea unei vederi generale asupra principalelor cerințe IFRS aplicabile și a instrumentelor general acceptate spre folosire pentru a obține respectarea acestor cerințe.

Pe baza analizei noastre, implementarea IFRS va avea un impact semnificativ asupra societăților de asigurări. Aceasta înseamnă că implementarea raportării conforme cu IFRS va necesita elaborarea de modele de evaluare sau de politici contabile relativ complexe. De asemenea, va trebui ca situațiile financiare să includă informații vaste.

Tratamentul contabil al contractelor de asigurare este în prezent prevăzut în IFRS 4 „Contracte de asigurare”. IFRS 4 nu se limitează la societățile de asigurări, ci se aplică tuturor emitentilor de contracte de asigurare și, prin urmare, poate avea impact și asupra altor entități care emit contracte ce întrunesc definiția contractelor de asigurări.

Trebuie notat faptul că IFRS 4 este un standard provizoriu, în așteptarea finalizării etapei a II-a a proiectului IASB privind contractele de asigurări (pentru mai multe detalii, vezi secțiunea b.4). IFRS 4 a fost elaborat în scopul reducerii schimbărilor de sisteme pe termen scurt. În acest sens, acesta permite entităților să continue să își utilizeze politicile contabile existente pentru datoriile decurgând din contractele de asigurări câtă vreme politicile existente îndeplinesc anumite cerințe prevăzute în IFRS 4 și pe cele prevăzute în prezentul raport.

Alte elemente semnificative din situațiile financiare ale unei societăți de asigurări, în afară de activele și pasivele aferente asigurării, pot fi reprezentate de investiții (de exemplu: instrumente financiare, investiții imobiliare), împrumuturi, creanțe comerciale etc. Următoarele secțiuni vor detalia cerințele și modificările specifice ale tratamentelor contabile ce trebuie implementate de societățile de asigurări pentru fiecare dintre pozițiile din situațiile financiare. Menționăm că raportul se concentrează pe diferențele dintre standardele contabile locale aplicabile în prezent societăților de asigurări și cerințele IFRS și nu se intenționează a fi un manual complet de IFRS pentru societățile de asigurare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.2 Definiții

Încadrarea în cadrul contractelor de asigurare din perspectiva IFRS nu este condiționată de forma juridică a contractului, ci mai degrabă de substanța economică a acestuia. IFRS 4 definește **contractul de asigurare** ca fiind un contract conform căruia o parte (asigurătorul) acceptă un risc de asigurare semnificativ din partea celeilalte părți (titularul poliței) prin faptul că este de acord să îl despăgubească pe cel din urmă în cazul în care acesta este afectat de un viitor eveniment incert (evenimentul asigurat). [IFRS 4 Anexa A].

„**Caracteristica de participare discreționară**“ se definește ca reprezentând un drept contractual de a primi, pe lângă beneficiile garantate, beneficii suplimentare [IFRS 4 Anexa A]:

- (a) care este probabil să reărezinte o parte semnificativă din beneficiile contractuale totale;
- (b) a căror valoare sau plasare în timp este, din punct de vedere contractual, la alegerea emitentului; și
- (c) care se bazează contractual pe:
  - (i) performanța unui anumit grup sau tip specificat de contracte;
  - (ii) randamentele investițiilor realizate și/sau nerealizate pe un anumit grup de active deținute de emitent; sau
  - (iii) profitul sau pierderea societății, a fondului sau a altei entități care emite contractul.

Standardul consideră orice entitate emitentă a unui contract de asigurări drept „asigurător“ indiferent dacă entitatea este sau nu privită ca o societate de asigurare în scopuri legale și de reglementare. De asemenea, acoperă instrumentele financiare emise de orice entitate și care au o caracteristică de participare discreționară. Nu se aplică activelor și pasivelor unei entități ce nu decurg din contractele de asigurări sau instrumentele financiare cu caracteristici de participare discreționară. De asemenea, standardul nu se aplică contabilizării contractelor de asigurări de către deținătorii polițelor. Principiul fundamental al definiției contractului de asigurare este acela că ar trebui să existe un risc de asigurare semnificativ decurgând dintr-un eveniment viitor incert care îl afectează pe deținătorul poliței de asigurare. Pentru a respecta acest principiu:

- trebuie să existe un eveniment viitor incert specificat care îl afectează pe deținătorul poliței de asigurare;
- evenimentul rezultă dintr-o situație cu conținut comercial și dintr-un risc preexistent; și
- beneficiile suplimentare datorate în cazul producerii evenimentului asigurat sunt semnificative comparativ cu toate celelalte situații.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.2 Definiții (continuare)

Incertitudinea (sau riscul) constituie esența unui contract de asigurare. Cel puțin unul dintre următoarele aspecte este incert la începutul unui contract de asigurare:

- dacă evenimentul asigurat se va produce sau nu;
- când se va produce; sau
- cât de mult va trebui să plătească asiguratorul dacă evenimentul se produce.

b.4.3 Distincția între contractele de asigurări și cele de investiții

Pentru a corespunde definiției detaliate mai sus, un contract trebuie să acopere un risc de asigurare. *Riscul de asigurare* este definit de IFRS 4 ca fiind orice alt risc decât cel financiar. *Riscul financiar* se definește ca fiind riscul unei posibile viitoare schimbări a uneia sau mai multor rate de dobândă, prețuri de instrumente financiare, indici de prețuri sau rate, rating al creditului sau indici ai creditului sau a altor variabile numai dacă, atâta timp cât în cazul unei variabile nonfinanciare, aceasta nu este specifică unei părți din contract.

Date fiind definițiile de mai sus, un contract poate necesita plata către deținătorul poliței de asigurare dacă se produce un eveniment incert specificat. Cu toate acestea, contractul nu este unul de asigurare decât dacă evenimentul decurge dintr-o variabilă nonfinanciară specifică deținătorului poliței de asigurare și dacă respectivul eveniment îl afectează în mod negativ pe acesta. Un exemplu de astfel de eveniment este decesul sau accidentul rutier. În acest sens, prezentăm două exemple de contracte care depind de urmările unui eveniment incert specific, dar care nu întrunesc definiția contractelor de asigurări:

- Contractele de jocuri de noroc sau de pariuri; jucătorul nu este afectat în mod negativ de urmările jocului înainte de a paria;
- Derivatele în funcție de vreme care necesită efectuarea de plăți pe baza variabilelor climatice sau a altor variabile geologice; riscurile transferate nu sunt specifice niciuneia dintre părți, iar contractul generează plăți chiar dacă deținătorul nu a suferit nicio daună din cauza condițiilor meteorologice.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.3 Distincția între contractele de asigurări și cele de investiții (continuare)

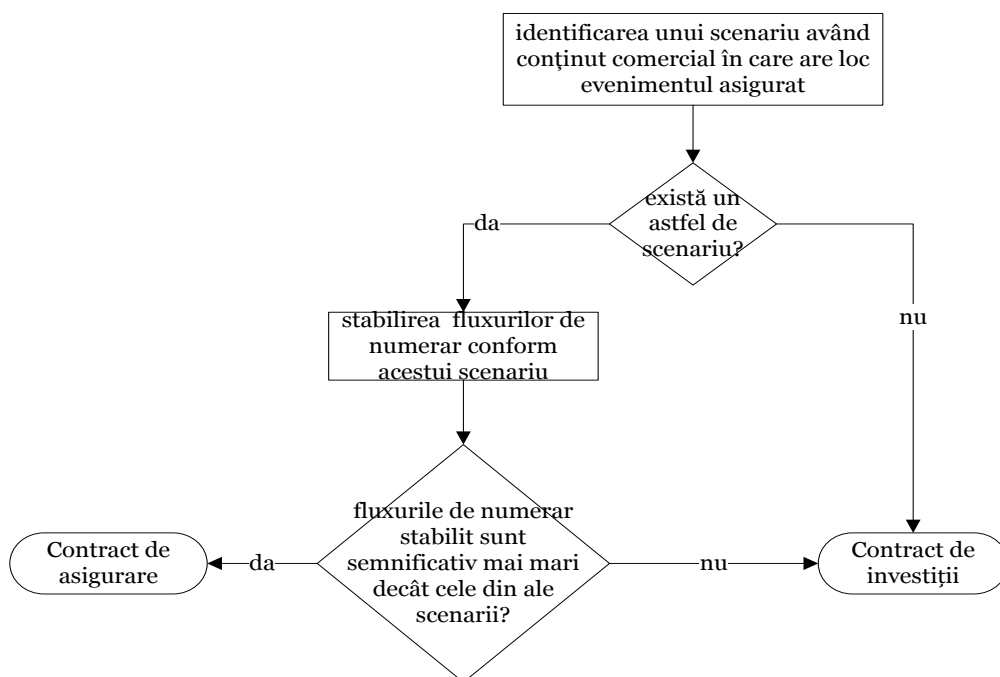
Contractele ce conțin atât riscuri financiare cât și de asigurare nu sunt excluse din definiția contractelor de asigurări câtă vreme riscul de asigurare este semnificativ. Contractele cu primă unică ce conțin un element de asigurare de viață și o sumă acumulată pe un anumit termen, inclusiv cota de profit, sunt un exemplu de astfel de caz care trebuie analizat cu atenție. IFRS 4 face distincția între contractele emise de societățile de asigurări care nu conțin un risc de asigurare semnificativ și se referă la ele ca fiind „contracte de investiții”. Contractele de investiții sunt contabilizate în baza IAS 39, „*Instrumente financiare: Recunoaștere și evaluare*”, și IAS 18, „*Venituri*”, decât în baza IFRS 4, chiar dacă din punct de vedere juridic sau în scopuri de reglementare, ele sunt numite contracte de asigurări.

IFRS 4 descrie riscul de asigurare ca „*semnificativ*” dacă producerea unui eveniment asigurat ar putea duce la plata unor „*beneficii suplimentare semnificative în orice situație, inclusiv în cazul celor ce nu au substanță economică*”. În practică, acesta impune identificarea unei situații cu conținut comercial și luarea în considerare a fluxurilor de trezorerie ce vor fi plătite în cadrul acelei situații comparativ cu fluxurile de trezorerie ce vor fi plătite în toate celelalte situații. Standardul precizează faptul că o situație cu conținut comercial, în care se produce evenimentul asigurat, poate fi, de asemenea, una cu probabilitate mică. În viziunea noastră, pentru a stabili dacă riscul de asigurare acoperit de contract este semnificativ, o entitate trebuie să elaboreze o procedură pe baza principalilor pași prezentați în următoarea schemă:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.3 Distincția între contractele de asigurări și cele de investiții (continuare)

IFRS 4 nu impune compensarea prin contractul de asigurare a deținătorului poliței de asigurare pentru tot impactul financiar a evenimentului defavorabil. Plata efectuată în conformitate cu contractul de asigurare poate fi prestabilită. De asemenea, plata poate depăși pierderea suferită, cum ar fi în polițe de tip „nou pentru vechi“, unde asigurătorul plătește costul de înlocuire a unui nou activ în loc să limiteze plată la valoarea activului vechi și deteriorat [IFRS 4 Anexa B.13].

b.4.4 Abordarea contractelor de asigurare din perspectiva IFRS

b.4.4.1 Politici contabile existente

IFRS 4 permite entităților să continue folosirea politicilor contabile existente pentru contractele de asigurări dacă aceste politici îndeplinesc anumite criterii minime (prezentate mai jos). Prin urmare, este posibil ca aplicarea IFRS 4 să nu aibă un impact major asupra contabilizării și evaluării contractelor de asigurare. Cu toate acestea, IFRS 4 impune furnizarea de informații detaliate cu privire la contractele de asigurări.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.4 Abordarea contractelor de asigurare din perspectiva IFRS (continuare)

b.4.4.1 Politici contabile existente (continuare)

Asigurătorilor li se permite să își modifice politicile contabile existente pentru contractele de asigurări numai dacă modificările conduc la prezentarea unor informații care sunt mai relevante și nu mai puțin viabile sau mai viabile și nu mai puțin relevante decât anterior. Criteriile din IAS 8 sunt utilizate pentru a stabili dacă o modificare a unei polițe ar conduce la informații mai relevante sau viabile, dar nu este nevoie ca aceasta să corespundă întru totul acelor criterii [IFRS 4.22 – 23].

IFRS 4 detaliază următoarele aspecte:

- Ratele curente ale dobânzilor [IFRS 4.24];
- Continuarea practicilor existente [IFRS 4.25];
- Prudența [IFRS 4.26];
- Marjele de investiții viitoare [IFRS 4.27 – 29];
- Contabilitatea colaterală [IFRS 4.30].

b.4.4.2 Cerințe minime

Paragraful 14 din IFRS 4 prevede cerințele minime ce trebuie îndeplinite de societățile de asigurări cu privire la impactul paragrafelor 10-12 din IAS 8:

- (a) nu vor recunoaște ca datorie niciun provizion pentru posibilele cereri de despăgubire viitoare dacă acestea decurg din contracte de asigurări ce nu sunt în desfășurare la sfârșitul perioadei de raportare (cum ar fi provizioane pentru catastrofe și provizioane de egalizare);
- (b) vor efectua **testul privind adecvarea datoriilor**;
- (c) vor elimina o datorie asociată contractelor de asigurare (sau o parte din aceasta) din situația financiară numai atunci când aceasta este stinsă (adică atunci când obligația specificată în contract este plătită sau anulată sau expiră);
- (d) nu vor compensa:
  - (i) active de reasigurare cu datoriile aferente asigurării; sau
  - (ii) venituri sau cheltuieli din contracte de reasigurare cu cheltuieli sau venituri din contractele de asigurare aferente.
- (e) vor lua în calcul dacă activele de reasigurare sunt depreciate.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.4 Abordarea contractelor de asigurare din perspectiva IFRS (continuare)

b.4.4.2 Cerințe minime (continuare)

Testul de adecvare a datoriilor presupune ca asigurătorul să evalueze la sfârșitul fiecărei perioade de raportare dacă datoriile sale aferente asigurării și recunoscute sunt adecvate, folosind estimările curente ale fluxurilor de trezorerie aferente contractelor sale de asigurare. Dacă acea evaluare indică faptul că valoarea contabilă a datoriilor sale aferente asigurării (minus costurile de achiziție amânate și activele necorporale aferente cum ar fi cele înregistrate în cazul unui transfer de portofoliu) este inadecvată din perspectiva viitoarelor fluxuri de numerar estimate, întregul deficit va fi recunoscut în profit sau pierdere [IFRS 4.15].

Testul privind adecvarea datoriilor presupune următoarele două etape:

- (a) În prima etapă, se stabilește dacă entitățile au deja în practicile lor contabile un test de adecvare similar care să satisfacă următoarele cerințe minime:
  - (i) Testul ia în considerare estimările curente ale tuturor fluxurilor de trezorerie contractuale și ale fluxurilor de trezorerie aferente, cum ar fi costurile de instrumentare a cererilor de despăgubire, precum și cele rezultate din opțiunile și garanțiile încorporate;
  - (ii) Dacă testul relevă faptul că datoria nu este adecvată, întregul deficit este recunoscut în profit sau pierdere.
- (b) Cea de-a doua etapă se aplică atunci când nu sunt îndeplinite cerințele minime de mai sus. Aceasta necesită recunoașterea unei pierderi pentru contractele de asigurare în conformitate cu IAS 37 - „Provizioane, datorii contingente și active contingente“.

Precizăm că, în anumite situații, testul descris în IAS 37 include marje de risc și incertitudine precum și luarea în calcul a valorii-timp a banilor (adică actualizare) care, în anumite situații, ar putea conduce la o pierdere recunoscută conform IAS 37 mai mare decât cifra ce ar fi fost acceptabilă în conformitate cu IFRS 4.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.4 Abordarea contractelor de asigurare din perspectiva IFRS (continuare)

b.4.4.3 Testul privind adecvarea datoriilor- Exemplu

Testul privind adecvarea datoriilor (cunoscut și ca procesul de „recunoaștere a pierderii“) poate fi privit ca testarea recuperabilității unei întregi linii de activitate, în practică fiind de regulă efectuat pe baza următoarei pro-forme:

+ Valoarea actualizată a plăților viitoare pentru beneficii și cheltuieli ¹	\$XXX
- Valoarea actualizată a primelor brute viitoare	(XXX)
<hr/>	
= (A) Datoria aferentă viitoarelor beneficii ale poliței pe baza ipotezelor curente ²	\$XXX
și	
+ rezerve IFRS	\$XXX
- DAC neamortizat	(XXX)
<hr/>	
= (B) Datorie netă IFRS	\$XXX

Rezervele IFRS se referă la rezervele tehnice, cum sunt ele definite în IFRS 4. DAC se referă la costuri de achiziție amânate, partea neamortizată reprezentând suma din bilanț aferentă.

Dacă (B) este mai mare decât (A), cu alte cuvinte dacă datoria netă IFRS depășește datoria aferentă viitoarelor beneficii ale poliței pe baza ipotezelor curente, atunci nu există nicio „recunoaștere a pierderii“, deoarece rezervele nete existente sunt suficiente pentru a asigura beneficiile viitoare, cheltuieli estimate și amortizarea DAC.

Dacă (B) este mai mic decât (A), cu alte cuvinte dacă datoria netă IFRS este mai mică decât datoria aferentă viitoarelor beneficii ale poliței pe baza ipotezelor curente, atunci rezervele nete IFRS existente sunt insuficiente pentru a asigura beneficiile viitoare, cheltuieli estimate și amortizarea DAC. În astfel de situații, DAC neamortizat se reduce corespunzător cu diferența dintre (A) și (B). Dacă excesul de (A) comparativ cu (B) este mai mare decât DAC neamortizat, DAC neamortizat este anulat integral și se constituie o rezervă suplimentară de „deficit de prime“ astfel încât pasivul conform IFRS să fie egal cu cel pentru beneficiile viitoare ale poliței pe baza ipotezelor curente.

¹ Cheltuielile aferente viitoarelor cereri de despăgubire (de exemplu, cheltuielile alocate pentru ajustarea pierderilor, cheltuielile nealocate pentru ajustarea pierderilor etc.) inclusiv costurile de achiziție ce pot fi amânate, după caz.

² Denumită și „rezerva de prime brute“, adică suma necesară pentru viitoarelor beneficii și cheltuieli aferente poliței, net de primele brute viitoare, folosind cele mai bune ipoteze actuale de estimare pentru rezultatele investițiilor, mortalitate, morbiditate, rezilieri și cheltuieli

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice

Rezervele tehnice reprezintă sumele puse deoparte de societățile de asigurări (adică provizioane) pentru a îndeplini obligațiile subscrise. Termenul include primele neîncasate net de costurile de achiziție amânate precum și provizioanele pentru despăgubiri (adică rezervele destinate acoperirii viitoarelor cereri de despăgubire precum și altor cheltuieli aferente contractelor de asigurare).

Dacă, dintr-o perspectivă operațională, societățile de asigurare estimează cheltuielile aferente unei polițe pentru a fixa prețuri profitabile pentru contracte, în scopul raportării în baza IFRS vor fi considerate numai acele cheltuieli și/sau venituri care au fost efectuate/câștigate la data raportării. Rezervele tehnice sunt rezultatul diferenței dintre fluxurile de trezorerie și evenimente cu privire la următoarele aspecte:

- Primele încasate de asigurători sunt, în general, referitoare la (câștigate în) o perioadă viitoare (de exemplu, 1 lună, 1 an, 10 ani);
- Cheltuielile de achiziție sunt achitate de regulă la începutul poliței, însă ele se vor efectua și se referă la perioada totală de valabilitate a poliței;
- Desincronizarea dintre evenimentul în legătură cu care se solicită despăgubirea și plata are legătură cu întârzierile de raportare (timpul scurs de la producerea evenimentului până la momentul notificării societății despre acesta) și cu cele de soluționare (perioada de la notificare până la soluționarea cererii de despăgubire).

În secțiunile ce urmează sunt tratate principalele tipuri de rezerve tehnice conforme cu IFRS 4 și tehnicile de estimare cele mai frecvent folosite. Trebuie precizat faptul că estimarea rezervelor tehnice depinde de caracteristicile contractelor de asigurări (de exemplu, relația dintre distribuirea riscului pe toată durata de valabilitate a poliței) analizate, iar tehnicile dezbătute în prezentul raport ar trebui privite cu titlu exemplificator și nu ca singurele tehnici ce vor conduce la obținerea unor cifre conforme cu IFRS.

b.4.5.1 Rezerva de prime neîncasate (UPR)

Această rezervă corespunde acelei părți din prima subscrisă care se referă la perioadele contabile viitoare. Se referă la recunoașterea venitului din prime pe baza contabilității de angajamente, adică recunoașterea venitului proporțional cu protecția asigurată în raport cu riscurile de asigurare, spre deosebire recunoașterea în funcție de fluxurile de trezorerie din prime.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice (continuare)

b.4.5.1 Rezerva de prime neîncasate (UPR) (continuare)

UPR trebuie determinată luând în calcul profilul de risc al contractului de asigurare după cum urmează:

- *contracte cu profil de risc invariabil (de obicei aplicabile celor mai multe sectoare de activitate ce nu sunt de asigurări; înseamnă că riscul este distribuit uniform pe durata de valabilitate a poliței)*

- în practică, UPR nu se calculează pentru polițele cu plată lunară (adică prima este utilizată pe loc pentru acoperirea riscului)
- Calculul UPR corespunde principiului contabilității de angajamente :

$$UPR = GWP \frac{t_{final} - t_{acum}}{t_{final} - t_{start}} \quad \text{unde:}$$

- GWP: Prima subscrisă brută
- t(start): Începutul perioadei acoperite
- t(final): Sfârșitul perioadei acoperite
- t(acum): data calculului

- *contracte cu profil de risc crescător/descrescător (de ex.: asigurare de împrumut, unde suma asigurată variază pe durata de valabilitate a poliței)*

- UPR pentru contractele cu profil de risc variabil sunt calculate în general pe baza caracteristicilor distribuirii riscului: funcția de densitate, funcția de distribuire cumulativă
- Pe baza acestor date, UPR se calculează după cum urmează:

$$UPR = GWP \int_{t_{acum}}^{t_{final}} f(x) dx \quad \text{unde:}$$

- GWP: Prima subscrisă brută
- f(x) Densitatea riscului
- t(final): Sfârșitul perioadei acoperite
- t(acum): Data calculului

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice (continuare)

b.4.5.2 Cost de achiziție amânat (DAC) și Rezerva pentru riscuri neexpirate (URR)

Principalul scop al eşalonării și al amortizării costurilor de achiziție este de a înregistra costurile în aceeași perioadă cu veniturile aferente. Costurile de achiziție reprezintă costurile suportate pentru achiziționarea de contracte de asigurare noi și de prelungire a celor existente. Costurile de achiziție includ acele costuri care variază în funcție de și care sunt legate în principal de achiziția contractelor de asigurare (de exemplu, comisioanele agenților și ale brokerilor, anumite costuri de subscriere și emiteră a poliței și onorarii medicale și de inspecție). Aceste costuri sunt, în principal, comisioane de vânzări directe, bonificații și alte costuri de distribuție, subscriere și emiteră legate de vânzarea contractelor de asigurare.

Costurile de achiziție sunt amânate în măsura în care variază în funcție de și sunt legate în principal de achiziția de contracte noi și de prelungire a celor existente și pot fi recuperate din profituri viitoare. Identificarea costurilor de achiziție eşalonabile necesită o evaluare temeinică; astfel, trebuie acordată atenția cuvenită conceptelor de consecvență și de raport între cost și achiziția activității în perioada analizată.

O cheltuială variază în funcție de achiziția activității atunci când cheltuiala efectuată suportă direct sau treptat volumul activității (de ex. suma în \$, numărul de contracte, dimensiunea contractului) contractelor de asigurare vândute.

În general, se consideră că o cheltuială este, în primul rând, legată de achiziția unei activități atunci când costul decurge din activități în legătură cu vânzarea, subscrierea sau emiteră contractelor de asigurare sau de anuitate. Cheltuielile legate de recrutarea agenților/consilierilor, formarea acestora, dezvoltarea intermedierei, gestionarea practicii de intermediere, administrarea generală a vânzărilor, publicitate națională și alte anumite cheltuieli de marketing, indemnizații fixe plătite echipei de agenți și administrarea acestora și alte cheltuieli generale de distribuție nu pot fi, în general, amânate. De asemenea, cheltuieli de investiție, cheltuieli de dezvoltare a produsului, cheltuieli de cercetare a pieții, cheltuieli de administrare a contractului și alte cheltuieli generale nu pot fi amânate.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice (continuare)

**b.4.5.2 Cost de achiziție amânat (DAC) și Rezerva pentru riscuri neexpirate (URR
(continuare)**

În practică, costurile de achiziție care variază în funcție de prime sau de contractele de asigurări aflate în vigoare și care sunt recurente ca natură sau tind să fie efectuate în sumă constantă de la o perioadă la alta nu sunt amânate, ci sunt înregistrate drept cheltuieli în perioada analizată.

După identificarea cheltuielilor de achiziție ce pot fi amânate, entitatea trebuie să stabilească suma ce întrunește criteriile de amânare și care poate fi recuperată din profiturile viitoare (adică testarea recuperabilității DAC). În practică, testul de recuperabilitate are loc odată cu emiterea de noi contracte.

Acesta are scopul de a stabili dacă cheltuielile clasificate drept costuri de achiziție ce pot fi amânate legate de noi elemente sunt mai mici decât sau egale cu (adică recuperabile din) profiturile viitoare aferente acelor contracte. Testele de recuperabilitate sunt definite în general ca teste de profitabilitate efectuate pe un grup de contracte de asigurare emise într-un anumit an.

Ulterior emiterii contractelor de asigurare, procesul de evaluare a măsurii în care DAC sunt recuperabile (adică: valoarea prezentă a profiturilor este mai mare decât sau egală cu soldul actual al DAC) este realizat ca parte din testul de adecvare a datoriilor, cu alte cuvinte, dacă DAC nu este recuperabil, intervine „recunoașterea pierderii“. În concluzie, suma capitalizată în active este limitată la valoarea prezentă a profiturilor/marjelor viitoare. Orice costuri suplimentare trebuie înregistrate drept cheltuieli, datorită corespunzătoare reprezentând rezerva de risc neexpirată (URR).

În practică, amortizarea DAC diferă în funcție de tipurile de contracte de asigurări. În general, produsele de asigurări generale au o amortizare liniară a DAC pe perioada contractelor, în vreme ce, pentru produsele de asigurări de viață, amortizarea DAC este strict legată de metoda matematică aleasă pentru calcularea rezervei. Un exemplu de metodă ce poate fi utilizată în practică pentru produsele tradiționale de asigurări de viață este amortizarea DAC ca procent din primele subscrise brute (GWP). În astfel de cazuri, amortizarea DAC este egală cu diferența dintre soldul DAC la data curentă de evaluare și soldul DAC la data evaluării anterioare, ajustate pentru capitalizare. Un posibil model de amortizare este prezentat pe scurt mai jos [valoarea actualizată este denumită PV; valoarea acumulată este denumită AV]:

92 din 147

Această versiune a raportului de progres 2 reprezintă o traducere după original, care a fost întocmită în engleză. În toate problemele legate de interpretarea informațiilor, a punctelor de vedere sau a opiniilor, versiunea în limba originală a situațiilor financiare prevalează față de prezenta traducere.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice (continuare)

**b.4.5.2 Cost de achiziție amânat (DAC) și Rezerva pentru riscuri neexpirate (URR
(continuare)**

- La data emiterii, calculați Coeficientul de cheltuieli cu prima netă/brută = PV Costuri de achiziție ce pot fi amânate/ PV prime brute
- La data evaluării, DAC = AV Costuri de achiziție ce pot fi amânate - Coeficient de cheltuieli cu prima netă/brută * AV prime brute

Pentru contractele care au caracteristici ce ar putea conduce la abordarea de mai sus și care nu îndeplinesc obiectivul amânării costului de achiziție (cu alte cuvinte recunoașterea costurilor de achiziție proporțional cu veniturile aferente), pentru calcularea amortizării DAC se pot utiliza alte criterii de referință (de exemplu, profiturile brute estimate).

b.4.5.3 Rezerva avizată (RBNS)

Datoriile aferente cererilor de despăgubire ce au fost raportate dar neplătite încă sunt egale cu beneficiile de plătit în baza polițelor. Datoriile aferente cererilor de despăgubire neplătite sunt egale cu sumele beneficiilor datorate inclusiv cheltuiala legată de analiza cererilor de despăgubire și calcularea plăților pentru beneficii.

În practică, RBNS se calculează, de obicei pentru fiecare caz în parte, adică: RBNS se calculează separat pentru fiecare eveniment asigurat. Costul estimat al soluționării cererilor de despăgubire este determinat cu ajutorul adaptării experienței anterioare la noile evoluții sau al altor factori și include efectele inflației și alți factori sociali și economici. Trebuie menționat faptul că RBNS inițială se poate modifica în timpul procesului de soluționare a cererii de despăgubire, de pildă din cauza asigurării la o valoare insuficientă, a participării deținătorului poliței de asigurare sau a unor noi informații anexate dosarului de despăgubire.

Rezervele de despăgubire sunt necesare și pentru a îndeplini obligațiile pentru plăți continue aferente unor cereri de despăgubire deja efectuate (de exemplu, beneficii achitate periodic pentru polițe încheiate pentru dizabilitate). Practic, aceste rezerve sunt calculate pe baza tabelelor de continuitate a daunelor, care estimează probabilitatea ca o persoană să continue să fie eligibilă pentru beneficii și ratele dobânzilor anticipate obținute pe active care susțin rezervele aferente. Ratele de continuare a daunelor anticipate se bazează în general pe tabele standard la nivelul industriei.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice (continuare)

b.4.5.4 Rezerva neavizată (IBNR)

În practică, IBNR se determină pe baza analizei evoluției istorice a daunelor, folosind instrumente statistice. Aceste instrumente pot fi de două categorii: deterministice (se ia în calcul un singur scenariu - în general, evoluția trecută este proiectată în viitor; metoda chain ladder, coeficient pierderi etc.) sau stocastice (rezultatul este reprezentat de valoarea estimată și abaterea standard a unei serii de scenarii; simularea Monte Carlo, Bootstrapping, Munich Chain Ladder etc.). Datoria înregistrată ar trebui să reprezinte cea mai bună estimare de către entitate a beneficiilor pentru daune și a cheltuielii cu soluționarea.

Trebuie menționat că, acolo unde este cazul, sumele recuperabile de la alți asigurători care împart riscul produselor oferite (reasigurători), precum și orice sume cu privire la care se estimează că vor fi recuperate prin exercitarea drepturilor de subrogare sunt înregistrate separat drept creanțe și nu compensează datoriile.

b.4.5.5 Rezerve specifice pentru contracte de asigurări de viață

Plățile contingente de anumite evenimente de viață incerte, pe termen lung și obligatorii pentru asigurător sunt unele dintre caracteristicile contractelor de asigurare de viață. În aceste condiții, asigurătorul trebuie să se asigure că are fonduri suficiente (în general denumite „*rezerve matematice*“) pe toată perioada și, de asemenea, o perioadă suficientă de timp ulterior pentru a îl despăgubi pe deținătorul poliței pentru un beneficiu semnificativ (plătibil în sumă fixă sau în rate la data sau după producerea evenimentului asigurat). Estimarea valorii fondurilor necesare precum și fixarea prețului poliței și gestionarea riscurilor asociate fac obiectul matematicii asigurărilor.

Rezerva matematică trebuie calculată pe baza „principiului actuarial al echivalenței“, conform căruia plățile efectuate de asigurător sunt egale cu cele efectuate de deținătorul poliței (adică se presupune că tranzacția are o bună substanță economică - la început, valoarea actualizată a intrărilor de numerar este egală cu valoarea actualizată a ieșirilor de numerar). În contextul principiului echivalenței, viitorul provizion pentru un contract de asigurare care este în vigoare trebuie să fie egal cu valoarea actualizată preconizată a viitoarelor fluxuri de trezorerie (adică ieșirile de numerar sunt adăugate în vreme ce intrările de numerar sunt deduse).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.5 Rezerve tehnice (continuare)

b.4.5.5 Rezerve specifice pentru contracte de asigurări de viață (continuare)

În contextul principiului echivalenței, provizionul pentru un contract de asigurare în vigoare ar trebui să fie egal cu valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare (adică ieșirile de numerar sunt adunate, iar intrările de numerar sunt scăzute).

Deoarece, în general, plățile și ratele dobânzilor viitoare sunt incerte, calcularea rezervei matematice trebuie să ia în considerare unele ipoteze și face, de regulă, obiectul metodelor stocastice. Unele dintre ipotezele de bază care sunt folosite în metodologiile de calcul a rezervei matematice sunt reprezentate de ratele de mortalitate și morbiditate, randamentul investițiilor sau cheltuielile viitoare.

Din perspectiva rezervelor, polițele de viață tradiționale sunt clasificate în general în două categorii:

- *non-profit*: deținătorii poliței de asigurare plătesc prime fixe și încasează beneficii cunoscute la începutul poliței;
- *cu profit*: deținătorii poliței de asigurare plătesc prime fixe și încasează beneficii ce nu sunt cunoscute la începutul poliței; asigurătorii au de câștigat în cazul în care primele și câștigurile din investiții sunt suficient de mari încât să acopere beneficiile și cheltuielile.

Rezerva de bonus se calculează pentru polițele de viață care îi dau deținătorului dreptul de a beneficia de câștigurile obținute de asigurător ca urmare a investirii fondurilor aferente (de exemplu, rezerva matematică).

În practică, rezerva de bonus se calculează numai pentru polițele „cu profit“, este înregistrată în conturi separate și, de obicei, reinvestită împreună cu rezerva matematică asociată.

b.4.6 Alte aspecte semnificative

b.4.6.1 Creanțe din prime

Creanțele din prime constau, în principal, în soldurile scadente ale primelor care sunt datorate de deținătorii polițelor de asigurare. Creanțele din prime sunt recunoscute în bilanț atunci când ajung la scadență.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.6 Alte aspecte semnificative (continuare)

b.4.6.1 Creanțe din prime (continuare)

Dacă există probe obiective că aceste creanțele sunt depreciate, entitatea va trebui să reducă în consecință valoarea contabilă a creanțelor din asigurare și să recunoască respectiva pierdere din depreciere în contul de profit și pierdere. O posibilă abordare ce poate fi utilizată în colectarea probelor obiective conform cărora o creanță din asigurare este depreciată ar fi utilizarea aceluiași proces adoptat în cazul împrumuturilor și al creanțelor (adică în conformitate cu IAS 39). Într-o astfel de situație, pierderea din depreciere se poate calcula cu aceeași metodă folosită în cazul instrumentelor financiare.

Se recomandă să se facă o analiză pe vechime a soldurilor conturilor de creanțe cel puțin trimestrial, pe baza datei scadente a creanțelor. Dacă procedurile de întocmire a analizei pe vechime diferă în funcție de tipul contului, în general sunt folosite următoarele categorii:

- Curente
- Restant între 1-30 de zile
- Restant între 31-60 de zile
- Restant între 61-90 de zile
- Restant între 91-120 de zile
- Restant între 121-180 de zile
- Restant de peste 180 de zile

În practică, provizioanele sunt constituite pentru creanțele cu o restanță mai mare de un anumit număr de zile de la data scadență, cum este specificat în contractul de asigurare. Cea mai bună estimare a provizioanelor pentru prime trebuie să se bazeze pe proiecțiile tuturor fluxurilor de trezorerie relevante. Metodele statistice pot fi, de asemenea, utilizate pe baza informațiilor istorice.

Odată ce este considerat neîncasabil, soldul creanței din prime va fi trecut pe cheltuială, sub forma cheltuielilor cu clienți incerti, presupunând că încă nu a fost constituit un provizion. Dacă a fost constituit un provizion, cheltuiala suplimentară va fi egală cu diferența dintre creanță și suma provizioanelor.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.6 2 Contracte de reasigurare

Pentru a contabiliza un contract încheiat de o entitate cu reasigurătorii, conform căruia entitatea este despăgubită pentru daune legate de unul sau mai multe contracte emise, trebuie aplicate regulile de transfer al riscului care impun existența unei posibilități rezonabile de pierdere semnificativă din asumarea riscului de asigurare (vezi secțiunile 4.2 și 4.3 pentru detalii). Astfel de contracte care nu îndeplinesc cerințele de clasificare trebuie clasificate ca active financiare și tratate în conformitate cu dispozițiile IAS 39.

Beneficiile la care are dreptul o entitate conform contractelor sale de reasigurare trebuie recunoscute ca active de reasigurare. În general, aceste active constau în solduri pe termen scurt de la reasigurători, precum și în creanțe pe termen mai lung care depind de cererile de despăgubire estimate și de beneficiile care decurg din contractele de reasigurare aferente. Datoriile de reasigurare sunt reprezentate, în principal, de primele de plată pentru contractele de reasigurare și sunt, în general, recunoscute ca o cheltuială la scadență.

Sumele recuperabile de la sau datorate asiguratorilor trebuie evaluate în concordanță cu sumele asociate contractelor de asigurare reasurate și în conformitate cu termenii fiecărui contract de reasigurare.

Trebuie menționat faptul că, în cazul contractelor de reasigurare pe termen lung, sumele reprezentând recuperările costurilor de achiziție trebuie să scadă costurile de achiziție neamortizate aplicabile (DAC), iar costul net al (sau câștigul din) reasigurării trebuie amortizat pe durata rămasă a contractelor respective reasurate.

O entitate ar trebui să își evalueze activele de reasigurare periodic din punct de vedere al deprecierei, cel puțin la data situațiilor financiare. Se recomandă ca această evaluare să fie efectuată cel puțin trimestrial astfel încât riscurile asociate activelor de reasigurare să fie confirmate și monitorizate în mod corespunzător, reducând astfel riscul apariției de denaturări semnificative în legătură cu deprecierea recunoscută în situațiile financiare. Dacă există probe obiective că activul de reasigurare este depreciat, entitatea va reduce valoarea contabilă a creanțelor din asigurare la valoarea recuperabilă și va recunoaște respectiva pierdere din depreciere în contul de profit și pierdere. Probele obiective conform cărora un activ de reasigurare este depreciat pot fi colectate, de pildă, utilizând același proces ca cel implementat pentru activele financiare deținute la costul amortizat. Pierderea din depreciere se poate calcula, de asemenea, cu aceeași metodă folosită în cazul activelor financiare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.6.3 Evaluarea recuperărilor din salvare și a drepturilor de subrogare

În practică, o parte semnificativă a contractelor de asigurare permite asigurătorului să vândă bunuri (de obicei deteriorate) obținute în urma soluționării unei daune (de exemplu, bunuri salvate) sau să utilizeze drepturile deținătorilor poliței de asigurare (subrogare) pentru a solicita despăgubire materială de la terțe părți.

Estimările recuperărilor din salvare trebuie incluse sub formă de deducere în evaluarea datoriei asociate contractului de asigurare pentru daune, iar bunul salvat urmează să fie recunoscut în alte active la stingerea datoriei. Reducerea este suma ce poate fi recuperată în mod rezonabil din înstrăinarea bunului.

Rambursările aferente drepturilor de subrogare trebuie incluse, de asemenea, sub formă de deducere în evaluarea datoriei asociate contractului de asigurare pentru daune, iar bunul salvat urmează să fie recunoscut în alte active după stingerea datoriei. Reducerea constă în evaluarea sumei ce poate fi recuperată din acțiunea intentată împotriva terțului răspunzător. Practic, aceste estimări se bazează, de obicei, pe recuperările istorice privind tipuri similare de cereri de despăgubire și polițe de asigurare.

b.4.7 Prezentare și furnizare de informații

IFRS 4 nu precizează în ce mod ar trebui prezentate contractele de asigurare în situațiile financiare primare (adică în situația poziției financiare și contul de profit și pierdere). Prezentarea corespunzătoare va depinde de politicile contabile folosite de asigurător în baza standardelor contabile locale. Cu toate acestea, IFRS 4 interzice compensarea sumelor din reasigurare cu sumele decurgând din contractele de asigurare care sunt reasigurate [IFRS 4.14(e)].

În acest context, prezentările de informații sunt în special importante pentru acele informații ce au legătură cu contractele de asigurare, deoarece diversitatea standardelor contabile locale ar face dificilă comparația performanței financiare a asigurătorilor fără prezentări cuprinzătoare de informații.

IFRS 4 are următoarele două principii de prezentare a informațiilor:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.7 Prezentare și furnizare de informații (continuare)

- Un asigurător trebuie să prezinte informații care identifică și explică sumele din situațiile sale financiare generate de contractele de asigurare [IFRS 4.36];
- Un asigurător trebuie să prezinte informații care să permită utilizatorilor situațiilor sale financiare să evalueze natura și amploarea riscurilor generate de contractele de asigurare [IFRS 4.38].

Un anumit nivel minim de informații ce trebuie prezentate sunt incluse în IFRS 4 în plus față de principiile mai sus menționate. Asigurătorul este obligat să prezinte informații despre [IFRS 4.39]:

- obiectivele, politicile și procesele sale de gestionare a riscurilor decurgând din contractele de asigurare și metodele utilizate pentru gestionarea respectivelor riscuri.
- informații despre riscul de asigurare (atât înainte de cât și după reducerea riscului prin reasigurare), inclusiv despre:
  - sensibilitatea la riscul de asigurare
  - concentrările de risc de asigurare, inclusiv o descriere a modului în care conducerea determină concentrațiile
  - despăgubiri concrete comparate cu estimările anterioare (adică evoluția despăgubirilor).

IFRS 4 impune, de asemenea, asigurătorilor să prezinte informații despre riscul de credit, riscul de lichiditate și riscul de piață pe care le-ar impune IFRS 7 (paragrafele 31 - 42) în cazul în care contractele de asigurare ar intra sub incidența standardului. Cu toate acestea, nu este necesar ca un asigurător să furnizeze analiza scadențelor impusă de paragraful 39 din IFRS 7 dacă prezintă în schimb informații cu privire la eșalonarea estimată în timp a ieșirilor nete de numerar generate de datoriile de asigurare recunoscute.

Îndrumările de implementare incluse în IFRS 4 explică mai detaliat modul în care o entitate poate îndeplini cerințele privind prezentarea informațiilor de mai sus.

b.4.8 Evoluții ulterioare

După cum se menționează în prima secțiune a prezentului raport, IFRS 4 este un standard provizoriu care permite asigurătorilor să continue utilizarea practicilor contabile actuale ce s-au dezvoltat treptat timp de mulți ani. În acest sens, în decursul anului 2010 IASB a inițiat un proiect privind „Contractele de asigurări“, cu scopul de a furniza o sursă unică de îndrumări bazate pe principii, care să fie folosite la contabilizarea tuturor tipurilor de contracte de asigurări.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.4 Contracte de asigurare (continuare)

b.4.8 Evoluții ulterioare (continuare)

În iulie 2010, IASB a emis primul proiect de expunere (ED), *Contracte de asigurare*, acordând o perioadă de dezbateri de patru luni, cu obiectivul declarat de a elimina contradicțiile și neajunsurile din practicile existente, prin înlocuirea IFRS 4 *Contracte de asigurare*. Noua expunere sau varianta revizuită a primului proiect de expunere e este planificată pentru anul 2012. La data prezentului raport, nu au fost încă propuse datele de finalizare a proiectului și cele de intrare a lui în vigoare.

Asigurătorii trebuie să știe faptul că rezultatul final al dezbaterii ar putea avea un impact semnificativ asupra nivelului și evoluției câștigurilor aferente contractelor de asigurare, inclusiv în modul de analizare sau de interpretare a acestora de către investitori. Cele mai importante dintre modificările propuse și incluse în ED se referă la:

- Estimările fluxurilor de trezorerie; schimbările în ceea ce privește estimările fluxurilor de trezorerie vor fi reflectate în profit sau în pierdere, înregistrate în perioada în care acestea sunt generate (în prezent, numeroși asigurători folosesc estimări „fixe”, fără a le mai actualiza);
- Evaluarea datoriilor asociate contractelor de asigurare; acestea vor fi evaluate într-un mod care va reflecta schimbarea circumstanțelor economice pentru a elimina lipsa corelării dintre respectivele datorii și activele aferente (care sunt, în general, evaluate la valoarea justă);
- Actualizare: datoriile aferente cererilor de despăgubire vor fi actualizate folosind rata de actualizare curentă fără risc, ajustată pentru lichiditate (în prezent, asigurătorii fie nu actualizează deloc datoriile aferente cererilor de despăgubire, fie utilizează rata de actualizare folosită și pentru active);
- Costuri de achiziție: costurile de achiziție variabile vor fi incluse în fluxurile de trezorerie generate de contractele de asigurare, în vreme ce costurile fixe vor fi înregistrate drept cheltuieli (în prezent, asigurătorii nu tratează în mod unitar costul de achiziție);
- Ajustarea riscului: toți asigurătorii vor include o ajustare la risc în estimarea datoriilor (în prezent, mulți asigurători nu includ în mod explicit o astfel de ajustare în calculele lor).

Precizăm că, având în vedere că aceste schimbări sunt dezbătute în prezent de IASB și analizate, este posibil ca versiunea finală a standardului să fie semnificativ diferită. Am inclus aceste evoluții în raport în scop informativ și recomandăm asigurătorilor să urmărească dezbaterile și evoluțiile viitoare în acest sens. În analiza noastră am luat în considerare numai dispozițiile standardului existent, respectiv IFRS 4.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale

b.5.1.1 Active immobilizate corporale

Evaluarea după recunoașterea inițială

După recunoașterea inițială a unui element de immobilizări corporale, activul ar trebui să fie evaluat folosind fie modelul bazat pe cost sau modelul de reevaluare. Odată selectată, politica se aplică la întreaga clasă de immobilizări corporale. Acest lucru înseamnă că o entitate nu poate selecta active pentru a le evalua la cost sau la valoarea reevaluată, ce ar rezulta în active similare având baze diferite de evaluare.

Modelul bazat pe cost

După recunoașterea ca activ, un element de immobilizări corporale se înregistrează la cost mai puțin amortizarea cumulată și pierderile cumulate din depreciere.

Valoarea contabilă netă = cost-amortizare cumulată - pierderi cumulate din depreciere

Modelul reevaluării

După recunoașterea ca activ, un element de immobilizări corporale a căror valoare justă poate fi evaluată în mod credibil se înregistrează la valoarea reevaluată, fiind valoarea sa justă de la data reevaluării minus orice amortizare cumulată ulterior și pierderi cumulate din depreciere ulterioare. Reevaluările trebuie să fie făcute cu suficientă regularitate pentru a se asigura că valoarea contabilă nu diferă semnificativ de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă de la sfârșitul perioadei de raportare.

Valoarea contabilă netă = valoarea justă la data de reevaluare - amortizare cumulată - pierderi cumulate din depreciere

IAS 16. 32 “Valoarea justă a terenurilor și clădirilor este determinată în general pe **baza probelor de pe piață**, printr-o evaluare efectuată în mod normal de evaluatori profesioniști calificați. Valoarea justă a elementelor de immobilizări corporale este în general valoarea lor pe piață determinată prin evaluare.”

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Ar putea să nu există nici o dovadă de valoare justă bazată pe piață, pentru că elementele sunt specializate după natură sau sunt rar vândute, cu excepția, ca parte a unei afaceri continuă. Prin urmare, elementele immobilizări corporale sunt frecvent evaluate folosind o metodă de venit sau de cost de înlocuire amortizat. Immobilizări corporale la mână a doua sunt rareori vândute, cu excepția, ca parte a unei afaceri continuă. Vânzările rezultă adesea dintr-o închidere de afaceri sau din insolvență, și prețul obținut pentru immobilizări corporale este adesea cu mult sub valoarea care ar fi fost obținută dintr-o operație continuă. Prin urmare, immobilizările corporale vor fi deseori evaluate pe baza costului de înlocuire amortizat.

IAS 16.34 **“Frecvența reevaluărilor** depinde de modificările valorilor juste ale immobilizărilor corporale reevaluate. În cazul în care valoarea justă a unui activ reevaluat se deosebește semnificativ de valoarea contabilă, se impune o nouă reevaluare. Unele elemente de immobilizări corporale suferă modificări semnificative și fluctuante ale valorii juste, necesitând, prin urmare, reevaluări anuale. În cazul immobilizărilor corporale ale căror valori juste nu suferă modificări semnificative nu este necesar să se facă reevaluări atât de frecvente. În schimb, s-ar putea să fie necesar să se reevalueze elementul respectiv numai o dată la trei sau la cinci ani.”

Așadar, standardul nu cere în mod specific să fie efectuate evaluări în fiecare an sau la fiecare perioadă de raportare. Standardul stabilește principiul general potrivit căruia reevaluările ar trebui făcute cu suficientă regularitate pentru ca valoarea contabilă să nu difere semnificativ de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă de la sfârșitul perioadei de raportare. Aceasta nu impune nici un interval de timp anumit pentru evaluări, ci mai degrabă intervalul este determinat de variațiile valorii juste.

Prin urmare, frecvența reevaluărilor depinde de modificările în valoarea justă immobilizărilor corporale. În cazul în care valoarea justă a unui element reevaluat de immobilizări corporale la data bilanțului diferă semnificativ de valoarea sa contabilă, o nouă reevaluare este necesară. În cazul în care valorile juste sunt volatile, cum poate fi în cazul terenurilor și clădirilor, reevaluări frecvente pot fi necesare. În cazul în care valorile juste sunt stabile pe o perioadă lungă de timp, cum poate fi cazul cu instalații și utilaje, evaluările pot fi necesare mai rar. Standardul sugerează că reevaluările anuale pot fi necesare în cazul în care există modificări semnificative și volatile în valori.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

O schimbare substanțială în valoare ar putea fi definită ca una care "ar putea influența deciziile unui utilizator al situațiilor financiare în mod rezonabil". Este o chestiune de rațiune, care în cele din urmă este responsabilitatea conducerii. Cu toate acestea, în a face această hotărâre, conducerea probabil se va consulta cu evaluatorii lor și va lua în considerare, printre altele, factori cum ar fi schimbări pe piața generală, condiția activului, modificări ale activului și localizarea sa. Conducerea ar trebui să ia în considerare efectul conjugat al tuturor factorilor relevanți.

Conducerea ar trebui să aibă un proces prin care poate monitoriza modificările în valoarea justă în fiecare an, chiar dacă acest lucru nu se ridică la o reevaluare anuală completă. Acest proces poate lua forma de obținere de informații privind modificările generale a valorii juste și consultare periodică cu evaluatorii.

Contabilitatea rezultatelor reevaluării:

Atunci când un element de imobilizări corporale este reevaluat, orice amortizare cumulată la data reevaluării este tratată într-unul din următoarele moduri:

- a) retratată proporțional cu modificările în valoarea contabilă brută a activului astfel încât valoarea contabilă a activului după reevaluare este egală cu valoarea sa reevaluată. Această metodă este adesea folosită atunci când un activ este reevaluat prin aplicarea unui indice pentru determinarea costului de înlocuire amortizat.
- b) eliminată din valoarea contabilă brută a activului și suma netă restabilită la valoarea reevaluată a activului. Această metodă este deseori folosită pentru clădiri.

Valoarea ajustării rezultate în urma retrării sau eliminării amortizării cumulate face parte din creșterea sau descreșterea valorii contabile care este contabilizată în conformitate cu paragrafele de mai jos. Orice creștere a valorii contabile, ca urmare a unei reevaluări vor fi recunoscute în alte elemente ale venitului global (comprehensive income) și cumulate în capitalurile proprii casurplus din reevaluare. Cu toate acestea, majorarea trebuie recunoscută în profit sau pierdere în măsura în care aceasta reversează o scădere din reevaluarea aceluiași activ recunoscut anterior în profit sau pierdere.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Creștere în valoarea contabilă -> Alte venituri globale /capitaluri proprii– dacă nu există depreciere recunoscută anterior

DR Mijloace fixe

CR Rezervă de reevaluare (capital propriu)

Creștere în valoarea contabilă -> profit și pierdere – limitată la valoarea de depreciere recunoscută anterior

DR Mijloace fixe

CR Profit și pierdere

CR Rezervă de reevaluare (capital propriu)

Orice scădere a valorii contabile, ca urmare a unei reevaluări, vor fi recunoscute în profit sau pierdere. Cu toate acestea, scăderea va fi recunoscută în alte venituri globale, în măsura oricărui sold creditor existent în surplusul din reevaluare în ceea ce privește acel activ. Scăderea recunoscută în alte venituri globale reduce valoarea cumulată în capitalurile proprii ca surplus din reevaluare.

Scădere în valoarea contabilă -> profit și pierdere – dacă nu există surplus din reevaluare recunoscut anterior

DR Pierderi din depreciere

CR Mijloace fixe

Scădere în valoarea contabilă -> Alte venituri globale/capitaluri proprii– limitată la valoarea surplusului din reevaluare recunoscută anterior

DR Pierderi din depreciere

DR Rezervă de reevaluare (capital propriu)

CR Mijloace fixe

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Exemplu – Tratamentul scăderii din reevaluare

Un element de imobilizări corporale costă 100 000 MDL și este amortizat timp de 10 ani pe bază liniară, cu o valoare reziduală egală cu zero. La sfârșitul anului 1 activul este reevaluat la 135 000 MDL. Profitul din reevaluare de 45 000 MDL (135 000 MDL minus 90 000 MDL (adică, 100 000 MDL minus 10 000 MDL amortizare)) este recunoscut în alte venituri globale și cumulate în capitaluri proprii.

La sfârșitul anului 2, valoarea activului a scăzut la 50 000 MDL. După amortizarea de an de 15 000 MDL (135 000 MDL împărțit la 9), există o pierdere din reevaluare de 70 000 MDL (120 000 MDL – 50 000 MDL).

În conformitate cu IAS 16 pierderea din reevaluare de 70 000 MDL în primul rând este comparată cu surplusuri anterioare privind același activ cuprinse în surplusul din reevaluare în rezerve. Această sumă este 45 000 MDL și deci 45 000 MDL din pierderea din reevaluare reversează surplusul rezervei din reevaluare, iar soldul de 25 000 MDL este alocat în contul de profit și pierderi.

Valoarea contabilă la începutul anului 2	135,000 MDL
Amortizarea anuală	<u>(15,000) MDL</u>
Valoarea contabilă la sfârșitul anului 2 înainte de reevaluare	120,000 MDL
Scăderea în valoare alocată surplusului din reevaluare	<u>(45,000) MDL</u>
	75,000 MDL
Scăderea în valoare alocată în contul de profit și pierdere	<u>(25,000) MDL</u>
Valoarea contabilă (suma reevaluată) la sfârșitul anului 2	50,000 MDL

Rezerva de reevaluare poate fi transferată către rezultatul reportat într-unul din cele două moduri:

(1) În cazul în care activul este cedat sau altfel derecunoscut, surplusul poate fi transferat la rezultatul reportat.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

(2) O parte din surplus poate fi transferat pe măsură ce activul este utilizat de către o entitate. Diferența dintre amortizarea bazată pe valoarea reevaluată și cea bazată pe cost poate fi transferată de la rezerva de reevaluare la rezultatul reportat.

(3) În nici un caz surplusul din reevaluare nu poate fi creditat înapoi în contul de profit și pierderi.

Transferul surplusului din reevaluare când mijlocul fix este cedat:

DR Rezervă de reevaluare (capital propriu)
CR Rezultat reportat

Transferul surplusului din reevaluare în timpul vieții utile a unui activ:

Suma de transferat = rata de amortizare bazată pe valoarea reevaluată – rata de amortizare bazată pe costul istoric

DR Rezervă de reevaluare (capital propriu)
CR Rezultat reportat

Exemplu – Tratatamentul scăderii din reevaluare (continuare)

Standardul permite efectuarea unui transfer din surplusul din reevaluare către rezultatul reportat pe măsură ce activul este utilizat și surplusul este realizat. Surplus poate fi realizat pe măsură ce activul este amortizat. În acest exemplu, 5 000 MDL din surplus ar fi fost realizați în anul 2 (amortizarea anuală de 15 000 MDL minus amortizarea calculată în baza costului istoric de 10 000 MDL). Dacă această sumă ar fi fost transferată în rezultatul reportat soldul rămas pe surplusul din reevaluare ar fi doar 40 000 MDL. Valoarea pierderii din reevaluare de 70 000 MDL, care ar putea descrește surplusului din reevaluare ar fi numai 40 000 MDL și 30 000 MDL ar fi înregistrați în contul de profit și pierdere.

Important: Aceeași abordare se aplică și pentru activele necorporale.

Aplicarea practică a duratei de viață economică și valorii reziduale

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Imobilizări corporale

Amortizarea este alocarea sistematică a valorii amortizabile a unui activ pe întreaga sa durată de viață utilă. Durata de *viață utilă* este perioada utilizată, nu viața *economică* a activului, care ar putea fi considerabil mai mare.

Valoarea amortizabilă ține cont de valoarea reziduală estimată a activelor. Atât durata de viață utilă și valoarea reziduală trebuie să fie revizuite anual și estimările revizuite după cum este necesar în conformitate cu IAS 8.

Exemple de schimbare în durata vieții utile și valoarea reziduală

Compania deține un activ cu un cost inițial de 200 000 MDL. La achiziție, conducerea a stabilit că durata de viață utilă a fost de 10 ani, iar valoarea reziduală ar fi 20 000 MDL.

Activul are acum 8 ani, iar în acest timp nu au existat revizuirile ale valorii reziduale. La sfârșitul anului 8, conducerea a analizat durata de viață utilă și valoarea reziduală și a stabilit că durata de viață utilă poate fi prelungită la 12 ani, având în vedere programul de întreținere adoptat de către companie. Ca urmare, valoarea reziduală se va reduce la 10 000 MDL.

Aceste modificări în estimări ar putea fi afectate astfel:

Activul are o valoare contabilă de 56 000 MDL la sfârșitul anului 8: 200 000 MDL (cost) minus 144 000 MDL (amortizare cumulată).

Amortizarea cumulată este calculată ca:

Valoarea amortizabilă este egală cu costul minus valoarea reziduală = 200 000 MDL – 20 000 MDL = 180 000 MDL.

Amortizarea anuală = valoarea amortizabilă împărțită la durata de viață utilă = 180 000 MDL / 10 = 18 000 MDL.

Amortizarea cumulată = 18 000 MDL × nr. de ani (8) = 144 000 MDL.

Revizuirea duratei de viață utilă la 12 ani rezultă într-o durată de viață utilă rămasă de 4 ani (12 – 8).

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active imobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active imobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active imobilizate corporale (continuare)

Valoarea amortizabilă revizuită este de 46 000 MDL: valoarea contabilă de 56 000 MDL – valoarea reziduală revizuită de 10 000 MDL.

Așadar, deprecierea ar trebui să fie percepută în viitor la 11 500 MDL pe an (46 000 MDL împărțit la 4 ani).

IAS 16.53 “Valoarea amortizabilă a unui activ este determinată după deducerea valorii reziduale a acestuia. În practică, valoarea reziduală a unui activ este de cele mai multe ori ne semnificativă și, prin urmare, nu se ia în considerare la calcularea valorii amortizabile.”

Valoarea amortizabilă = cost/valoarea justă la data de reevaluare – valoarea reziduală

IAS 16.54 “Valoarea reziduală a unui activ poate crește până la o valoare mai mare sau egală cu valoarea contabilă a activului. Dacă se întâmplă acest lucru, cheltuielile cu amortizarea activului sunt egale cu zero numai dacă și până când valoarea sa reziduală nu descrește ulterior până la o valoare inferioară valorii contabile a activului.”

IAS 16.55 “Amortizarea unui activ începe **când acesta este disponibil pentru utilizare**, adică atunci când se află în amplasamentul și starea necesare pentru a putea funcționa în maniera dorită de conducere. Amortizarea unui activ încetează la prima dată dintre data când activul este clasificat drept deținut în vederea vânzării (sau inclus într-un grup destinat cedării care este clasificat drept deținut în vederea vânzării), în conformitate cu IFRS 5, și data la care activul este derecunoscut. Prin urmare, amortizarea nu încetează atunci când activul nu este utilizat sau când este scos din funcțiune, cu excepția cazului în care acesta este complet amortizat. Cu toate acestea, conform metodelor de amortizare bazate pe utilizare, cheltuielile de amortizare pot fi zero atunci când nu există producție.”

Exemplul 1 – începutul amortizării:

Compania a terminat construcția clădirii care ar trebui să fie utilizată ca filiala de la 1 noiembrie 2010, dar filiala și-a început activitatea pe 1 martie 2011. Compania ar trebui să înceapă amortizarea clădirii atunci când acesta este gata pentru utilizare, și anume din 1 noiembrie 2010.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Exemplul 2 – activele sunt retrase din utilizare activă:

Clădirea companiei este închisă pentru repararea anuală pentru o perioadă de 6 săptămâni. Compania folosește metoda liniară de calcul a amortizării.

Compania ar trebui să continue să înregistreze cheltuielile cu amortizarea, chiar dacă clădirea nu funcționează în această perioadă.

Durata de viață utilă a unui activ este definită în termeni de utilitatea preconizată a activului pentru entitate. În consecință, toți factorii următori sunt luați în considerare în determinarea duratei de viață utilă a unui activ:

- a) utilizarea preconizată a activului. Utilizarea este evaluată în funcție de capacitatea preconizată a activului sau de producția fizică.
- b) uzura fizică preconizată, care depinde de factori operaționali, cum ar fi numărul de ture pentru care activul urmează a fi utilizat, programul de reparații și întreținere, precum și îngrijirea și întreținerea activului în timp ce este retras din utilizarea activă.
- c) uzura morală tehnică sau comercială care rezultă din modificările sau îmbunătățirile în producție, sau de la o modificare a cererii pe piață pentru producția produsului sau serviciului rezultat al activului.
- d) Limitele legale sau similare privind utilizarea activului, cum ar fi datele de expirare a contractelor de leasing aferente.

Important: Nu este permisă utilizarea ratelor care sunt vizate în scopuri fiscale, cu excepția cazului în care ele nu diferă de durata vieții utile preconizate!

IAS 16.59 “În cazul în care costul terenului include costurile de dezasamblare, înlăturare și restaurare, porțiunea respectivă a activului teren este amortizată pe perioada beneficiilor obținute din suportarea acelor costuri. În unele cazuri, terenul însuși poate avea o durată de viață utilă limitată, situație în care este amortizat într-un mod care reflectă beneficiile care vor deriva din el.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Abordarea pe componente

Un activ poate să consistă din mai multe componente fizice diferite și importante. În conformitate cu IAS 16, în cazul în care un element de imobilizări corporale cuprinde două sau mai multe componente importante, cu durata de viață utilă în mod substanțial diferite, atunci fiecare component este tratat separat în scopuri de amortizare (ca în cazul în care fiecare component a fost un activ separat, în drepturi proprii), și amortizat pe durata sa de viață utilă individuală. Așadar, rezultă, că, atunci când un component este înlocuit sau restaurat, componentul vechi este casat, pentru a evita contabilizarea dublă și componentul nou este capitalizat, în cazul în care costul său este recuperabil.

Deși standardul cere componentele importante să fie tratate ca active separate în scopuri de amortizare, normele cu privire la tratamentul costurilor ulterioare de înlocuire a componentelor importante nu necesită de fapt ca elementul care se înlocuiește să fie identificat separat la achiziție și să fie amortizat separat de atunci. În mod normal, acest lucru va fi făcut, dar pot exista cazuri în care nu. În schimb, normele cu privire la costurile ulterioare de înlocuire a componentelor se aplică, în general, la părțile care sunt înlocuite (ambele părți care au fost identificate separat în scopuri de amortizare și alte părți sau componente semnificative) și recunoașterea unor astfel de costuri ca activ depinde dacă aceste costuri îndeplinesc criteriile de recunoaștere a activelor.

Standardul prevede costurile unui component de înlocuire să fie recunoscute ca activ în cazul în care îndeplinesc criteriile de recunoaștere. În cazul în care astfel de costuri îndeplinesc aceste criterii și sunt capitalizate, valoarea contabilă a părții sau părților care sunt înlocuite este derecunoscută, adică costul cumulat și amortizarea pieselor înlocuite este eliminat. Acest lucru se aplică indiferent dacă partea sau componentul înlocuit a fost amortizat separat. În cazul în care costul și amortizarea părții sau componentului înlocuit nu poate fi identificat, atunci este acceptabil să se utilizeze costul de înlocuire ca o premiază pentru costul părții înlocuite atunci când a fost achiziționată sau construită.

Exemple de piese care pot necesita înlocuire sunt garnitură de un furnal care ar putea necesita înlocuire după un anumit număr de ore de folosință, sau interioare de aeronave, cum ar fi scaune și bucătării care ar putea necesita înlocuirea de mai multe ori în timpul vieții aeronavei.

110 din 147

Această versiune a raportului de progres 2 reprezintă o traducere după original, care a fost întocmită în engleză. În toate problemele legate de interpretarea informațiilor, a punctelor de vedere sau a opiniilor, versiunea în limba originală a situațiilor financiare prevalează față de prezenta traducere.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Alte exemple de piese care pot solicita înlocuirea mai puțin frecvent sunt pereții interiori a unei clădire sau o înlocuire non-recurentă. O înlocuire non-recurentă ar putea fi, de exemplu, înlocuirea unui sistem de ventilație cu un sistem nou care răspunde cerințelor actuale de sănătate și de siguranță. Un alt exemplu este dat mai jos.

Exemplu – Amortizarea unui activ care necesită înlocuire periodică

O companie mică de producție a achiziționat recent o nouă fabrică, care a costat 1 milion MDL și are o valoare reziduală de 100 000 MDL. Aceasta fabrică are un acoperiș plat, care are nevoie de înlocuire o dată la zece ani, la un cost de 100 000 MDL.

Compania ia în considerare două abordări alternative:

- Să prevadă poziția ca un activ și, prin urmare, să amortizeze fabrica pe întreaga sa viață economică utilă de 30 de ani, înregistrând o cheltuială cu amortizarea de 30 000 MDL pe an.
- Să prevadă acoperișului ca o parte semnificativă a poziției și să amortizeze costul acoperișului de 100 000 MDL timp de 10 ani, înregistrând o cheltuială cu amortizarea de 10 000 MDL pe an și să amortizeze restul fabricii de 900 000 MDL până la nivelul valorii sale reziduale de 100 000 MDL timp de 30 de ani, înregistrând o cheltuială cu amortizarea de 26 667 MDL.

Indiferent de abordarea adoptată, în 10 ani atunci când acoperișul este înlocuit valoarea contabilă care poate fi atribuită acoperișului înlocuit va fi casată.

În prima abordare contabilă de mai sus, costul și amortizarea cumulată a acoperișului vechi vor fi 100 000 MDL și 33 333 MDL, respectiv. Prin urmare, va exista o pierdere de cedare care urmează să fie recunoscută în contul de profit și pierderi în valoare de 66 667 MDL (costul de înlocuire de 100 000 MDL este folosit ca o premiză pentru costul inițial al acoperișului vechi după cum costul real nu este determinabil. Nici o valoare reziduală nu este asumată pentru acoperișul vechi în calculul deprecierei acumulate). Dacă a doua abordare contabilă este adoptată, valoarea contabilă a acoperișului vechi în anul 10 va fi zero, și costul și amortizarea cumulată de 100 000 MDL sunt casate, cu nici un profit sau pierdere la cedare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEII
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.1 Active immobilizate corporale (continuare)

Abordările alternative de mai sus au fost utilizate numai pentru a ilustra principiul. A doua abordare dată este metoda corectă de utilizare. În mod evident, aceasta reflectă mai bine consumul companiei de beneficii economice a fabricii, care rezultă într-o cheltuială cu amortizarea uniformă în contul de profit și pierderi de 36 667 MDL pe an, pe durata de 30 de ani de viață economică utilă a fabricii. După cum componentul în acest caz este semnificativ, această a doua abordare este cea impusă de punctul 43 din IAS 16.

În cazul în care componente unui activ au fost identificate separat, componentele nu trebuie să fie menționate separat în tabelul de immobilizări corporale, în notele la situațiile financiare, deoarece acestea nu constituie clase separate de active.

b.5.1.2 Imobilizări necorporale

IAS 38 definește o immobilizare necorporală ca fiind "*un activ identificabil nemonetar fără substanță fizică*" (de exemplu, software, licențe etc.)

Durata de viață utilă a unei immobilizări necorporale trebuie să fie evaluată la recunoaștere fie ca durată nedeterminată sau finită. În cazul în care evaluarea determină viața utilă ca fiind finită, atunci durata de viață sau numărul de unități care urmează să fie produse trebuie la fel să fie determinate. O durată de viață utilă nedeterminată poate fi determinată atunci când nu există nici o limită previzibilă pentru perioada în care entitatea va continua să primească beneficii economice de la activ. Toți factorii relevanți trebuie să fie luați în considerare în această evaluare și pot include:

- Utilizarea preconizată de către entitate și dacă ar putea fi folosit de către echipele de conducere noi
- Ciclurile de viață a produsului
- Ratele de schimbare tehnică sau comercială
- Stabilitatea industriei
- Acțiunile probabile ale concurenților
- Restricții legale
- Dacă viața utilă depinde de viețile utile ale altor active

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.1 Active immobilizate corporale și necorporale (continuare)

b.5.1.2 Imobilizări necorporale (continuare)

Valoarea amortizabilă a imobilizărilor necorporale cu durata de viață utilă finită urmează să fie repartizată pe durata vieții utile. Valoarea amortizabilă este costul activului (sau altă sumă care înlocuiește costul, de ex., într-un model de reevaluare), minus valoarea sa reziduală. Amortizarea va începe atunci când activul este gata pentru utilizare și va înceta atunci când este derecunoscut sau este reclasificat ca deținut pentru vânzare în conformitate cu IFRS 5.

Valoarea reziduală se presupune a fi zero, dacă nu există un angajament de la o parte terță de a obține activul la sfârșitul duratei sale de viață utilă sau dacă nu există o piață activă pentru activ și valoarea reziduală poate fi determinată prin referire la această piață, și este probabil ca o piață activă va exista și la sfârșitul duratei de viață utilă a activului.

Prin urmare, un activ cu o valoare reziduală alta decât zero presupune că entitatea va ceda activul înainte de sfârșitul duratei de viață economică a activului. Standardul impune ca valoarea reziduală să fie reevaluată la fiecare dată a bilanțului. Orice modificări trebuie să fie tratate ca modificări ale estimărilor contabile. În practică, acest lucru este puțin probabil să aibă vreun impact, având în vedere prezumția de bază de o valoare reziduală zero.

În mod similar, durata de viață utilă trebuie să fie reevaluată anual. Orice modificări, de asemenea, trebuie să fie tratate ca modificări ale estimărilor contabile.

Imobilizări necorporale cu viața utilă nedeterminată nu trebuie să fie amortizate. Cu toate acestea, activul trebuie să fie testat pentru depreciere anual și ori de câte ori există un indiciu că ar putea fi afectată.

IAS 36 oferă îndrumări referitoare la depreciere. În plus, determinarea unei vieți utile nedeterminate trebuie să fie reevaluată la fiecare dată a bilanțului. În cazul în care evaluarea are schimbări, trebuie să fie tratată ca o schimbare în estimări contabile.

Important: În SNC 13 statutar "Contabilitatea activelor necorporale" imobilizările necorporale au doar o durată de viață definită și există o limită de 20 de ani, ceea ce a fost anulat în IAS 38 "Imobilizări necorporale."

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare

Obiectivul IAS 36 Deprecierea Activelor

Obiectivul prezentului standard este acela de a prescrie procedurile pe care o entitate le aplică pentru a se asigura că activele sale sunt contabilizate la o valoare mai mică sau egală cu valoarea lor recuperabilă.

Definiții

IAS 36.6 “Următorii termeni sunt folosiți în prezentul standard cu înțelesul specificat în continuare:

O **piață activă** este o piață în cadrul căreia sunt îndeplinite toate condițiile prezentate mai jos:

- (a) elementele tranzacționate pe piața în cauză sunt omogene;
- (b) în mod normal, pot fi găsiți cumpărători și vânzători interesați în orice moment; și
- (c) prețurile sunt accesibile publicului.

Valoarea contabilă este valoarea la care un activ este recunoscut după ce se deduc deprecierea (amortizarea) cumulată și pierderile cumulate din depreciere.

O **unitate generatoare de numerar** este cel mai mic grup identificabil de active care generează intrări de numerar independente, într-o mare măsură, de intrările de numerar generate de alte active sau grupuri de active.

Activele corporative sunt active, altele decât fondul comercial, care contribuie atât la fluxurile de trezorerie viitoare ale unității generatoare de numerar analizate, cât și la cele ale altor unități generatoare de numerar.

Costurile asociate cedării sunt costuri marginale care pot fi atribuite direct cedării unui activ sau unei unități generatoare de numerar, exclusiv costurile de finanțare și cheltuiala cu impozitul pe profit.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Valoarea amortizabilă reprezintă costul unui activ sau o altă valoare care înlocuiește costul în situațiile financiare minus valoarea reziduală a activului.

Amortizarea (deprecierea) reprezintă alocarea sistematică a valorii amortizabile a unui activ pe întreaga sa durată de viață utilă .

Valoarea justă minus costurile generate de vânzare reprezintă valoarea care poate fi obținută din vânzarea unui activ sau a unei unități generatoare de numerar, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective între părți interesate și aflate în cunoștință de cauză, minus costurile asociate cedării.

O **pierdere din depreciere** este suma cu care valoarea contabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar depășește valoarea sa recuperabilă.

Valoarea recuperabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar reprezintă cea mai mare valoare dintre valoarea sa justă minus costurile generate de vânzare și valoarea sa de utilizare.

Durata de viață utilă este fie:

- (a) perioada în care un activ este preconizat a fi disponibil pentru utilizare de către o entitate; fie
- (b) numărul de unități de producție sau alte unități similare pe care entitatea preconizează să le obțină de la activ

Valoarea de utilizare reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare preconizate să se obțină de la un activ sau de la o unitate generatoare de numerar.

Identificarea unui activ care ar putea fi depreciat

La sfârșitul fiecărei perioade de raportare, entitatea trebuie să estimeze dacă există indici ale deprecierei activelor.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

În plus, chiar dacă nu există niciun indiciu al deprecierii, entitatea trebuie să testeze pentru depreciere:

- o immobilizare necorporală cu durata de viață utilă nedeterminată
- o immobilizare necorporală care nu este încă disponibilă pentru utilizare
- fondul comercial dobândit într-o combinație de întreprinderi

IAS 36 stabilește evenimentele care ar putea indica o depreciere a activelor. Acestea sunt:

- **Surse externe**, ca de exemplu: scăderea valorii de piață, creșteri ale ratelor dobânzii pe piață, valoarea contabilă a activelor nete ale entității este superioară capitalizării sale de piață, și schimbările economice, juridice, sau tehnologice care au avut un efect negativ asupra entității.
- **Surse interne de informații**, ca de exemplu: uzura fizică sau morală a unui activ, sau un activ devine neproductiv, sau dacă activul face parte dintr-o restructurare, sau dacă performanțele entității au suferit pe parcursul perioadei în cauză, sau dacă au fost identificate scăderi semnificative sau reducerea fluxurilor de numerar generate de către activ.

Evaluarea valorii recuperabile

Valoarea recuperabilă reprezintă cea mai mare valoare dintre valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar minus costurile generate de vânzare și valoarea sa de utilizare.

Dacă nu este posibil de determinat valoarea justă a activului minus costurile de vânzare din cauza că nu există o piață activă de tranzacționare pentru acesta, entitatea poate folosi valoarea de utilizare a activului drept valoarea sa recuperabilă. În mod similar, dacă nu există motive pentru a crede că valoarea de utilizare a unui activ depășește semnificativ valoarea sa justă minus costurile generate de vânzare, aceasta din urmă poate fi utilizată ca valoare recuperabilă. Un exemplu ar fi activele deținute în vederea cedării, deoarece valoarea acestuia constă, în principal, din încasările nete din cedare, fluxurile de trezorerie viitoare generate de utilizarea activului până la cedarea acestuia fiind, foarte probabil, neglijabile.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active imobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

În cazul unui activ necorporal cu durată utilă de viață nedefinită, este posibil de folosit calcularea valorii recuperabile a activului ca fiind cea înregistrată în perioada precedentă, atât timp cât sunt îndeplinite anumite condiții. Aceste condiții sunt ca activul necorporal să facă parte dintr-o unitate generatoare de numerar a cărei valoare nu s-a schimbat semnificativ de la cea mai recentă calculare a valorii recuperabile.

De asemenea, calcularea recentă trebuie să aibă ca rezultat o valoare care a fost substanțial mai mare față de valoarea contabilă a activului și ar fi puțin probabil ca un calcul actual al valorii recuperabile ar arăta o sumă mai mică decât valoarea contabilă a activului.

Exemplu

O entitate întocmește situațiile sale financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2010. La 31 decembrie 2010, active corporale au fost folosite în producție de către entitate și au avut o valoare contabilă de 5 milioane MDL. Valoarea de utilizare a activului la 31 decembrie 2010, a fost considerată a fi de 6 milioane MDL, iar valoarea sa justă minus costurile de vânzare a fost de 4 milioane MDL.

Valoarea recuperabilă reprezintă suma cea mai mare dintre valoarea justă a activelor minus costurile de vânzare și valoarea lor de utilizare. În acest caz, chiar dacă valoarea justă minus costurile de vânzare a fost de 4 milioane MDL (sub valoarea contabilă), valoarea de utilizare la 31 decembrie 2010, era de 6 milioane MDL, fiind mai mare decât valoarea contabilă. Prin urmare, activele nu sunt depreciate.

Valoarea justă minus costurile generate de vânzare

IAS 36 stabilește cum ar trebui o entitate să determine valoarea justă minus costurile generate de vânzare. Standardul vizează următoarele exemple:

- Atunci când există un contract de vânzare și cumpărare, poate fi utilizat prețul din contractul respectiv.
- Prețul de pe o piață activă minus costul de cedare poate fi utilizat.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

- Valoarea justă minus costul de vânzare poate să se bazeze pe cea mai bună informație disponibilă care reflectă veniturile care ar putea fi obținute din cedarea activului în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective între părți interesate și în cunoștință de cauză;
- Standardul spune că cea mai bună dovadă reprezintă prețul dintr-un contract de vânzare cu caracter obligatoriu în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective între părți interesate și în cunoștință de cauză, ajustat cu costul de cedare.

Valoarea de utilizare

Următoarele elemente ar trebui folosite în vederea calculării valorii de utilizare:

- Estimarea fluxurilor de trezorerie viitoare pe care entitatea se așteaptă să le obțină de la activul respectiv ;
- Preconizările privind posibilele variații ale valorii sau plasării în timp a acelor fluxuri de trezorerie viitoare;
- Valoarea în timp a banilor, în funcție de rata actuală a dobânzii la plasamentele fără risc de pe piață;
- Prețul suportării incertitudinii inerente activului; și
- Alți factori, pe care participanții pe piață ar putea să le ia în calcul la estimarea valorii fluxurilor de trezorerie viitoare generată de activul respectiv.

De obicei, o entitate trebuie să estimeze fluxurile viitoare de trezorerie, de ieșire și de intrare de numerar, generate de activ și de vânzarea eventuală a acestuia, și apoi să actualizeze fluxurile corespunzătoare de trezorerie.

Fluxuri viitoare de trezorerie

Este important ca orice previziune a fluxurilor de trezorerie să se bazeze pe ipoteze rezonabile și justificabile. Ele trebuie să se bazeze pe cele mai recente bugete/ prognoze financiare. Fluxurile de trezorerie trebuie să excludă intrările sau ieșirile de numerar viitoare preconizate să decurgă din restructurări viitoare sau din îmbunătățirea sau sporirea performanței activului.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Standardul menționează, de asemenea, că orice previziuni încorporate în bugete/prognoze financiare, trebuie să acopere maximum o perioadă de cinci ani. Pentru perioade mai mari de cinci ani trebuie să fie utilizată extrapolarea. Totuși, dacă conducerea consideră că orice previziuni ce depășesc cinci ani sunt fiabile și în cazul în care își demonstrează, pe baza experienței anterioare, capacitatea de a previziona cu acuratețe fluxurile de trezorerie pe o perioadă mai lungă de cinci ani, atunci este posibil să fie folosite aceste previziuni.

Orice flux de trezorerie viitor nu trebuie să includă fluxuri de intrare sau de ieșire rezultate din activități de finanțare sau încasări și plăți ale impozitului pe venit.

Cu toate acestea, ele ar trebui să includă veniturile estimate de cedare a activelor. În cazul în care fluxurile de numerar viitoare sunt într-o monedă străină, acestea sunt estimate în această monedă și actualizate utilizând o rată de schimb corespunzătoare pentru acea monedă. Cifra rezultată va fi apoi transformată în monedă națională utilizând cursul de schimb de la data calculului valorii de utilizare.

Exemplu

O entitate revizuieste deprecierea în unul dintre segmentele sale de afaceri. Valoarea contabilă a activelor sale nete este de 20 milioane MDL. Conducerea a efectuat două calcule pentru a afla valoarea de utilizare a segmentului de afaceri.

Valoarea primelor 18 milioane MDL exclude beneficiul care va fi derivat dintr-o reorganizare viitoare, a doua valoare de 22 milioane MDL, include beneficiile care urmează să fie derivate din reorganizarea viitoare.

Nu există o piață activă pentru vânzarea segmentelor de afaceri.

Beneficiile rezultate din reorganizarea viitoare nu ar trebui să fie luate în considerare la calcularea valorii de utilizare. Prin urmare, activele nete ale segmentului de afaceri vor fi depreciate cu 2 milioane MDL, deoarece valoarea de utilizare de 18 milioane lei este mai mică decât valoarea contabilă 20 milioane lei. Valoarea de utilizare poate fi utilizată ca valoarea recuperabilă din cauza faptului că nu există o piață activă pentru vânzarea segmentului de afaceri.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Rata de actualizare

Rata de actualizare, folosită în scopul măsurării valorii de utilizare, trebuie să fie o rată, înainte de impozitare, care reflectă evaluările curente de piață cu privire la valoarea în timp a banilor și riscurile specifice activului pentru care estimările fluxurilor de trezorerie viitoare nu au fost ajustate.

Recunoașterea și evaluarea unei pierderi din depreciere

Dacă valoarea recuperabilă a unui activ este mai mică decât valoarea sa contabilă, valoarea contabilă a activului trebuie redusă pentru a fi egală cu valoarea sa recuperabilă. O astfel de reducere reprezintă o pierdere din depreciere. O pierdere din depreciere trebuie recunoscută imediat în profit sau pierdere, cu excepția situațiilor în care activul este contabilizat la valoarea reevaluată, caz în care pierderea din depreciere este tratată ca o scădere din reevaluare în conformitate cu Standardul respectiv.

În cazul în care valoarea estimată a unei pierderi din depreciere este mai mare decât valoarea contabilă a activului corespunzător, o entitate trebuie să recunoască o datorie dacă, și numai dacă, această recunoaștere este prevăzută de un alt standard.

După recunoașterea unei pierderi din depreciere, cheltuiala cu amortizarea aferentă activului trebuie ajustată în perioadele viitoare, în vederea alocării valorii contabile revizuite a activului, pe toată durata de viață utilă rămasă.

Exemplu

La sfârșitul anului 2010, entitatea T deține immobilizări corporale de fabricație. Valoarea contabilă a acestora este de 1,833. Nu există o piață activă pentru a vinde acestea. Valoarea de recuperare a immobilizării corporale (unitate generatoare de numerar) este determinată pe baza calculării valorii de utilizare.

La începutul anului 2011, a fost aleasa o altă guvernare. S-a trecut la o altă legislație care restricționează în mod semnificativ exporturile produselor de bază ale entității T. Prin urmare, este previzibil ca producția entității T să scadă cu 40%.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Restricția semnificativă pentru export și scăderea producției impune entitatea T să estimeze, de asemenea, valoarea recuperabilă a immobilizărilor corporale la începutul anului 2011.

T utilizează metoda liniară de amortizare pe o perioadă de 12 ani pentru immobilizările corporale și nu anticipează nici o valoare reziduală.

Pentru a determina valoarea de utilizare a immobilizărilor corporale (unitate generatoare de numerar) T:

- a) Întocmește previziuni ale fluxurilor de trezorerie derivate din cele mai recente prognoze ale bugetelor financiare pentru următorii 5 ani aprobate de către conducere (2011-2015)
- b) Estimează fluxurile de trezorerie ulterioare (2016-2021) bazate pe ratele de creștere în scădere. Rata de creștere pentru anul 2016 este estimată a fi de 3%. Această rată este mai mică decât media ratelor de creștere pe termen lung ale pieței.

Selectează o rată de actualizare de 15%, care reprezintă o rată înainte de taxare, care reflectă evaluarea curentă de piață a valorii în timp a banilor și riscurile specifice ale țării.

Anul		Ratele de creștere pe termen lung	Fluxuri de trezorerie viitoare	Factorul de actualizare la o rată de 15%	Fluxurile de trezorerie viitoare actualizate
2011	1		230	0.86956522	200
2012	2		253	0.75614367	191
2013	3		273	0.65751623	180
2014	4		290	0.57175325	166
2015	5		304	0.49717674	151
2016	6	3%	313	0.4323276	135
2017	7	(2)%	307	0.37593704	115
2018	8	(6)%	289	0.32690177	94
2019	9	(15)%	245	0.28426241	70
2020	10	(25)%	184	0.24718471	45
2021	11	(67)%	61	0.21494322	13
					1,361

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Factorul de actualizare = $1/(1+a)^n$, a- rata de actualizare, n – numărul de ani

Valoarea de recuperare a imobilizării corporale este de 1,360. T compară valoarea de recuperare a imobilizării cu valoarea contabilă a acestuia . Din cauza că valoarea contabilă depășește valoarea recuperabilă cu 473, T recunoaște o pierdere din depreciere de 473 imediat în contul de profit și pierdere.

Unitățile generatoare de numerar

Dacă există orice fel de indiciu că un activ ar putea fi depreciat, valoarea recuperabilă trebuie estimată pentru acel activ individual. Dacă nu este posibilă estimarea valorii recuperabile a activului individual, entitatea trebuie să calculeze valoarea recuperabilă aferentă unității generatoare de numerar căreia îi aparține activul (unitatea generatoare de numerar a activului).

O unitate generatoare de numerar este cel mai mic grup identificabil de active care pot genera fluxuri de numerar de la utilizarea continuă și care sunt, în principal independente de fluxurile de numerar generate de alte active sau grupuri de active.

Unitățile generatoare de numerar trebuie identificate în mod consecvent, de la o perioadă la alta, pentru același activ sau aceleași tipuri de active, în afară de cazurile în care se justifică o modificare.

Fondul comercial care a fost dobândit dintr-o combinație de întreprinderi trebuie să fie alocat unităților generatoare de numerar. În mod normal, înregistrările interne de gestionare vor fi utilizate pentru alocarea fondului comercial. Fondul comercial va fi alocat acelor segmente ale căror unități generatoare de cash sunt minime.

Exemplu

O entitate producătoare deține mai multe vehicule. Vehiculele sunt de mai mulți ani și ar putea fi vândute doar la valoarea reziduală. Ele nu generează numerar independent de entitate.

Entitatea nu poate estima valoarea recuperabilă a vehiculelor, deoarece valoarea de utilizare a lor nu poate fi determinată separat, și este diferită de valoarea lor reziduală. Prin urmare, entitatea ar trebui să includă vehicule în unitatea generatoare de numerar căreia îi aparțin și să estimeze valoarea recuperabilă a unității generatoare de numerar.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Plasarea în timp a testelor de depreciere

Testul de depreciere anual al unei unități generatoare de numerar poate fi efectuat oricând în cursul unei perioade anuale, cu condiția ca testul să aibă loc în același moment în fiecare an.

Diferite unități generatoare de numerar pot fi testate pentru depreciere în momente diferite. Cu toate acestea, dacă unitatea generatoare de numerar a fost dobândită dintr-o combinație de întreprinderi în timpul perioadei anuale curente, acea unitate trebuie testată pentru depreciere înainte de sfârșitul perioadei anuale curente.

Active corporative

Activele corporative trebuie alocate unităților generatoare de numerar. Dacă activul poate fi alocat rezonabil și consecvent, atunci nu este nici o problemă.

Cu toate acestea, dacă activul nu poate fi alocat din unul din aceste motive, atunci este necesar să se efectueze următoarele procese:

- (1) Trebuie să se efectueze un test de depreciere pentru unitatea generatoare de numerar (fără activul corporativ).
- (2) Cel mai mic grup de unități generatoare de numerar ar trebui să fie identificat, care include unitatea generatoare de numerar în curs de revizuire și de la care o parte din activele companiei pot fi în mod rezonabil alocate.
- (3) Acest grup de unități generatoare de numerar ar trebui să fie apoi testate pentru depreciere.

Exemplu

O entitate are două unități generatoare de numerar, X și Y. Fondul comercial nu este inclus în valoarea contabilă a unităților. Valorile contabile sunt X – 10 milioane MDL și Y-15 milioane MDL. Entitatea are o clădire pentru birouri care nu a fost inclusă în valorile de mai sus și poate fi alocată unităților pe baza valorilor lor contabile. Clădirea are o valoare contabilă de 5 milioane MDL. Valoarea recuperabilă se bazează pe valoarea de utilizare de 9 milioane MDL pentru X și 19 milioane MDL pentru Y.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIȘTEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

	X	Y	Total
Valoarea contabilă	10	15	25
Clădirea pentru birouri (10:15)	2	3	5
	12	18	30
Valoarea recuperabilă	9	19	
Pierderi din depreciere	3	0	

Pierderea din depreciere va fi alocată pe o bază de 2/12 pentru clădire (0.5 milioane MDL) și 10/12 pentru alte active (2,5 milioane MDL).

Alocarea pierderilor din deprecieri

Orice pierderi din depreciere calculate pentru o unitate generatoare de numerar trebuie alocată acestuia pentru a reduce valoarea contabilă a activului, în ordinea următoare:

- (a) În primul rând, se reduce valoarea contabilă a oricărui fond comercial alocat unității generatoare de numerar apoi, se reduce valoarea contabilă a oricăror alte active ale unității în mod proporțional, pe baza ponderii valorii contabile a fiecărui activ din unitate ;
- (b) Orice reducere a valorii contabile al unui active individual trebuie să fie tratată ca fiind o pierdere din depreciere. Valoarea contabilă a oricăror active nu trebuie să fie redusă sub valoarea cea mai mare dintre valoarea justă minus costul de vânzare, costul de utilizare și zero.

Dacă această regulă este aplicată, pierderile din deprecieri care nu sunt alocate activelor individuale vor fi alocate în mod proporțional pentru toate activele din grup.

Exemplu

O unitate generatoare de numerar are următoarele active nete:

Fondul de comerț - 10 milioane MDL

Proprietăți – 20 milioane MDL

Instalații și echipamente – 30 milioane MDL

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Valoarea de recuperare a acestor active (unități generatoare de numerar) a fost determinată ca fiind 45 milioane MDL.

	Fondul de comerț	Proprietăți	Instalații	Total
Valoarea contabilă	10	20	30	60
Pierderi din depreciere	(10)	(2)	(3)	(15)
Valoarea contabilă după depreciere	0	18	27	45

Reluarea unei pierderi din depreciere

La sfârșitul fiecărei perioade de raportare, o entitate trebuie să evalueze existența indicilor reducerii sau anulării unei pierderi din depreciere recunoscute în perioadele anterioare pentru un activ, altul decât fondul comercial.

În determinarea cazului în care a avut loc o reluare a unui pierderi din depreciere, entitatea trebuie să ia în considerare aceleași surse de informare ca și în cazul pierderii din depreciere inițiale.

O pierdere din depreciere recunoscută în perioadele anterioare pentru un activ, altul decât fondul comercial, trebuie reluată dacă, și numai dacă, s-a produs o modificare a estimărilor utilizate pentru a determina valoarea recuperabilă a activului de la recunoașterea ultimei pierderi din depreciere. Într-o astfel de situație, valoarea contabilă a activului trebuie să crească până la valoarea sa recuperabilă. Această creștere reprezintă o reluare a unei pierderi din depreciere.

Cu toate acestea, creșterea valorii contabile a activului poate fi efectuată până la acea valoare contabilă dacă activul nu ar fi fost depreciat.

O reluare a unei pierderi din depreciere pentru un active trebuie recunoscută imediat în profitul sau pierderea perioadei, cu excepția situației în care activul este contabilizat la valoarea reevaluată; în acest caz, orice reluare a unei pierderi din depreciere trebuie tratată ca o creștere din reevaluare.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Reluarea unei pierderi din depreciere poate implica o ajustarea a amortizării activului în perioadele viitoare.

Reluarea unei pierderi din depreciere pentru o unitate generatoare de numerar trebuie alocată activelor unității, cu excepția fondului comercial, în mod proporțional cu valorile contabile ale acelor active.

Prezentarea informațiilor

O entitate trebuie să prezinte următoarele informații pentru fiecare clasă de active:

- a. Valoarea pierderilor din depreciere recunoscută în profitul sau pierderea perioadei;
- b. Valoarea reluărilor de pierderi din depreciere recunoscute în profitul sau pierderea perioadei;
- c. Linia și elementul din contul de profit și pierderi în care sunt incluse pierderile din depreciere.

În plus, orice pierderi din depreciere recunoscute direct în capitalurile proprii ar trebui să fie prezentate, inclusiv reluările pierderilor din depreciere.

Fiecare segment trebuie să prezinte acele elemente care se referă doar la segmente primare: pierderile din depreciere recunoscute și reluate în cursul perioadei, atât în contul de profit și pierderi, cât și direct în capitalurile proprii.

O entitate trebuie să prezinte următoarele informații pentru fiecare pierdere semnificativă din depreciere recunoscută sau reluată în cursul perioadei:

- a. Evenimentele și circumstanțele care au condus la recunoașterea sau reluarea pierderii din depreciere;
- b. Valoarea pierderii din depreciere recunoscută sau reluată;
- c. Pentru un activ individual, natura activului și segmentul de raportare căruia îi aparține activul;

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

**b.5 Active immobilizate corporale și necorporale, inclusiv deprecierea acestora
(continuare)**

b.5.2 Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

- d. Pentru o unitate generatoare de numerar, descrierea valorii pierderii din depreciere recunoscută sau reluată pe clase de active și pe segmente raportabile ;
- e. Dacă valoarea recuperabilă este valoarea sa justă minus costurile generate de vânzare baza pentru determinarea valorii juste trebuie să fie prezentată;
- f. Dacă valoarea recuperabilă este valoarea de utilizare, rata de actualizare utilizată trebuie prezentată.

Dacă pierderile aferente deprecierei recunoscute sau reluate sunt semnificative pentru situațiile financiare ale entității ca un întreg , principalele clase de active afectate și principalele evenimente și circumstanțe care conduc la recunoașterea acestor pierderi ar trebui să fie prezentate.

Informații detaliate cu privire la estimările folosite pentru a evalua valorile de recuperare ale unităților generatoare de numerar care conțin fonduri comerciale sau active necorporale cu o durata de viață utilă nedeterminată trebuie, de asemenea, prezentate.

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor

Modificări ale politicilor contabile, modificări ale estimărilor contabile și corectarea erorilor

Scopul îndrumărilor

Îndrumările își propun să prezinte un rezumat al aplicării principiilor IFRS care se referă la modificările politicilor contabile, modificările estimărilor și corectarea erorilor. Îndrumările au rezumat aceste principii și includ, de asemenea, aspectele legate de prezentarea și descrierea de informații.

Pe baza analizei diferențelor între SNC (Standardele Naționale de Contabilitate) și IFRS (a se vedea primul nostru raport de activitate pe care vi l-am prezentat în noiembrie 2011), una din diferențele generale identificate constau în faptul că, în conformitate cu SNC, modificările politicilor contabile

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

și corectarea erorilor nu sunt înregistrate retroactiv, dar sunt efectuate în perioada de raportare curentă, în timp ce IAS 8 prevede retrătirile sumelor comparative și, în unele cazuri, prezentarea a trei bilanțuri (rapoarte ale poziției financiare). Astfel, se deduce că scopul îndrumărilor este de a insista asupra acestei importante diferențe, aplicabilă tuturor entităților supervizate de CNPF.

**Definiții principale și aplicarea acestora în cadrul situațiilor financiare IFRS:
modificări ale politicilor contabile, modificări ale estimărilor contabile și corectarea
erorilor:**

IAS 8 “Politici contabile, modificări în estimări contabile și erori” stabilesc criteriile de selectare și aplicare a politicilor contabile. Acesta abordează, de asemenea, tratamentul contabil și cerințele de prezentare a modificărilor aduse politicilor contabile, estimărilor contabile și corectării erorilor din perioada anterioară.

Modificări ale politicilor contabile:

Selectarea și aplicarea unor politici contabile consecvente în cadrul IFRS

Standardele IFRS impun entităților să selecteze și aplice un set de politici contabile în situațiile financiare și să aplice respectivele politici contabile selectate într-o manieră consecventă.

În general, dacă un standard permite sau impune aplicarea anumitor politici contabile pentru anumite categorii de elemente, o entitate trebuie să selecteze o politică adecvată pentru fiecare categorie și să aplice aceste politici în mod consecvent în fiecare dintre categorii. De exemplu, IAS 16 “Imobilizări corporale” permite adoptarea unei politici de reevaluare pentru o clasă de imobilizări corporale, în timp ce, simultan, o altă clasă poate fi evaluată la costul istoric. Principiul consecvenței prevede că, atunci când o entitate adoptă politici diferite pentru clase de imobilizări corporale diferite, politica adoptată pentru fiecare clasă trebuie să fie aplicată în mod consecvent pentru toate activele incluse în clasa respectivă și în perioadele contabile următoare.

Atunci când un standard contabil permite unei entități să adopte una din cele două tratamente contabile alternative, este important ca entitatea să indice în mod clar soluția alternativă care a fost adoptată (și care trebuie să fie aplicată în mod consecvent) în prezentarea politicilor contabile aferente situațiilor financiare IFRS.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

Modificări ale politicilor contabile

Politica contabilă trebuie modificată doar atunci când:

- modificarea este impusă de un standard sau de o interpretare; sau
- are drept rezultat situații financiare care oferă informații fiabile și mai relevante cu privire la efectele tranzacțiilor, ale altor evenimente sau condiții asupra poziției financiare, performanței financiare sau fluxurilor de trezorerie ale entității.

În conformitate cu principiul consecvenței menționat mai sus, o entitate trebuie să aplice aceeași politică contabilă de la o perioadă la alta, cu excepția cazului în care o eventuală modificare a politicii îndeplinește una din cele două condiții menționate mai sus. Aceasta deoarece utilizatorii situațiilor financiare trebuie să aibă capacitatea de a compara situațiile financiare ale unei entități de-a lungul timpului, pentru a aprecia astfel evoluția poziției sale financiare, performanța financiară și fluxurile de trezorerie.

În continuare sunt prezentate câteva exemple de modificări ale politicilor contabile IFRS:

- Modificarea recunoașterii veniturilor provenite din vânzarea de mărfuri și servicii
- Renunțarea la recunoașterea câștigurilor și pierderilor actuariale privind planurile de pensii cu beneficii determinate în cadrul abordării de tip „coridor” (marja din contul de profit și pierdere) în conformitate cu IAS 19 actual
- Renunțarea la evaluarea unei clase de imobilizări corporale la costul istoric amortizat, în favoarea unei politici de reevaluare permanentă (rețineți că reevaluarea se efectuează prospectiv, nu retroactiv)
- O modificare a modului de clasificare a unui element în bilanț sau în situația veniturilor.
- Modificările politicii contabile se efectuează la prima aplicare a unui standard sau interpretări sau în mod voluntar (în ultimul caz, modificarea trebuie să fie înregistrată în conformitate cu dispozițiile tranzitorii specifice ale respectivului standard sau interpretări - a se vedea mai jos).

Aplicarea modificărilor politicilor contabile

Modificările voluntare ale politicii contabile și adoptarea unor noi standarde contabile și interpretările în cazurile în care nu există norme tranzitorii specifice, inclusiv modificările aduse clasificării, trebuie să fie aplicate retroactiv, cu excepția cazului când sunt imposibil de determinat fie efectele specifice perioadei, fie efectul cumulativ al modificărilor.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

În practică, aceasta înseamnă că toate valorile comparative din situațiile financiare principale și din note trebuie să fie ajustate pentru a evidenția rezultatele și poziția financiară a perioadelor anterioare, ca și cum noua politică contabilă s-ar fi aplicat dintotdeauna. IAS 8 definește aplicarea retroactivă ca fiind “aplicarea unei noi politici contabile tranzacțiilor, altor evenimente și condiții, ca și cum politica respectivă s-ar fi aplicat dintotdeauna”. Ajustarea aferentă tuturor perioadelor anterioare celor prezentate trebuie să fie raportată ca o modificare a soldului inițial al fiecărei componente de capitaluri proprii afectate (de exemplu, rezultatul raportat) pentru cea mai îndepărtată perioadă anterioară prezentată. În plus, atunci când o entitate aplică modificările politicii contabile în mod retroactiv, IAS 1 impune prezentarea unui bilanț suplimentar și a unor note aferente de la începutul primei perioade prezentate. Ajustarea se reflectă la efectele directe ale schimbării și la efectul asupra impozitului pe profit aferent. Prin urmare, efectul fiscal al unei modificări a politicii contabile face parte din ajustarea soldului de deschidere al rezultatului reportat și nu trebuie să fie inclusă sub formă de componentă a cheltuielilor cu impozitele pentru perioada curentă.

Obligația de prezentare a modificării politicilor contabile

În cazul modificărilor politicii contabile la prima aplicare a unui standard sau interpretări având efecte asupra perioadelor curente sau anterioare sau care pot avea efecte asupra perioadelor viitoare, se prezintă următoarele informații:

- Titlul standardului sau al interpretării.
- Natura modificării politicii.
- După caz, faptul că politica a fost modificată în conformitate cu dispozițiile tranzitorii ale standardului sau interpretării.
- O descriere a respectivelor dispoziții tranzitorii, inclusiv, după caz, cele care au efecte asupra perioadelor curente și anterioare și cele cu efecte asupra perioadelor viitoare.
- Valoarea ajustărilor pentru perioada curentă și pentru fiecare perioadă anterioară prezentată, în măsura în care acest lucru este posibil. Modificările care se prezintă sunt cele aferente fiecărui element-rând al situațiilor financiare afectat și, în cazul în care entitățile i se aplică IAS 33 "Rezultatul pe acțiune", modificările pentru rezultatele de bază și diluate pe acțiune.
- Pentru fiecare componentă a capitalurilor proprii, efectele modificărilor asupra politicilor contabile, prezentate pentru fiecare perioadă anterioară și pentru începutul perioadei.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

- Valoarea ajustărilor aferente perioadelor anterioare primei perioade prezentate în situațiile financiare, în măsura în care acest lucru este posibil.
- În cazul în care IAS 8 impune o aplicare retroactivă, dar aceasta nu este posibilă pentru o perioadă anterioară prezentată în situațiile financiare sau pentru alte perioade anterioare, detalii privind circumstanțele care au creat această imposibilitate, precum și o descriere a modului și a perioadei de aplicare.

În cazul modificărilor voluntare ale politicii contabile care produc efecte asupra perioadelor curente sau anterioare sau care pot avea efecte asupra perioadelor viitoare, se prezintă următoarele informații:

- Natura modificării politicii.
- Motivul pentru care noua politică oferă informații fiabile și mai relevante decât cele oferite de politica precedentă. Valoarea ajustărilor pentru perioada curentă și pentru fiecare perioadă anterioară prezentată, în măsura în care acest lucru este posibil. Modificările care se prezintă sunt cele aferente fiecărui element-rând afectat și, în cazul în care entitățile i se aplică IAS 33 "Rezultatul pe acțiune", modificările pentru rezultatele de bază și diluate pe acțiune.
- Pentru fiecare componentă a capitalurilor proprii, efectele modificărilor asupra politicilor contabile, prezentate pentru fiecare perioadă precedentă și pentru începutul perioadei.
- Valoarea ajustărilor aferente perioadelor anterioare primei perioade prezentate în situațiile financiare, dacă acest lucru este posibil.
- În cazul în care aplicarea retroactivă nu este posibilă pentru o perioadă anterioară prezentată în situațiile financiare sau pentru alte perioade anterioare, detalii privind circumstanțele care au creat această imposibilitate, precum și o descriere a modului și a perioadei de aplicare.

În plus, atât în cazul modificărilor voluntare, cât și a celor de politică contabilă la prima aplicare a unui standard sau interpretări, entitatea prezintă un bilanț suplimentar și notele aferente de la începutul primei perioade comparative. Cu toate acestea, IFRS nu specifică dacă bilanțul suplimentar este obligatoriu atunci când modificarea politicii contabile nu are urmări asupra bilanțului. Totuși, în opinia noastră, entitățile pot omite bilanțul suplimentar atunci când nu există urmări asupra bilanțului și când acest fapt a fost comunicat.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

Modificări ale estimărilor contabile

Ca urmare a incertitudinilor inerente activităților economice, întocmirea situațiilor financiare nu este o știință exactă și presupune realizarea mai multor estimări. Estimările presupun luarea de decizii pe baza celor mai recente informații disponibile și fiabile. Acestea sunt aplicate, de exemplu, pentru stabilirea unui provizion pentru datorii incerte, provizioane pentru stocuri cu mișcare lentă sau uzate, duratele de viață utilă ale imobilizărilor corporale și necorporale, valorile juste ale activelor și pasivelor financiare, recuperabilitatea creanțelor privind impozitul amânat, ipotezele actuariale privind planurile de pensii cu beneficii definite, provizioane pentru garanție, provizioane pentru depreciere etc.

Estimările contabile sunt diferite de politicile contabile, deoarece efectul modificării unei estimări este reflectat în contul de profit și pierdere al anului curent și, uneori, al anilor viitoare, în timp ce o modificare a *politicilor contabile* necesită de obicei modificarea unor valori raportate anterior.

IAS 8 observă că, uneori, modificarea unei estimări contabile este dificil de diferențiat de modificarea politicilor contabile. În astfel de cazuri, modificarea este tratată ca modificare a unei estimări contabile.

Standardul observă în special faptul că o modificare a bazei de evaluare, cum ar fi trecerea de la înregistrarea activelor la costul istoric la reportarea la valoarea justă, reprezintă o modificare a politicilor contabile, nu a unei estimări contabile. Standardul privind imobilizările corporale observă că o modificare a metodei de amortizare reprezintă o modificare de estimare, nu de politică contabilă.

Din altă perspectivă, modificările estimărilor contabile pot apărea ca urmare a modificării condițiilor pe care se bazează estimările sau ca urmare a apariției de noi informații, a acumulării de experiență sau a unor evoluții ulterioare. Prin natura lor, modificările estimărilor contabile nu afectează perioadele anterioare și nu reprezintă corectări ale unor erori.

Tratamentul aplicat modificărilor politicilor contabile

IAS 8 prevede că efectul unei modificări al unei estimări contabile trebuie să fie recunoscut în mod prospectiv (adică de la data schimbării), prin includerea sa în profitul sau pierderea perioadei modificării, dacă modificarea afectează exclusiv acea perioadă, sau perioada modificării și perioadele viitoare, dacă modificarea le afectează pe ambele.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

Un exemplu de modificare a unei estimări contabile care poate afecta profitul și pierderea perioadei curente și care nu va afecta profitul și pierderea perioadelor viitoare constă în modificarea provizionului pentru creanțe incerte. Pe de altă parte, o modificare a estimării privind durata de viață utilă a unei imobilizări corporale va afecta atât perioada curentă, cât și pe cea viitoare, deoarece cheltuielile cu amortizarea sunt afectate în aceeași măsură pentru perioada curentă și viitoare, până la încheierea perioadei de viață utilă.

În unele cazuri, modificarea estimărilor poate avea efecte atât asupra activelor, cât și a datoriilor, sau pot influența un element de capitaluri proprii în loc să afecteze profitul sau pierderea. În astfel de situații, modificarea este recunoscută prin ajustarea valorii contabile a activelor și datoriilor sau a elementului de capitaluri proprii aferent în perioada modificării. În cazul în care ajustările corespunzătoare pentru un activ, o datorie sau un element de capitaluri proprii nu sunt egale, diferența ar fi, în general, ajustată la profit și pierdere.

Un exemplu de modificare a unei estimări care afectează o datorie și un element de capitaluri proprii poate fi cel al unei revizuirii de estimare privind taxa exigibilă pentru diferențe de schimb valutar recunoscute în alte elemente ale rezultatului global, cu o ajustare corespunzătoare a datoriei cu impozitul. Un exemplu care afectează numai un activ și capitalurile proprii poate fi cel al revizuirii estimării privind valoarea justă a unui activ (de exemplu, un element de imobilizări corporale) atunci când surplusurile de reevaluare aferente acestor active trebuie să fie recunoscute în alte elemente ale rezultatului global.

Informații care trebuie prezentate

În cazul unor modificări ale estimărilor contabile, o entitate trebuie să prezinte natura și valoarea unei modificări care afectează perioada curentă sau care se anticipează că va avea un efect în perioadele viitoare. Singura excepție este cea a situației în care efectul asupra perioadelor viitoare nu poate fi estimat. Dacă efectul asupra perioadelor viitoare nu este prezentat deoarece acest lucru nu este posibil, acest fapt trebuie să fie menționat.

Corectarea erorilor din perioada anterioară:

Definiția și tratarea erorilor din perioada anterioară în situațiile financiare IFRS

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

Erorile pot apărea cu privire la recunoașterea, evaluarea, prezentarea sau descrierea elementelor situațiilor financiare. IAS 8 prevede că situațiile financiare nu sunt conforme cu IFRS-urile în cazul în care conțin fie erori semnificative, fie erori nesemnificative făcute în mod intenționat pentru a obține o anumită prezentare a poziției financiare, a performanței financiare sau a fluxurilor trezorerie ale unei entități.

Alte erori ale perioadei anterioare sunt reprezentate de omisiuni și declarații eronate cuprinse în situațiile financiare ale entității pentru una sau mai multe perioade anterioare, rezultând din neutilizarea sau utilizarea greșită a informațiilor fiabile care: i) erau disponibile la momentul în care s-a autorizat publicarea situațiilor financiare pentru acele perioade; și ii) ar fi putut fi obținute și luate în considerare, în mod rezonabil, la întocmirea și prezentarea acelor situații financiare.

În general, IAS 8 prevede că modificările în scopul corectării erorilor semnificative se efectuează retroactiv, prin ajustarea datelor comparative și retratarea rezultatului reportat la începutul primului exercițiu raportat. Retratările reprezintă corectări retroactive ale erorilor semnificative din perioada anterioară, operate prin retratare în primul set de situații financiare a căror publicare a fost autorizată după descoperirea erorilor, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este posibil.

Trebuie observat că retratările pentru corectarea erorilor semnificative din perioada anterioară pot fi efectuate nu doar în ceea ce privește recunoașterea sau evaluarea elementelor situațiilor financiare, ci și în ceea ce privește prezentarea sau descrierea lor. Cu alte cuvinte, erorile din perioadele anterioare care nu afectează în mod direct rezultatul reportat / deficitul acumulat pot necesita, de asemenea, o retratare. Pe de altă parte, prezentarea sau clasificarea elementelor din situațiile financiare care sporesc comparabilitatea între perioade nu reprezintă erori din perioade anterioare și, prin urmare, nu sunt considerate ca reprezentând retratare.

Cu alte cuvinte, retratarea situațiilor financiare pentru o eroare semnificativă dintr-o perioadă anterioară este tratată similar cu o modificare a politicii contabile.

Informații care trebuie prezentate

În cazul erorilor din perioadele anterioare vor fi prezentate următoarele informații. În cazul în care nu se poate determina efectul asupra uneia sau mai multor perioade anterioare și, astfel, anumite informații nu pot fi prezentate, datele de la ultimul punct de mai jos trebuie, de asemenea, să explice motivul omiterii respectivelor informații:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.6 Modificări ale politicilor contabile și corectarea erorilor (continuare)

- Natura erorii perioadei anterioare.
- Valoarea corectării pentru fiecare perioadă anterioară prezentată, în măsura posibilă. Corectările care se prezintă sunt cele aferente fiecărui element-rând afectat și, în cazul în care entitățile i se aplică IAS 33 "Rezultatul pe acțiune", modificările pentru rezultatele de bază și diluate pe acțiune.
- Pentru fiecare componentă a capitalurilor proprii, efectele corectării erorilor, prezentate pentru fiecare perioadă precedentă și pentru începutul perioadei.
- Valoarea corectării la începutul celei mai îndepărtate perioade anterioare prezentate.
- Dacă retratarea retroactivă este imposibilă pentru o perioadă anterioară specifică, detalii privind condițiile care dau naștere acelei imposibilități și o descriere a modului în care și a momentului din care a fost corectată eroarea.

Situațiile financiare ale perioadelor ulterioare nu trebuie să repete aceste informații.

În plus, atunci când o entitate retratează în mod retroactiv elementele din situațiile sale financiare sau când reclasifică aceste elemente, aceasta trebuie să prezinte un bilanț suplimentar și notele aferente la începutul primei perioade comparative. Totuși, în opinia noastră, societățile pot omite bilanțul suplimentar atunci când nu există urmări asupra bilanțului și când acest fapt a fost comunicat.

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS

b.7.1 Scopul ghidului

Acest ghid are scopul de a oferi o îndrumare practică privind pregătirea primului set de situații financiare IFRS de către entitățile în scop ale proiectului.

b.7.2 Obiectivele IFRS 1 Adoptarea IFRS pentru prima dată

Obiectivul IFRS 1 este de a asigura că primele situații financiare IFRS ale unei entități conțin informații de înaltă calitate care: sunt transparente pentru utilizatori și comparabile pentru toate perioadele prezentate, oferă un punct de plecare adecvat pentru o contabilitate, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară; și pot fi generate la un cost care nu depășește beneficiile pentru utilizatori.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale

Principiul general care stă la baza IFRS 1 este că IFRS-ul în vigoare la data la care entitatea pregătește primele situații financiare IFRS ar trebui să se aplice retroactiv asupra situației de deschidere a poziției financiare (bilanțului de deschidere IFRS), perioade comparative și prima perioadă de raportare IFRS.

În termeni practici, prin urmare, în cazul în care entitățile supravegheate de CNPF sunt de așteptat să aibă o dată de tranziție de 1 ianuarie 2012, aceasta înseamnă că, în mod eficient, primele lor situații financiare IFRS vor cuprinde anul 2013 ca perioadă curentă și anul 2012 ca și comparative. Cu toate acestea, de asemenea, situația de deschidere a poziției financiare (bilanțul de deschidere) de la 1 ianuarie 2012 este necesar să fie prezentat ca al treilea bilanț, în cadrul primelor situații financiare IFRS. În aceste prime situații financiare IFRS toate IFRS-urile în vigoare la sfârșitul anului 2013 se va aplica atât pentru anii prezentați ca și pentru situația de deschidere a poziției financiare (bilanțul de deschidere). Cu alte cuvinte, primele situații financiare IFRS trebuie să fie prezentate ca și în cazul în care entitatea ar fi aplicat întotdeauna IFRS-uri.

Aplicarea principiului general ar duce la aplicarea integrală, retroactivă, a IFRS în primele situații financiare IFRS. Cu toate acestea, cum va fi explicat mai jos, IFRS 1 introduce, de asemenea, o serie de excepții obligatorii și opționale care ar trebui să fie luate în considerare în prezentarea primelor situații financiare întocmite în conformitate cu IFRS (a se vedea mai jos).

Scopul identificării diferențelor între SNC și cerințele IFRS pentru primele situații financiare IFRS

Identificarea diferențelor actuale dintre contabilitatea în conformitate cu SNC și IFRS nu este un obiectiv al acestui ghid. Prin urmare, analiza acestor diferențe în recunoașterea și evaluarea elementelor individuale din situațiile financiare ar trebui să ofere o bază pentru întocmirea situației de deschidere a poziției financiare (bilanțului de deschidere) începând cu 1 ianuarie 2012.

De asemenea, în mod eficient de la 1 ianuarie 2012, entitățile ar trebui să poată dezvolta pe plan intern informațiile care le-ar permite să întocmească situațiile financiare în conformitate cu IFRS.

Identificarea diferențelor între cerințele SNC și IFRS ar trebui să ofere în cele din urmă o bază suficientă ca urmatoarele să se întâmple în bilanțul de deschidere pregătit în conformitate cu IFRS:

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale (continuare)

- Recunoașterea tuturor activele și pasivele a căror recunoaștere este impusă de IFRS;
- Derecunoașterea activelor și pasivelor în conformitate cu SNC, dacă nu este permisă de IFRS;
- Reclasificarea pozițiilor anterioare din situațiile financiare NAS, în cazul în care acestea reprezintă un tip diferit de activ, datorie sau capitaluri proprii în conformitate cu IFRS; și
- Aplicarea IFRS în evaluarea tuturor activelor și pasivelor recunoscute.

IFRS 1 impune ca toate ajustările care rezultă din aplicarea IFRS-urilor în vedere întocmirii bilanțului de deschidere IFRS sunt recunoscute în rezultatul reportat (sau, dacă este cazul, o altă categorie de capitaluri proprii) la data de tranziție, și anume la 1 ianuarie 2012.

Excepții obligatorii

IFRS 1 introduce următoarele patru excepții obligatorii care trebuie aplicate în cadrul entităților care întocmesc primele situații financiare IFRS:

- Contabilitatea estimărilor
- Derecunoașterea de active și datoriilor financiare
- Contabilitatea acoperirii împotriva riscurilor
- Contabilizarea intereselor minoritare

Noi credem că estimările contabile și derecunoașterea activelor și datoriilor financiare sunt aplicabile și relevante pentru entitățile în scopul acestui proiect. Noi credem că acoperirea împotriva riscurilor nu este în scopul acestui proiect, deoarece entitățile nu au astfel de contabilizare în conformitate cu SNC. De asemenea, contabilitatea intereselor minoritare se aplică numai în cazul entităților care au filiale cu un interes minoritar în capitalurile proprii.

Estimările contabile

Principiul acestei excepții este ca estimările entității în temeiul IFRS la data tranziției trebuie să fie în concordanță cu estimările făcute pentru aceeași dată în conformitate cu SNC (după ajustările pentru a reflecta orice diferență în politicile contabile), cu excepția cazului în care există dovezi obiective că aceste estimări au fost făcute ca urmare a unor erori. Acest lucru ar trebui să împiedice entitățile a beneficia retrospectiv, și anume având informațiile disponibile la momentul pregătirii bilanțului de deschidere, care nu au fost disponibile la momentul în care estimarea a fost făcută.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDELEOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale (continuare)

IFRS 1 ilustrează acest lucru într-un exemplu: să presupunem că data de tranziție a unei entități la IFRS-uri este 1 ianuarie 20X4 și noile informații la data de 15 iulie 20X4 impun revizuirea unei estimări făcute în conformitate cu GAAP anterioară la 31 decembrie 20X3. Entitatea nu trebuie să reflecte noua informație în bilanțul de deschidere IFRS (cu excepția cazului în care estimările necesită ajustări pentru orice diferențe ale politicilor contabile sau există dovezi obiective că estimările erau eronate). În schimb, entitatea trebuie să reflecte acea nouă informație în profit și pierdere (sau, dacă este cazul, situația venitului global) pentru anul încheiat la data de 31 decembrie 20X4.

De fapt, aceste evenimente (informații) vor fi tratate în același mod ca și evenimentele care nu necesită ajustări după perioada de raportare în conformitate cu IAS 10 Evenimente ulterioare perioadei de raportare. Este de remarcat faptul, că același principiu se aplică, de asemenea, estimările, la data trecerii/tranziției la IFRS, atunci când aceste estimări nu au fost necesare în conformitate cu SNC. Acest lucru se aplică la prețurile pieței, ratele dobânzilor sau ratele de schimb valutar, care trebuie să reflecte condițiile pieței la acea dată (de exemplu, data de tranziție). De exemplu, estimările valorilor juste pentru anumite elemente care urmează să fie contabilizate la valoarea justă în conformitate cu IFRS pot fi dificile și entitățile ar trebui să se asigure că au informațiile disponibile.

De asemenea, aceleași principii se aplică și la estimările necesare în conformitate cu IFRS pentru sfârșitul perioadei comparative (adică sfârșitul anului 2012, în cazul entităților din Moldova).

Derecunoasterea activelor și datoriilor financiare

Principiul acestei excepții se referă la faptul că o entitate poate să fi derecunoscut active sau datorii financiare în conformitate cu GAAP anterioare (de exemplu, Republica Moldova GAAP), care nu se califică pentru derecunoaștere în conformitate cu IAS 39. Pentru entitățile care adoptă pentru prima dată IFRS, IFRS 1 prevede scutirea de la reconstruirea tranzacțiilor din trecut la data tranziției. Data intrării în vigoare a amendamentului este pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 iulie 2011, cu adoptarea timpurie permisă, prin urmare, entitățile din Moldova pot beneficia de acest amendament.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale (continuare)

Excepții opționale

După cum a fost subliniat mai sus, cerința generală a IFRS 1 este aplicarea retroactivă a tuturor standardelor de contabilitate în vigoare la sfârșitul primei perioade de raportare IFRS a unei entități, dacă aceste standarde impun aplicarea prospectivă sau au norme specifice de tranziție. IFRS 1 include diferitele scutiri specifice de la această regulă, în cazul în care IASB a considerat că aplicarea retroactivă s-ar putea dovedi a fi prea dificilă sau ar putea duce la un cost mai mare decât beneficiul pentru utilizatori. Oricare, nici unul sau toate dintre aceste scutiri pot fi luate în considerare.

Scutirile nu sunt aplicate prin analogie cu alte elemente.

- Combinări de întreprinderi
- Tranzacții cu plata pe baza de acțiuni
- Contracte de asigurare
- Costul presupus
- Contracte de leasing
- Beneficiile angajaților
- Diferențele de conversie cumulate
- Investiții în filiale, entități controlate în comun și entități asociate
- Active și pasive ale filialelor, entităților asociate și asocierilor în participațiune
- Instrumente financiare compuse
- Desemnarea instrumentelor financiare recunoscute anterior
- Evaluarea la valoarea justă a activelor financiare sau datorii financiare la recunoașterea inițială
- Obligații din lichidare (restaurare) incluse în costul imobilizărilor
- Active financiare sau imobilizări necorporale contabilizate în conformitate cu IFRIC 12
- Acorduri de concesiune de servicii
- Costurile îndatorării
- Transferuri de active de la clienți
- Stingere datorii financiare cu instrumente de capitaluri proprii

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale (continuare)

Aceste scutiri sunt destul de specifice și, prin urmare, nu le vom analiza în detaliu aici, cu excepția *Costului presupus*, care este cel mai frecvent utilizat de către adoptatori prima dată, chiar dacă acestea sunt instituții financiare. Principiul acestei scutiri este prevăzut în secțiunea următoare.

Costul presupus

IAS 16, "Active immobilizate", necesită evaluarea inițială a elementelor de immobilizări corporale la cost. Excepția de *Cost presupus* în IFRS 1 permite e a se folosi o valoare care nu este costul amortizat în conformitate cu IAS 16, ci un cost presupus la data tranziției la IFRS. Această excepție prevede, prin urmare, flexibilitate în adoptarea IFRS și este destinată să fie o soluție eficientă din punct de vedere al costului, care utilizează informațiile deja disponibile pentru entitate. Cu alte cuvinte, aplicarea integrală retrospectivă a cerințelor din IAS 16 pentru activele immobilizate nu este necesară.

Există trei valori posibile care pot fi folosite ca bază de cost presupus la data de tranziție. Oricare dintre aceste valori pot fi aplicate la orice element individual al activ immobilizat.

Aceste valori sunt după cum urmează:

- O valoare justă la data trecerii la IFRS;
- O valoare a activului immobilizat, care a fost reevaluată în conformitate cu SNC, la sau înainte de data trecerii la IFRS, în cazul în care reevaluarea a fost în general comparabilă fie cu valoarea justă sau cu costul (sau costul amortizat) ajustat pentru a reflecta schimbările în indicele de preț. Reevaluarea trebuie să fi fost înregistrată în situațiile financiare întocmite conform SNC. Valoarea reevaluată devine cost presupus la data reevaluării. În cazul în care aceasta a fost înainte de data de tranziție, atunci amortizarea ar trebui să se calculeze pornind de la data reevaluării până la data de tranziție.
- Un cost presupus stabilit anterior folosind valoarea justă la o anumită dată "eveniment", de exemplu din cauza unei privatizări sau a unei oferte publice inițiale (IPO). SNC poate impune ca un activ să fie adus la valoarea sa justă atunci când valoarea contabilă a activului este depreciată.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale (continuare)

Cu condiția ca noua valoare contabilă a activelor depreciate este reprezentată de valoarea justă, această valoare s-ar putea califica ca o evaluare determinată de un eveniment. La fel ca reevaluare în conformitate cu SNC, această valoare este utilizată drept cost presupus la data acelei reevaluări, și ar trebui să fie amortizată până la data trecerii la IFRS.

Este important să menționăm, că nu este necesar să se aplice excepția tuturor activelor sau grupului de active din cadrul activelor imobilizate.

Prezentare și explicare - primele situații financiare IFRS

Pentru a fi în conformitate cu IFRS, primele situații financiare IFRS ale unei entități trebuie să includă cel puțin trei situații ale poziției financiare (bilanturi), două situații ale rezultatului global, două situații separate ale rezultatului exercitiului (dacă este prezentat), două situații ale fluxurilor de trezorerie și două situații ale modificărilor în capitalurile proprii, precum și notele aferente, inclusiv informații comparative.

IFRS 1 impune prezentări suplimentare care urmează să fie detaliate în primele situații financiare IFRS, menite să ajute în înțelegerea modului în care tranziția de la GAAP anterior la IFRS-uri a afectat poziția financiară, performanța financiară și situații ale fluxurilor de numerar.

Pentru a atinge acest obiectiv, primele situații financiare IFRS ar trebui să includă:

- reconcilierii ale capitalurilor proprii raportate în conformitate cu SNC cu capitalurile sale proprii conform IFRS-urilor, atât pentru *data de tranziție* (și anume 1 ianuarie 2012) și la *sfârșitul ultimei perioade prezentate în cele mai recente situații financiare anuale întocmite în conformitate cu GAAP anterior* (și anume 31 decembrie 2012 în cazul în care cele mai recente situații financiare anuale în conformitate cu SNC au fost prezentate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012); și
- o reconciliere a rezultatului global în conformitate cu IFRS-urile pentru *ultima perioadă ale celor mai recente situații financiare anuale* (de exemplu, pentru anul 2012, în cazul în care cele mai recente situații financiare anuale în conformitate cu SNC au fost prezentate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012). Punctul de plecare pentru această reconciliere trebuie să fie profitul sau pierderea în conformitate cu SNC pentru aceeași perioadă.

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.7 Adoptarea pentru prima dată a IFRS (continuare)

b.7.3 Principii generale (continuare)

Dacă o entitate a prezentat o situație a fluxurilor de trezorerie în conformitate cu SNC, ea trebuie să explice, de asemenea, ajustările semnificative la situația fluxurilor de trezorerie. Dacă o entitate are cunoștință de erori făcute în conformitate cu SNC, reconcilierile necesare pe punctele de mai sus trebuie să distingă corectarea acestor erori de modificarea politicilor contabile.

Noi credem că prezentările de informații ilustrative pentru prima adoptare a IFRS, care sunt avute în vedere ca un livrabil în faza 3 a proiectului, vor oferi o bază suficientă pentru a furniza informațiile solicitate în primele situații financiare IFRS, elaborate de către entitățile supravegheate de CNPF.

b.8 Prezentarea și lista de verificare a informației

b.8.1 Scopul ghidului

Acest ghid are scopul de a oferi o îndrumare practică privind întocmirea situațiilor financiare conform standardelor IFRS de către entitățile din sfera de aplicare a proiectului. Ghidul este prezentat în formă de listă de verificare care conține trimiteri la standardele IFRS relevante și enumeră informațiile solicitate.

b.8.2 Obiectivele listei de verificare

Lista de verificare IFRS a fost actualizată pentru a ține cont de standardele și interpretările ce sunt în vigoare pentru anul financiar care începe cu sau după 1 Ianuarie 2011.

Lista de verificare este structurată în felul următor:

Capitolul A – Prezentarea informației spre examinare de către toate entitățile

Capitolul B – Prezentarea informației cerută de către toate entitățile, dar numai în anumite situații (mai jos este lista și comentariile relevante):

- B1 – corectarea erorilor perioadei anterioare
- B3 – incertitudinile privind principiul continuității activității

**B. ÎNDRUMĂRI PRIVIND SUBIECTE SELECTATE PENTRU APLICAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE
ENTITĂȚILE REGLEMENTATE DE CĂTRE COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI
FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA (CONTINUARE)**

b.8 Prezentarea și lista de verificare a informației (continuare)

b.8.2 Obiectivele listei de verificare (continuare)

- B8 – trecerea la standardele IFRS
- B6 – compania-mamă intermediară – situațiile financiare consolidate nu au fost prezentate

Capitolul D – Informații suplimentare cerute de companiile listate

Capitolul E – Contractele de asigurare

Capitolul F – Planul de beneficii de pensionare

Lista de verificare a informațiilor este prezentată într-o formă concepută pentru a ușura colectarea și dezvăluirea fiecărei componente a situațiilor financiare. Toate prezentările au fost grupate după obiect, dacă este cazul. Notele suplimentare și explicațiile în lista de verificare sunt prezentate în caractere cursive.

Referințele din partea stângă a listei de verificare reprezintă alineatele din standard în care apar cerințele de prezentare a informației. De exemplu, '8p40' indică IAS 8, alineatul 40. Denumirea DV (dezvăluire voluntară) indică faptul că standardele IFRS încurajează, dar nu impun, dezvăluirea informației.

Capitolul A se referă la toate tipurile de entități, din diferite industrii, care aplică standardele IFRS. Celelalte capitole se referă la industrii specifice.

Lista de verificare nu se referă la cerințele de evaluare și recunoaștere stipulate de IFRS; va fi necesară citirea atentă a acestor standarde și a interpretărilor care sunt relevante pentru circumstanțele entității ce raportează.

La întocmirea situațiilor financiare conform IFRS, entitatea în cauză trebuie să țină cont de reglementările locale. Această listă de verificare IFRS a informației nu ia în considerație reglementările locale. Ea este destinată pentru scopuri de referință generală; nu înlocuiește citirea individuală a standardelor și interpretarea personală. În funcție de circumstanțe, pot fi necesare și alte informații specifice, cu scopul de a asigura o prezentare justă în conformitate cu IFRS.

C. IFRS TRAINING

c.1 Contextul și obiectivele

Noi am efectuat o instruire IFRS în conformitate cu prevederile contractului # FSRP/CS-28/CQ-5 (Contractul) semnat la 7 septembrie 2011 cu Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Sporire a Competitivității în Republica Moldova.

Instruirea a fost divizată în patru module, în funcție de grupul de entități din scopul proiectului (adițional am efectuat instruire pentru entitățile cotate la Bursa de Valori din Republica Moldova, pentru Bursa de Valori a Republicii Moldova și pentru Depozitarul Național):

- Modulul 1: instruire IFRS pentru microfinanțare și asociațiile de economii și împrumut;
- Modulul 2: instruire IFRS pentru societățile cotate la bursă, Bursa de Valori și Depozitarul Național;
- Modul 3: instruire IFRS pentru companiile de asigurări;
- Modul 4: instruire IFRS pentru angajații CNPF.

Materialele de instruire pentru fiecare modul le puteți găsi atașate în Anexa 1, după cum este descris mai jos:

- ✓ Cadrul General IFRS;
- ✓ IAS 1 “Prezentarea situațiilor financiare” și IFRS 1 “Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară”;
- ✓ IAS 16, IAS 38; IAS 40; IAS 2; IAS 18; IAS 38; IAS 23-diferențe majore între raportarea conform IFRS și SNC;
- ✓ IAS 36 “Deprecierea activelor nefinanciare”;
- ✓ IAS 39 “Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare” și IFRS 7 “Instrumente financiare: informații de furnizat”.

Prezentarea fiecărui standard a inclus:

- (i) o descriere a cerințelor generale incluse în standard (concepute pentru a prezenta informația în baza unor principii cheie);
- (ii) prezentarea unor exemple practice pentru a înțelege/ consolida mai bine cunoștințele acumulate;
- (iii) prezentarea diferențelor majore între raportarea conform IFRS și SNC

C. IFRS TRAINING (CONTINUARE)

c.1 Contextul și obiectivele (continuare)

- (iv) rezumatul definițiilor cheie și a principiilor.

Fiecare din module a durat aproximativ 6 ore.

Noi am efectuat instruirea pentru 4 grupuri cu un număr de participanți între 10 și 40 fiecare.

Instruirea a avut loc în perioada cuprinsă între 13 și 23 decembrie 2011, în sediul CNPF.

Trainingul a avut loc în perioada 13 - 23 decembrie în sediul CNPF.

Puteți găsi atașate materialele utilizate pentru training (doar în varianta română).

Materialele pentru training au fost pregătite pentru a fi utilizate de către persoana calificată cu vaste cunoștințe în domeniu (contabilitate și IFRS). Modul de prezentare a ideilor a presupus însoțirea de explicații specifice. Prin urmare materialele pentru training nu sunt suficiente pentru a învăța de sine stătător, a fi prezentate de către o persoană necalificată, publicate sau pentru scopuri similare.

C IFRS TRAINING (CONTINUARE)

c.2 Domeniul de aplicare și abordare

MODULUL	DOMENIUL DE APLICARE
MODULUL 1 Microfinanțarea și asociațiile de economii și împrumut	Introducere cu privire la instruirea IFRS și Cadrul General IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară ; IAS 39 Instrumente financiare: Recunoaștere și Evaluare IFRS 7 Instrumente financiare: Informații de furnizat IAS 16, Proprietate, teren și echipament IAS 38 Imobilizări necorporale; IAS 40 Investiții imobiliare; IAS 2 Stocuri; IAS 18 Venituri; IAS 38; IAS 23- diferențe majore între raportarea conform IFRS și SNC
MODULUL 2 Societățile cotate la bursă	Introducere cu privire la instruirea IFRS și Cadrul General IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară IAS 16, Proprietate, teren și echipament IAS 38 Imobilizări necorporale; IAS 40 Investiții imobiliare; IAS 2 Stocuri; IAS 18 Venituri; IAS 38; IAS 23- diferențe majore între raportarea conform IFRS și SNC IAS 36 Deprecierea activelor nefinanciare IAS 39 Instrumente financiare: Recunoaștere și Evaluare IFRS 7 Instrumente financiare: Informații de furnizat

C IFRS TRAINING (CONTINUARE)

c.2 Domeniul de aplicare și abordare (continuare)

MODULUL	DOMENIUL DE APLICARE
MODULUL 3 Companii de asigurări	Introducere cu privire la instruirea IFRS și Cadrul General IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară IFRS 4 Contracte de asigurare IAS 39 Instrumente financiare: Recunoaștere și Evaluare IFRS 7 Instrumente financiare: Informații de furnizat IAS 16, Proprietate, teren și echipament IAS 38 Imobilizări necorporale; IAS 40 Investiții imobiliare; IAS 2 Stocuri; IAS 18 Venituri; IAS 38; IAS 23- diferențe majore între raportarea conform IFRS și SNC
MODULUL 4 Angajații CNPF	Introducere cu privire la instruirea IFRS și Cadrul General IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare Conceptele IFRS: valoarea justă, costul amortizat conform cerințelor IAS 39 Instrumente financiare – Recunoastere si evaluare; Analiza situațiilor financiare întocmite conform IFRS și a cerințelor de prezentare.